

ПОЛИТИКИН

6
динара

БРОЈ
1354

ЗАБАВНИК

9.12.1977 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН
СТРИП
**МИРИС
ОПАСНОСТИ**

**ОД ПОДНЕ
ДО ВЕЧНОСТИ**
СТРАНЕ 24-25

Веровати или не!

ФИЛИПУС ПАРАЦЕЛЗУС (1493 - 1541)

ЧУВЕНИ ЛЕКАР И АЛХЕМИЧАР,
БИО ЈЕ УКЉОЊЕН С
ПОЛОЖАЈА ГРАДСКОГ
ЛЕКАРА И ПРОФЕСОРА
МЕДИЦИНЕ У БАЗЕЛУ
(ШВАЈЦАРСКА)
ЈЕР ЈЕ ЗАХТЕВАО
ПРЕВЕЛИКУ
ЦЕНУ ЗА ТРИ
ПИЛУЛЕ
НЕКАКВОГ
ЛЕКА.

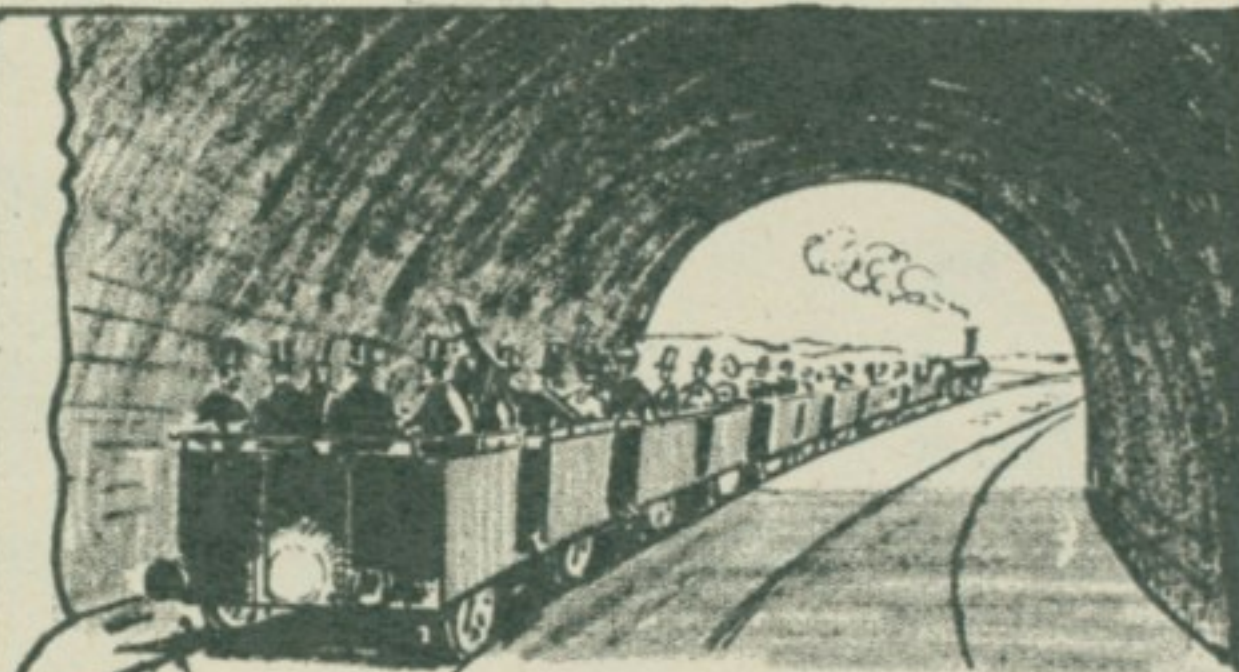
ДОМ ЏОНА ТАЈЛЕРА

ДЕСЕТОГ ПРЕДСЕДНИКА
СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ
ДРЖАВА, КОЈИ ЈЕ
СЕБЕ СМАТРАО
НЕКОМ ВРСТОМ
ПОЛИТИЧКОГ "ОДМЕТНИКА",
ЗВАО СЕ ШЕРВУДСКА ШУМА,
ПРЕМА ШУМИ У
КОЈОЈ ЈЕ НАШАО УТОЧИШТЕ
РОБИН ХУД.

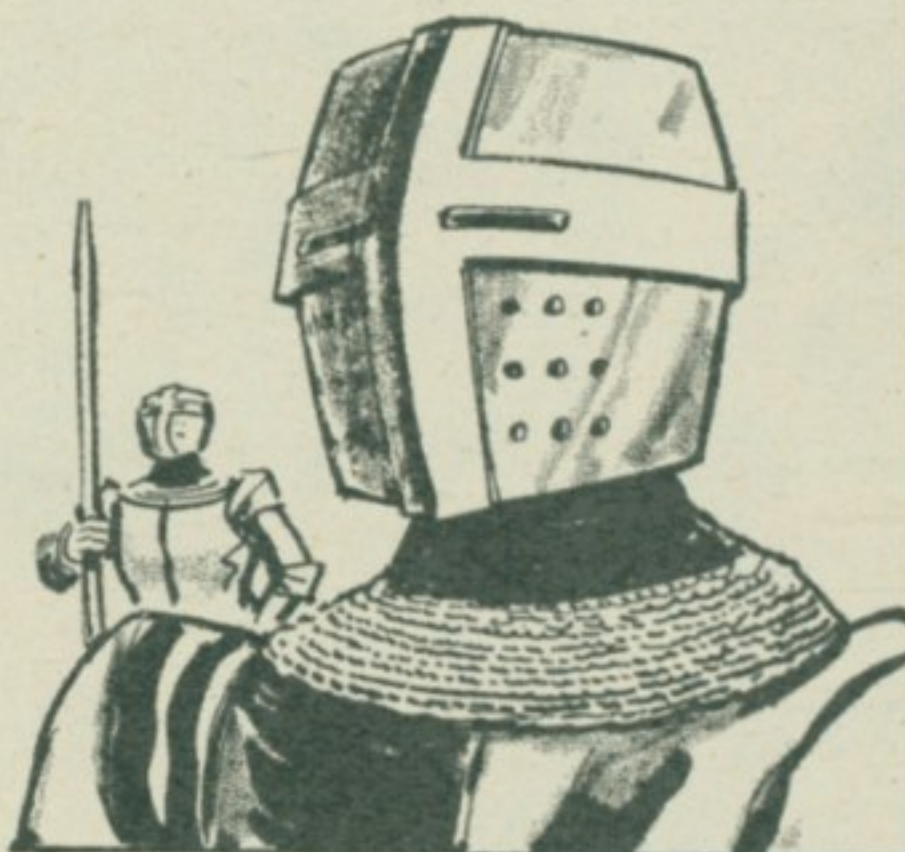
ТУАТАРА

ГМИЗАВАЦ С НОВОГ ЗЕЛАНДА
ГОТОВО СЕ НЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД СВОГ
ДАВНОГ ПРЕТКА RHYNCHOSERPHALIAN - А
КОЈИ ЈЕ ЖИВЕО ПРЕ 155 МИЛИОНА
ГОДИНА.

ПРВА ПОДЗЕМНА ЖЕЛЕЗНИЦА

У ЕНГЛЕСКОЈ, КОЈА ЈЕ
ПРОРАДИЛА 1862. ГОДИНЕ,
ИМАЛА ЈЕ ОТВОРЕНЕ
ВАГОНЕ.

ГВОЗДЕНИ ШЛЕМОВИ

КОЈИ СУ БИЛИ У УПОТРЕБИ У 13. И 14.
ВЕКУ, ИМАЛИ СУ ТАКО МАЛЕ ОТВОРЕ
ЗА ПРИТИЦАЊЕ ВАЗДУХА ДА СУ СЕ
МНОГИ ВИТЕЗОВИ ИСПОД ЊИХ
УГУШИЛИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● гроб Едуарда, велшког принца, званог још и Црни принц, који се налази у катедрали у Кентерберију, и данас је украшен његовим мечем, шлемом, штитом, панциром, итд. Све ове ствари стоје још од дана његове смрти, 1376. године.

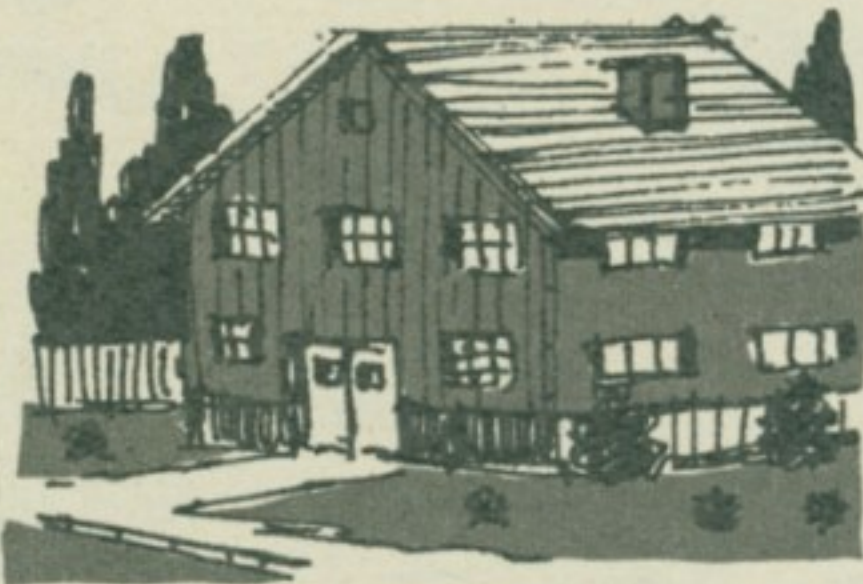

● кардиолошка клиника у Карлсруеу, у Немачкој, добила је први радиокардиомобил са електрокардиограмима. Ова покретна кардиолошка јединица треба да омогући најбржу помоћ оболелима од инфаркта. Вози-

ло има апарат за масажу срца и плућа, уређај за електрошокове, стимулатор за срце и електрокардиограм. Возило има радио-везу са клиником и у току превоза лекар у колима може да се консултује са клиником и њеним стручњацима.

● окапи има једно необично својство: његове огромне очи могу свако за себе да се окрећу, тако да животиња може истовремено да гледа у различитим правцима. Кад је мирна, израз њених очију је благ, али при најмањем узнемирењу постаје претећи.

● државна школа у Вудстоку у држави Конектикат је обична зграда направљена од дрвета. Међутим, иако саграђена још 1748. године школа никад није морала да се попрања.

● леди Мери Џефри (1728 — 1808) из Бата, у Енглеској, имала је стално осећај да је нешто

пече у стомаку. Један лекар јој је саветовао да једе креду. Умрла је у 80. години живота и до тада је појела више од 5000 килограма креде.

● мада на први поглед изгледа да су жирафине задње ноге краће од предњих то је само — оптичка варка.

● у Боливији је веома омиљен необичан инструмент, нека врста фруле чије су цеве веће него сам музичар.

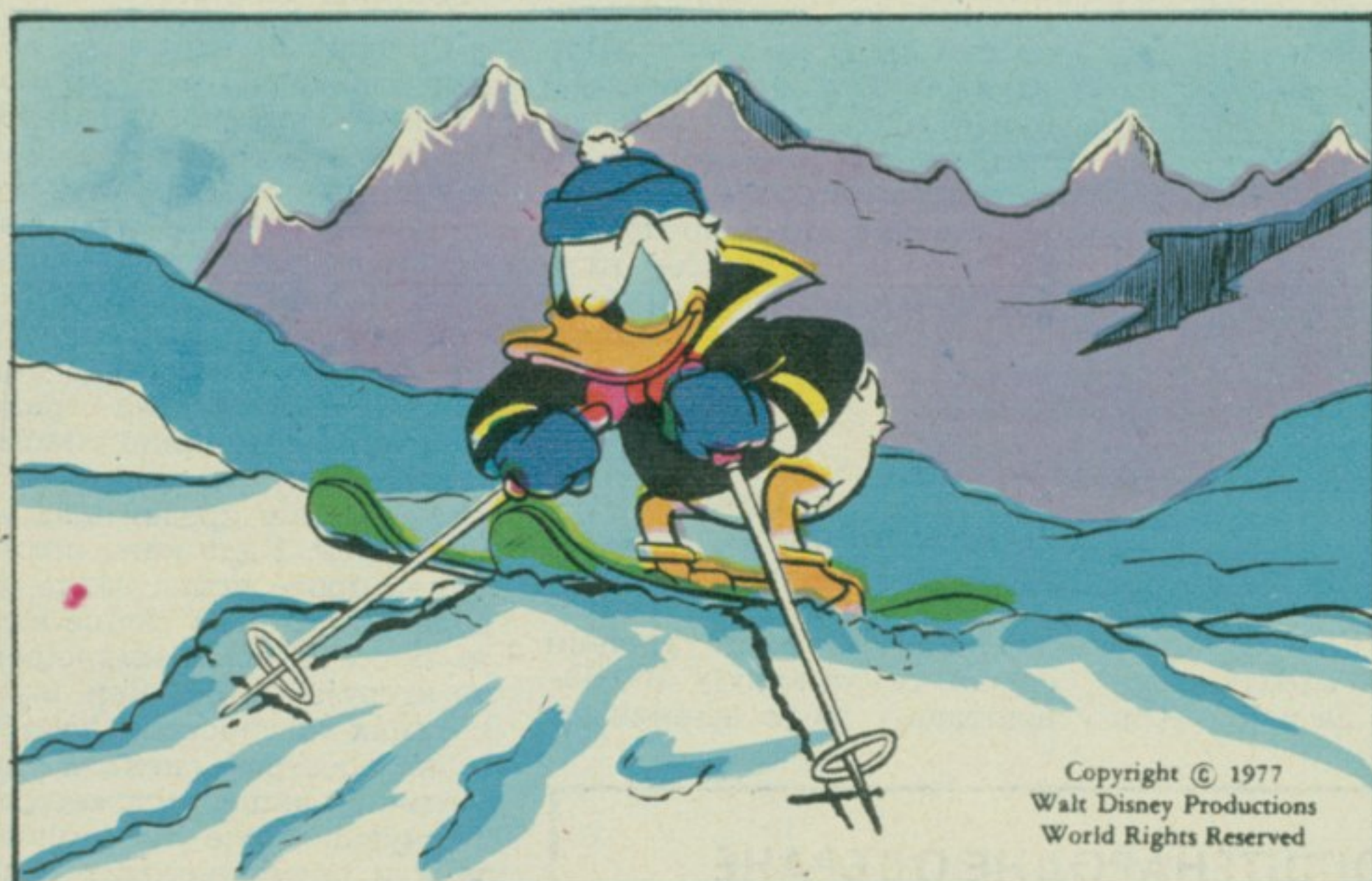

● у једној оази у Киренаики, у Либији, саграђена је џамија — од палми. За 150 година џамија је 450 пута морала да буде реконструисана.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ОГРАДА ОД ЛАСЕРСКИХ ЗРАКА

Стаклена врата било је једноставно обити Густе сенке околног дрвећа прикривале су их и правиле на зиду таман оквир у којем стакло није блештало. У замраченој улици није више било ни закаслених пролазника. Један аутомобил је пројурio и опет је настала тишина.

Два младића опрезно прићоше згради у чијем се приземљу налазила банка. Осврнули су се неколико пута, а онда се један попе на прсте и провири у просторију у којој је горела пригушена светлост. Чуvara није спазно.

Лако су обили врата. Ушли су у банку и полако, на прстима, пазећи да не направе никакав шум, кренули према пулту иза којег се налазила велика челична каса. Али, у тренутку када су направили први корак, снажан писак, који наједном испуни просторију, заустави их у пола покрета. Звук је постајао све продорнији, претио је... Аларм! Сада ће и милиција да стигне. Бежимо!

Неколико тренутака касније, на самом излазу из банке, милиција је ухватила оба криминалца. А од провале није прошло ни неколико минута.

СЕФ КОЈИ ШАПУЋЕ

Није ово сцена из неког филма типа „Џејмс Бонд“ или „Коцак“, већ догађај који се десио 16. новембра 1975. године у једној експозитури „Југобанке“ у Загребу.

Ова експозитура је само једна од банака које су снабдеване посебним алармним уређајима, конструисаним на принципу најсавременије технике, пре свега електронике. Ти уређаји производе се у Југославији, стају од неколико милиона до неколико милијарди старих динара, зависно од величине и важности објекта у којем су постављени.

У „Југобанци“ се налазио уређај који је одмах реаговао и на најмањи покрет криминалаца, јер обезбеђује од провале све просторије — од пода до плафона. Чим би увече службеници напустили банку, специјално обучено лице пуштало би у покрет мали уређај који онда почиње да емитује ултразвук (човек не може да га чује јер је његова фреквенција изнад 20 килохерца). У случају да неко уђе у тако штићену просторију, одмах улеће у море нечујног звука и својим телом ремети његово простирање. То одмах региструју осетљиви пријемници постављени на зидове или плафон и аутоматски укљу-

Два криминалца провалила су у банку и полако, пазећи да не направе никакав шум, кренула према пулту иза којег се налазила велика челична каса. Али, снажни писак зауставио их је у пола покрета.

чују алармне уређаје у самој просторији и милицијској станици.

За обезбеђење сефова, каса и трезора постоје, пак — „јављачи шума“ који се постављају на њихова врата. Они онемогућавају улазак у трезор прокопавањем тунела и насилним отварањем. Ако криминалац ипак покуша да обије таква врата или да их развали, шуме који се том приликом стварају примају одређени пријемници, појачавају их и спроводе до алармног уређаја.

Ови апарати веома лако могу да се комбинују са ТВ системом затвореног круга, тако да чувар објекта, у посебној соби, на малом монитору, одмах може да сагледа читаву ситуацију.

У МОРУ НЕЧУЈНОГ ЗВУКА

Ипак, ова два алармана уређаја могу да се користе само у просторијама банака, музеја или тамо где се одржава нека изложба.

А како се обезбеђује предео на којем је саграђена електрична или термоцентрала, прилази фабрикама или војна постројења?

Савремена електроника успела је и то да реши. Кон-

де која опасује важна постројења.

Уређаји који емитују ласерске зраке састоје се од две цеви које се постављају једна наспрам друге, на раздаљини од око 300 метара: на свакој од њих налази се одређен број пријемника и предајника. Када се укључи струја, између цеви се ствара ласерски зид који је, наравно, потпуно провидан и не приметан. Сем тога, ови зраци не могу да убију човека, па чак ни најмању животињу и потпуно су безопасни по здравље.

У случају да неко непожељан уђе у штићени простор, телом пресеца ласерску ограду и прекида везу између пријемника и предајника. Алармни уређаји одмах се укључују и обавештавају да је ненајавље-

производе постављају се на раздаљини од 100 до 150 метара. Ако неко прође кроз „ограду“ и тако је „поруши“, опет ће и та информација бити емитована до алармних уређаја.

Понекад се дешава да ова два невидљива зида не могу да се поставе око неког важног објекта, јер земљиште није равно, а свако узвишење спречава равномерно простирање ласерских зрака и микроталасних струја. У том случају око важних постројења прави се висока жицана опрада кроз коју се уплиће специјалан кабл: он целом својом дужином представља — микрофон. Када неко покуша да прође испод такве оградe, да се уз њу попне или је пресече, кабл-микрофон региструје и најмањи шум и одмах га спроводи до посебне просторије, некада удаљене и више километара. Ту чувар може да појача звук и према његовим особинама и учесталости са сигурношћу да каже да ли неко пресеца ограду или се на њу, заправо, наслонио, као и да ли се животиња у пролазу само очепшала о жице.

Међутим, неки од ових уређаја не употребљавају се само да би онемогућили крађу или диверзију, већ могу да спрече и велике несреће.

ОКО СА ПЛАФОНА

... Сви лифтови били су препуни људи. У паници су дозивали своје најближе који нису успели да уђу у све челичне просторије, јер сместити се у њих значило

ВИД ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ

Захваљујући алармним уређајима који се постављају у просторије или око важних објеката, концепција наше општенародне одбране је још сигурнија и јача. У њихово функционисање је веома тешко проникнути јер се, као на пример у „Технозаводу“, у Загребу начин израде и монтажа чува у тајности.

А да би све те информације одмах стигле до људи који могу да спрече крађу, саботажу или велику несрећу, у многим нашим градовима већ се граде специјалне централе. У њих ће већ после неколико секунди стићи шифровани подаци које ће обрађивати компјутер: где се догодила пљачка или пожар, како најлакше стићи до тог дела града, колико ватрогасних кола треба да крене...

струисани су апарати који производе ласерске зраке, микроталасе или су у стању да детектују и најмањи шум произведен на некој ливади или у близини огра-

ни посетилац ушао у овај простор.

Често се иза таквих ограда налази још једна која је „подигнута“ од — микроталаса. Уређаји који их

је и спасти се. Бар су тако мислили!

Али, чим су лифтови кренули према приземљу, у њих је продро дим: ватрена стихија која је почела на 79. спрату огромног облакодера од стакла, метала и бетона, све се више ширила. Људи су плакали, дозивали, вриштали... спаса није било. Пожар се све више ширио, стигао је и до последњег — 138. спрата!

„Паклени торањ“ — филм приказан 1976. године на ФЕСТ-у, узбудио је не само наше гледаоце, већ и читав свет. Тада, после гледања страшних сцена људске немоћи пред ватреном стихијом, почело је да се размишља о правременом обавештавању да је у неком облакодеру, фабрици или биоскопској сали избио пожар.

Постоје и такви „јављачи ватре“ који веома лако могу да се поставе на плафон просторије. Они одмах „намиришу“ траг дима, или „утледају“ пламен, а могу да „осете“ и свако нагло повећање температуре.

Ови апарати имају још једну особину. Чим алармирају ватрогасце, и док „чекају“ да они стигну, аутоматски укључују уређаје који веома брзо могу да угасе ватру. Тада се из посебних резервоара избацују млазеви воде или угљендиоксида, а у случају да се запали нека велика библиотека, у последње време користе се — халон. То је посебна врста гаса без укуса и мириса који има особину да се лако везује са кисеоником и тако спречава гоњење. У тим ситуацијама људи не морају да напуштају просторије, јер је халон потпуно нешкодљив за организам, може слободно да се удише, а у плућима се одмах разграђује и ослобађа кисеоник неопходан за животне функције.

Б. Јеремић

ТИТО
У АНЕГДОТАМА

ПРАВО НА БЕКСТВО

На путу преко Трескавице колону Врховног штаба свакодневно нападају италијански авиони. Бацају бомбе и митралирају. Наравно, сакрива се ко где зна и стигне. У једној такој гужви побегао је и италијански хирург, заробљен у некој борби. Партизани су због тога љути. Један из пратње каже да га је требало стрељати, јер је ионако наводно био убеђени фашиста.

Чује и Тито шта се прича о одбеглом лекару па не издржа а да не одговори:

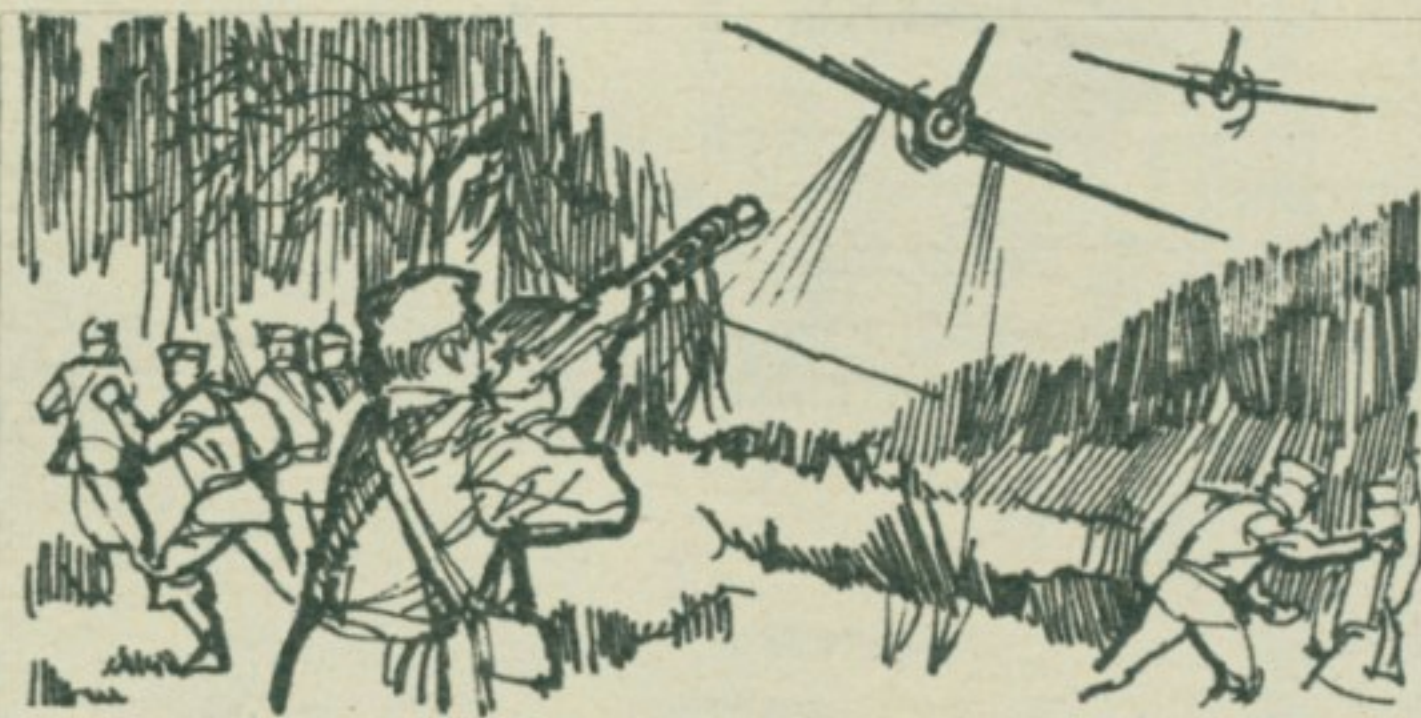
— Његово је право да бјежи, а наше да га чувамо.

Да би био убедљивији, додаје:

— Јер, и ја бих, и сваки од вас када би био заробљен, искористио прилику за бијег.

Сутрадан набасаше на њега. Сви се праве као да се ништа није догодило. И, хирург оста с партизанима.

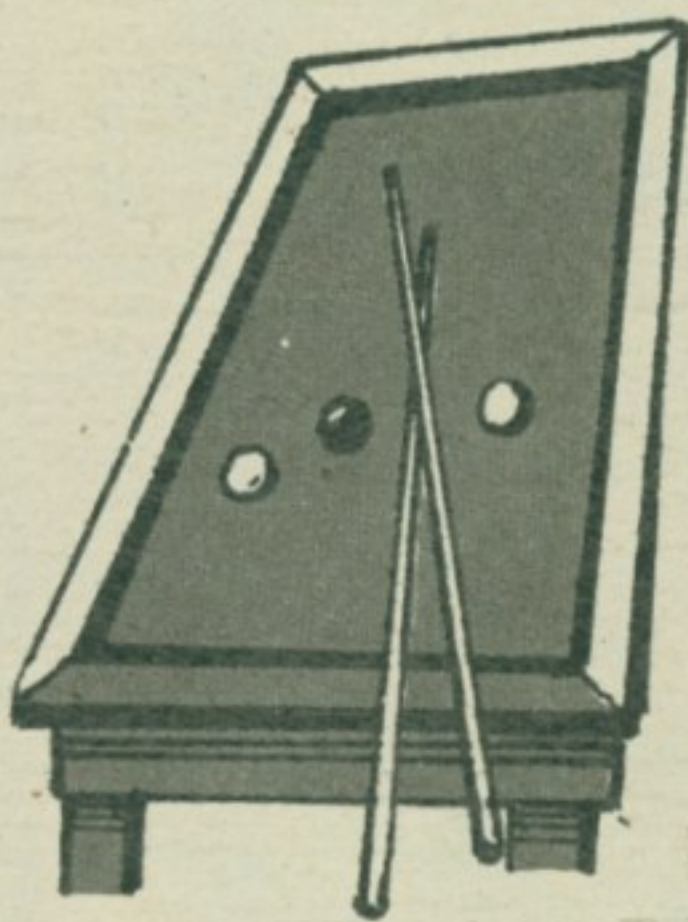
(Из књиге Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића „Тито у анегдотама“)

Индустрија пластике је настала као резултат једног — покоља! Нечувена хајка на слонове, када су потамњена читава крда ових доброћудних ђинова како би се све незаситије америчко тржиште снабдело њиховим кљовама, догодила се средином прошлог столећа. А слоновача је постала одједном толико тражена због тога што се распламсала једна стара игра чија су правила модернизована око 1800. године: билијар. Лопте које су играчи дрвеним палицама водили по терену од зелене чоје морале су да се израђују од слоноваче како би биле довољно тешке, савршено округле и глатке.

СТАРИ РИМЉАНИ — ПРАВИ МАЈСТОРИ

Међутим, слонova је бивало све мање, а слоновача постајала све скупља. Уз то, побунио се онај део јавности више заинтересован за заштиту недужних

ИНДУСТРИЈА БЕЗ КОЈЕ СЕ ДАНАШЊИ ЖИВОТ ТЕШКО МОЖЕ ЗАМИСЛИТИ НАСТАЛА ЈЕ ПРЕ СТОТИНАК ГОДИНА — НА САСВИМ НЕОБИЧАН НАЧИН.

животиња, а мање за билијар. То је нагнало фирму „Фелан и Колендер“, која је израђивала билијарске лопте, да 1863. године распише награду од 10 хиљада до-

ност може се упоредити са данашњих милијарду старих динара!

Зато није тешко замислити одушевљење младог штампара Џона Хајата који је са братом Иса-

КАКО СУ НАСТАЛЕ
ПЛАСТИЧНЕ МАСЕ

Ове лопте биле су доста сличне онима од слоноваче. Маса од које су их Хајатови обликовали састојала се од нитроцелулозе, камфора и мало алкохола. Загрејана до одређене температуре ова се маса лако о лако могла обрађивати хидрауличном пресом, а када би се охладила при нормалним условима, постајала је чврста и отпорна.

— Постаћу богат и славан! — мора да је узвикнуо Џон Хајат. Свој изум је патентирао, а био је то први од будућих седамдесет пет „рецепата“ за пластичне масе које је у наредним годинама добио овај технолошки геније. Џон Хајат је основао и прве мануфактуре за производњу пластике и ушао у енциклопедије као зачетник индустрије пластичних маса.

Било је то седамдесетих година прошлог века. Али, Џон Хајат можда није знао да су пластичне масе правили још — стари Римљани! Ипак, нису то биле смесе налик на његове, а поготово не на данашње какве се добијају савременом технологијом. Римљани су разне и многобројне предмете обликовали од воска. Бојили су га и „месили“ на савршен начин, а ту масу називали су церипластика, од латинске речи сега која значи восак и већ увелико њима познате и древне грчке речи пластикос, обликовање.

М. К.

МИНИ-КВИЗ

- 1 Брајов систем је...
- 2 Шта је кубизам?
- 3 Музичку драму „Летећи Холанђанин“ компоновао је...
- 4 Знате ли шта је ђугум?
- 5 Кад је изишао први број „Политикиног забавника“?

ОДГОВОРИ:

1. Брајов систем је систем писања који се користи за писање слепих људи. 2. Кубизам је сликарски стил који је настао у Француској крајем 19. века. 3. Музичку драму „Летећи Холанђанин“ компоновао је Јохан Дебиси. 4. Вугум је врста дрвеног игралишта. 5. Први број „Политикиног забавника“ изишао је 1921. године.

лара ономе ко успе да начини овај реквизит од неког другог материјала са истим својствима. Сума је у оно време била заиста баснословна: њена вред-

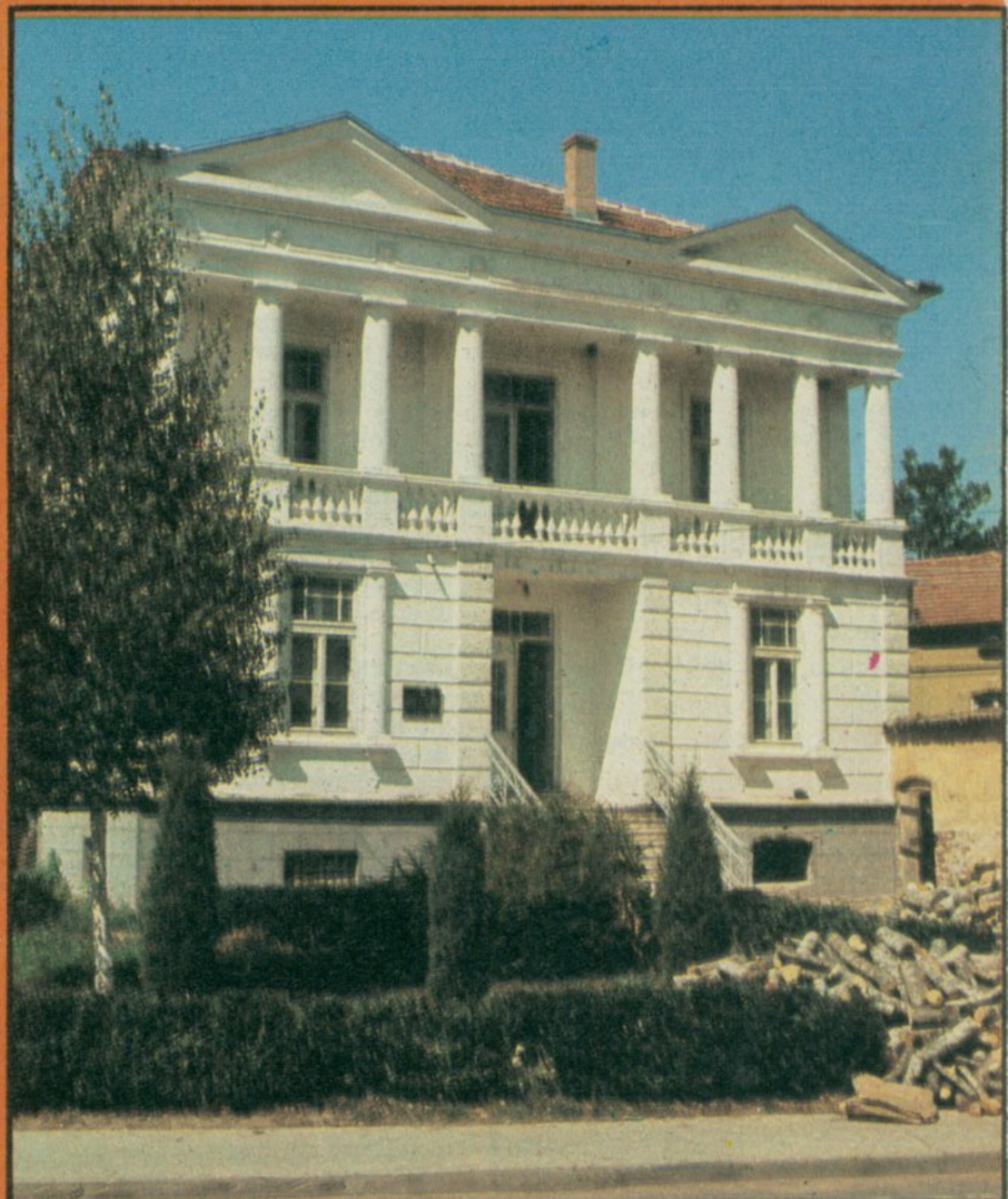
јом из хобија „прчкао“ у импровизованој хемијској лабораторији и после пет година рада — направио вештачке билијарске лопте!

БИТОЛА, МОЈ РОДЕН КРАЈ...

ЗА
ИЗ ЦЕЛЕ

У ШКОЛИ КЕМАЛА АТАТУРКА — У Битољу су долазили и ту боравили многи чувени људи. Од њих је сигурно најпознатији Мустафа Кемал, који ће се касније прочути као велики реформатор Турске, славни Ататурк — „отац Турске“. У овом пространом здању, највећој битолској грађевини, која је подигнута 1848. и годинама била Војна академија, млади Мустафа Кемал је до 1903. до своје 22. године, учио војне науке и вештине. Ову школу похађали су и познати Али-фети бек и Нијаз-бек, вође младотурске револуције.

ОНЕ СУ НАЈЛЕПШЕ — Захваљујући својој историјској улози града престонице, у другој половини прошлог века Битољ је био стедиште конзулата многих европских држава. Сматра се да је у свом граду било седамнаест конзула и исто толико конзулата. То су биле вишеструке грађевине, али су многе од њих порушене у ратним разарањима. Остало их је само неколицина и данас су најсачуванији француски и грчки конзулат, у којима је један део битолске Скупштине општине.

БЕГ КРОЗ ПРОЗОР — Сем војне академије у Битољу није остало готово ништа што би данас подсећало на Кемала Ататурка. Прича се само да се стасити питомац заљубио у лепу Елену, кћерку једног битолског трговца који је живео у овој кући. Кад су војне старешине са Академије и девојчини родитељи открили њихову неприличну љубав, Кемал и Елена су једне ноћи побегли кроз прозор у приземљу. Али, како је будући владар Турске морао да напусти свој град у плодној Пелагонији, Елена се ускоро удала онако како су желели њени родитељи.

КОНЗУЛЕ ЕВРОПЕ

ТУ ЈЕ РОЂЕН СТИВ — У ноћи 12. септембра 1942. године бугарска војска је опколила партизане у близини села Волмо и позвала их на предају. Али, они су храбро прихватили борбу и око пет часова јуначки се носили са бројним непријатељем. На крају, да не би пали живи у руке окупатору, активирали су испод својих тела последње бомбе. Предводио их је двадесет двогодишњи битољски студент Стеван Наумов Стив, искусни комуниста и неустрашиви борац. За народног хероја проглашен је 29. јула 1945. године. На слици је његова родна кућа у којој је данас спомен-музеј.

РАТНИЦИ СЕ ПОШТУЈУ — Битољ је и град гробаља. Од неколико војних и добро уређених гробља у Битољу, најлепше је француско из првог светског рата. Већ шест деценија француска влада плаћа нарочитог службеника да гробове француских војника који су изгинули у бојевима на Балкану редовно уређује и одржава.

ПРВА НА МАКЕДОНСКОМ ЈЕЗИКУ — Ова складна грађевина подигнута је 1892. а четири године касније у њој је отворена гимназија на турском језику. Све до балканских ратова настава је одржавана на овом, а од 1914. на српском језику. Најзад, 6. фебруара 1945. године у битољској гимназији почиње настава и на македонском језику и то је прва македонска гимназија у којој су и наставници и ученици говорили искључиво матерњи језик. Ученици у овој школи били су и народни хероји Мирче Ацев, Стеван Стив Наумов и Борка Талевски. Данас се једина гимназија у Битољу зове „Јосип Броз Тито“.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

НАШЕ ДЕЦА НЕ ПЛАВЕ

А нисмо желели да учинимо задовољство својој малој кћерки Сари, вероватно да тог 24. децембра 1976. године не бисмо ни отишли на плажу. Био је леп сунчан дан, без дашка ветра, и када је Сара запражила да се купа позвао сам и три старија сина — петнаестогодишњег Бена, четрнаестогодишњег Љука и дванаестогодишњег Феликса — да пођу с нама. Обожавао сам купане, али помисао да треба да иду са „старима“ и сестром од четири године није их привлачила. И тек кад су чули да се не иде на базен већ на Мона Валу, једну од најпосећенијих сиднејских плажа на којој је омиљена забава био серфинг — јахање на дасци на таласима — одлучили су да пођу с нама.

Пошто је било касно поподне, око пола седам, на плажи смо затекли свега дванаестак особа, већином деце, која су пливала или јахала на даскама. У близини нисам приметио ниједног члана спасилачке екипе.

Искористивши то што им се мајка испружила на песку, а ја са малом играо у опраћеном делу плаже, Бен, Љук и Феликс су се журно удаљили од нас да их остала деца не би видела у друштву родитеља. Пошто су мало пливали, узели су своје даске и почели да се забављају на великим таласима. Сва тројица су били извршни пливачи и нисам сматрао за потребно да их опомињем.

НЕ ПОКУШАВАЈ ВИШЕ!

Таласи су били сувише велики а услови за јахање неповољни, па су Бен и Љук изишли из воде и легли на песак одакле су с презрењем сзрјственим њиховим годинама по-сматрали најмлађег Феликса како с муком пикушава да се попне на даску.

За мене је ово децембарско вече

С ВРХА ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ ТАЛАСА УГЛЕДАО САМ ГЛАВЕ УПЛАШЕНИХ ЉУДИ И ДЕЦЕ. ЗАПЛИВАО САМ ПРЕМА ЊИМА.

представљало леп завршетак дана: Сара је поред мене весело чаврљала, жена се одмарала, двојица старијих дечака забављала на свој начин, па је чак и наш пас весело скакутао поред ногу моје жене. У нашој близини два човека четрдесетих година и четворо деце од осам до дванаест година спремали су се да скоче у таласе који су бучно узмицали. Пожелео сам да се и ја скупам и, пошто сам Сару довео до мајке, скочио сам у воду. А кад ме је, један велики талас високо подигао, угледао сам главе двојице људи и неколико деце. Начин на који су били груписани учинио ми се сумњивим.

Запливао сам у њиховом правцу и кад сам им се довољно приближио видео сам на њиховим лицима замор и страх. Покушавајући да надјачам буку таласа, довикнуо сам им да долазим у помоћ.

Двоје одраслих налазили су се између пучине и деце коју су покушавали да одгурну ка обали. Међутим, и поред њихових очајничких напора, огромни таласи нису им дозвољавали ни да се помакну.

Мада сам био искусан пливач, с муком сам се пробијао кроз таласе. Само велика жеља да им помогнем, нарочито деци, терала ме је напред. А тада ме један огроман талас просто убаца међу њих. Догорадио сам за руку најближу девојчицу и бацајући се бочно у таласе пробио се до обале. Кад сам под ногама осетио чврсто тле, кроз главу ми пролете мисао: **Не покушавај више! Више ништа не можеш да учиниш!**

МОЈИ МАЛИ ВЕЛИКИ СИНОВИ!

За то време мој најмлађи син Феликс, несвесан трагедије која се догађала пред њим, узалуд је покушавао да узјаше даску. Даска! Како се раније нисам сетио? Заурлао сам из све снаге:

— Феликсе, брзо, дај даску!

Феликс ме је разумео. Али, уместо да даску донесе мени он се сам упутио према људима и деци у води. Одједном, нестао је иза једног високог таласа и тада, не размишљајући више, скочих и ја у узбуркани океан. Изненада, поред мене нађоше се и моја два старија сина.

Тренутак касније, изненађен, угледах пред собом крај даске: то се мој мали дечак са двоје деце на њој враћао ка обали веслајући из све снаге својим ручицама. Успео сам да му се приближим и да децу довучем до обале.

Моји старији дечади, Бен и Љук,

били су већ далеко од обале, у опасности. И док сам од групе пливача који су стајали на обали и напрегнуто посматрали нашу борбу са таласима тражио нове даске, Феликс се са својом опет упутио према двојици људи и детету који су се и даље борили с таласима. Надзикујући буку мора, један од људи у води виком је промуклим гласом: Упомоћ! Упомоћ!

Понсво сам се бацио у воду и, пошто сам с муком савладао неколико метара, угледао Бена који је на дасци вукао последње дете. Без речи ми је дотурио даску, окренуо се и запливао натраг.

У таласима су сад били само двојица људи и моји дечади. Никад се у животу нисам осетио толико беспомоћним. Између два таласа угледао сам Љука, Феликса и једног од људи окачене о даску: други човек и Бен пливали су поред њих.

Изненада, док сам се опет с муком пробијао кроз воду, поред мене су прошла на даскама два млађа човека. Касније сам сазнао да их је моја жена нашла и послала у помоћ.

Тренутак касније појавио се и Феликс грчевито се држећи за даску једног од младића. На лицу му је блистао широк осмех задовољства: био је горд на себе као спасиоца. За њим се појавио Љук на нашој дасци помажући двојици старијих људи да стигну до обале и најзад, пливајући, стигао је и Бен. Срушио се на песак чим је изишао из воде.

Спасавање је било завршено. Лежали смо на обали без речи и спасени и ми и двојица младића који су касније пошпи у помоћ.

Не знам о чему су они мислили. Ја... ја сам размишљао о томе да су моји мали синови, у ствари, већ одрасли људи који знају кад и како треба помоћи другима!

Брајан Дејвис

ВАРАН НА ЛАНЦУ

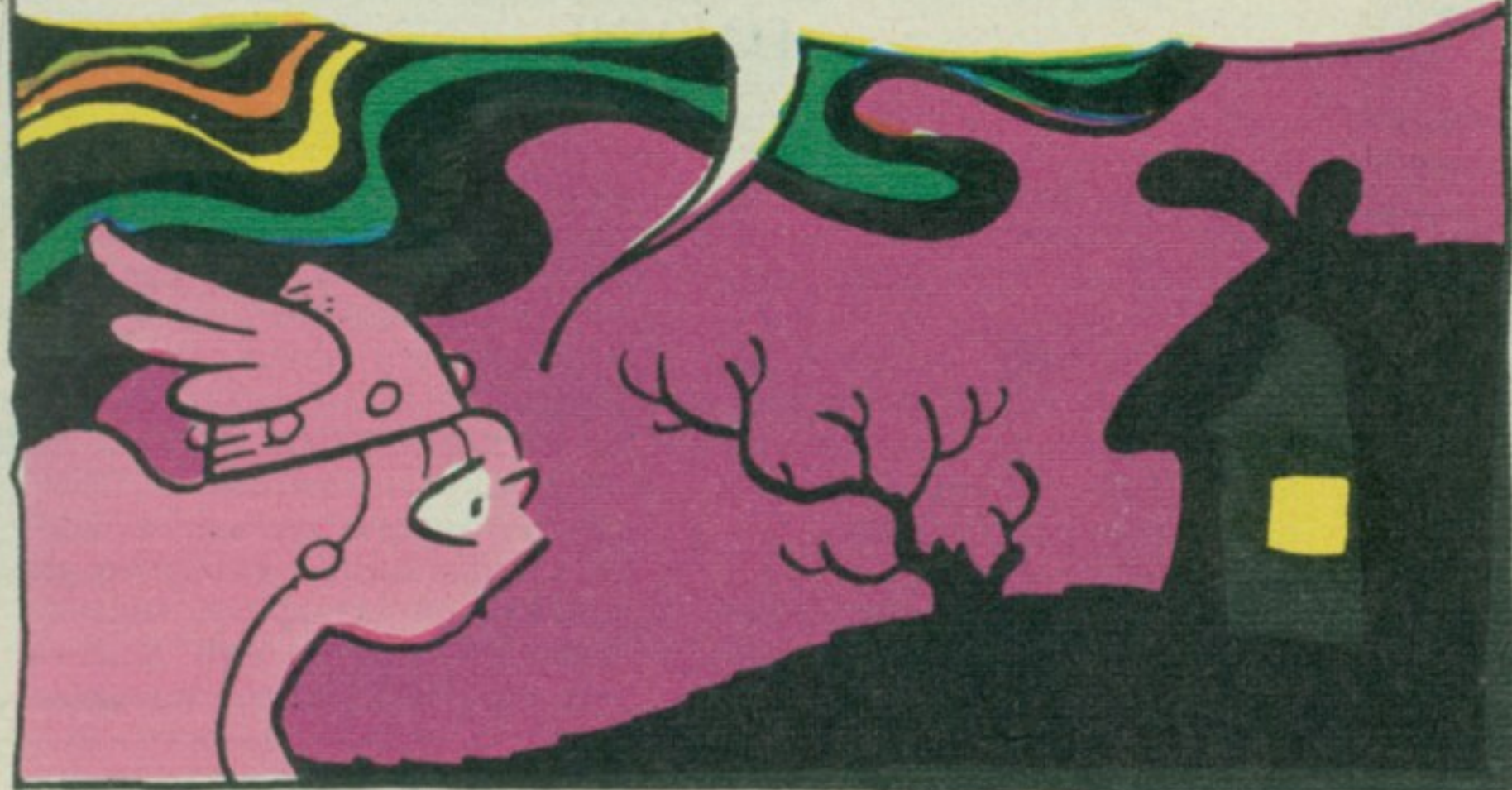
У последње време на московским улицама може се приметити необична животиња коју њена власница Олга Станкевич води на ланцу. То је варан „Агага“, једна врста великог гуштера, који има своју тачку у циркусу Срећном, Олгин муж не шета своје љубимце улицама, јер он је дресер медведа!

Dik
Browne

ХОТАР СТРАШНИ

НЕШТО СЕ МНОГО ЧУДНО ЗБИВА
У НАШОЈ КУКИ!

ЖИВОТИЊЕ СЕ НЕОБИЧНО ПОНА-
ШАЈУ!

ЗДРАВО,
ХОНИ!

МАМА! ШТА
ИМ СЕ
ДОГОДИ-
ЛО?

ЗАЧАРАНЕ СУ!
ТАКВЕ СУ ОТКАКО
НАМ СЕ У КОМШИ-
ЛУК ДОСЕЛИО
ОНАЈ ЦАРОВ-
ЊАК И МАБИО-
НИЧАР!

ПИЛЕКА
СУПА!?
НИШТА
ОДВРАТ-
НИЈЕ!

ПА НЕ МОЖЕ-
МО ОВАКО ДА
ПУСТИМО
СТВАРИ!

ТО САМ И
ЈА РЕКЛА
ТВОМ ОЦУ!

САД ЈЕ БАШ
ОТИШ'О ДА КОМ-
ШИЈИ ОЧИТА
БУКВИЦУ!

МИСЛИМ ДА
СЕ ВРАКА!

ПА ... ШТА ТИ
ЈЕ ОДГОВО-
РИО?

Dik Browne 7-24

ДРАМА
КОД
НАПУЉСКЕ
ЛУКЕ

НАПАЛИ НАС ПИРАТИ!

ДА ЈЕ ОВАЈ ПОЗИВ УПУЋЕН ПРЕ НЕКОЛИКО ВЕКОВА, У ТОМЕ НЕ БИ БИЛО НИЧЕГ ЧУДНОГ АЛИ ПОСЛАО ГА ЈЕ ГРЧКИ БРОД »НИКОС ЛИТОРОКОН« СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ

Хици испаљени из машинских пушака фијукали су над таласима, мине експлодирале бацајући увис огромне млазеве воде, а запаљиве бомбе претвориле су тог јесењег дана плави Јадран у прави ватрени пакао.

Драма је почела када је капетан италијанске обалске страже Луиђи Манони, који је посумњао да нешто није у реду са 500 тона тешким грчким бродом »Никос Литроконом« усидре-

ним неколико миља јужно од напуљске луке, послао три патролна чамца да ствар испитају.

Обалска сгража имала је шта и да види: мали чамац са грчког брода управо је на обалу истоваривао прокријумчарене цигарете. Извршиоци дела, кријумчари шест тона цигарета, похватани су, али се ван домета власти и даље налазио брод и његов заповедник.

Капетан »Никоса«, Василио Парасеваидис, видео је

Езопове басне су, због својих трајних вредности и порука које садрже, преведене на готово све језике света. Вековима су их причали и слушали једни од других.

О Езоповом животу знамо захваљујући многим писцима античке Грчке. Чак и за старе Грке он је био легендарна личност.

По њима, Езоп је живео у Грчкој у VI веку пре наше ере, где је доведен из Египта као роб. Кажу да је био физички деформисан, кривих ногу, грбав и спљоштеног носа. Имао је, поред тога, и говорну ману, али ће се ослободити. Једном приликом, каже легенда, Езоп је нахранио неке свештенике који су залутали и изгладнели, а они су се касније, у својим молитвама, сетили његове помоћи.

Езоп је, као роб, променио неколико господара. Последњи је, наводно, био Ксант, принц Самоса. За

НАЈПОЗНАТИЈИ РОБ НА СВЕТУ

ОКТЕВЕТАНТИ

ЕЗОП

његово служење Ксанту, везана је једна анегдота.

На некој вечери Ксант се толико напио да се опкладио са својим гостима како ће воду из мора испити до последње капи. Када се сле-

Роб је саветовао господару да на обали окупи госте и затражи од њих да зауставе све реке, па ако то ураде — и он ће учинити оно што је обећао њима.

дећег јутра отрезнио, пао је у очајање видећи да ће због непромишљености изгубити сву имовину. Сетио се тада свог роба и обратио му се за савет. Мудри Езоп знао је како ће помоћи господару. Посаветовао је Ксанта да окупи на обали све госте и изнесе им своју спремност да приступи задатку, али под једним условом. Они који учествују у опклади морају претходно да зауставе све реке које се уливају у море, јер није обећао да ће испити и воду из река.

ПРИЧА О СКАВАЦУ

Било је немогуће испунити његов захтев па је и он, уз опште одобравање присутних, ослобођен своје обавезе.

Има још низ анегдота које потврђују Езопову мудрост и снажљивост.

Једном приликом са осталим робовима путовао је за

Ефес и требало је понети и много пртљага. Сви су, сем Езопа, гледали да понесу што лакши терет. Када је он изабрао да носи најтежу корпу, у којој се налазио хлеб, сви су почели да му се подсмевају.

У подне су се зауставили да нешто поједу и садржај Езопове корпе смањен је на пола. После следећег оброка његова корпа је била празна.

Пошто је неколико година верно служио Ксанту, ослобођен је ропства. Одлучио је да крене даље и стигао је до Креза, краља Лидије који је био у непријатељству са Ксантом. Запретио је Езопу да ће га убити зато што је тако верно служио његовог непријатеља. Али ево приче коју је Езоп испричао Крезу.

»Један дечак, ловићи скакавце, наиђе на једног и ухвати га. Таман се спремао да га убије, а скакавац га замоли да му поштеди живот јер никоме у животу није учинио зла, нити је зато имао моћ. Његов је посао био да пева и рече дечаку

Са висине стене Хиампа свештеници су бацили Езопа у провалију.

У СЛЕДЕЋЕМ
БРОЈУ

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

ПОКЛАЊА
СВОЈИМ ЧИТАОЦИМА

Велики
Зидни
КАЛЕНДАР

У ВИШЕ БОЈА,
КАО ПОСЕБНИ ДОДАТАК

шта се dogodilo и брзо одлучио: боље је да дигне руке од лепе зараде и одмах се изгуби одатле.

Почела је журњава.

Пуних шест сати чамци обалске страже су секли таласе у настојању да се приближе броду и осталим кријумчарима све док их на крају, после 100 пређених миља, нису сустигли.

Али, када је изгледало да су криминалци ипак долијали, почео је прави мали рат. Грци су засули чамце машинском ватром.

— Испаливали су на нас гасне картече који би прво експлодирали као мине, а затим се претварали у огромне буктиње. Када ни ово није могло да нас заустави, почели су да бацају запаљиве бомбе. Провлачили смо се кроз ватру испалујући метке упозорења, али „Никос“ се није заустављао — изјавио је касније Луиђи Манони.

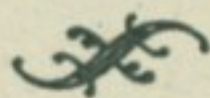
Изгледа да је и капетан кријумчарског брода схва-

тио да гониоци неће тако лако одустати. Покушао је своју последњу, очајничку превару — послао је лажни СОС знак:

— Упомоћ! Напали су нас пирати!

— То је стари, прилично наиван трик којим се криминалци каткад служе да би створили пометњу — каже Манони.

И пре него што су други бродови привучени позивом за помоћ могли да дођу до њега, Манони је успео да најзад приђе грчком броду савлада и ухапси капетана и његову борбену посаду.

Жртве лажног пиратског напада оптужене су за кријумчарење цигарета и дува на и сада се налазе у напулском затвору.

Капетан Манони похваљен је за „изузетно вешто спроведену акцију“.

М. И.

да од његове смрти неће имати никакве користи. Дечак је омекао на ове речи и пустио га.

Својом причом и мудрошћу Езоп је тако задивио краља да му је овај поштедио живот.

КРАЈ У ДЕЛФИМА

Ускоро је легендарни писац почео да путује у околне земље приповедајући своје приче па је, тако, дошао и у Делфе, град прорицања. Разочаран оним што је видео, закључио је да свештеници храма у Делфима нису ни тако мудри, ни побожни као што се о њима прича, него похлепни и охоли, што им је рекао у баснама. Да би му се осветили, свештеници ставе у његов пртљаж златни пехар из Аполлоновог храма и оптуже га да је оскрнавио светињу. Због тога је осуђен и бачен у провалију.

После његове смрти Делфе је погодила глад и куга. Грађани су од пророчишта потражили одговор за узрок ових невоља. Речено им је да ће се за своје варварско дело према Езопу искупити ако сазидају пирамиду у његову славу. То је само једна од легенди које су се испиле око његовог живота.

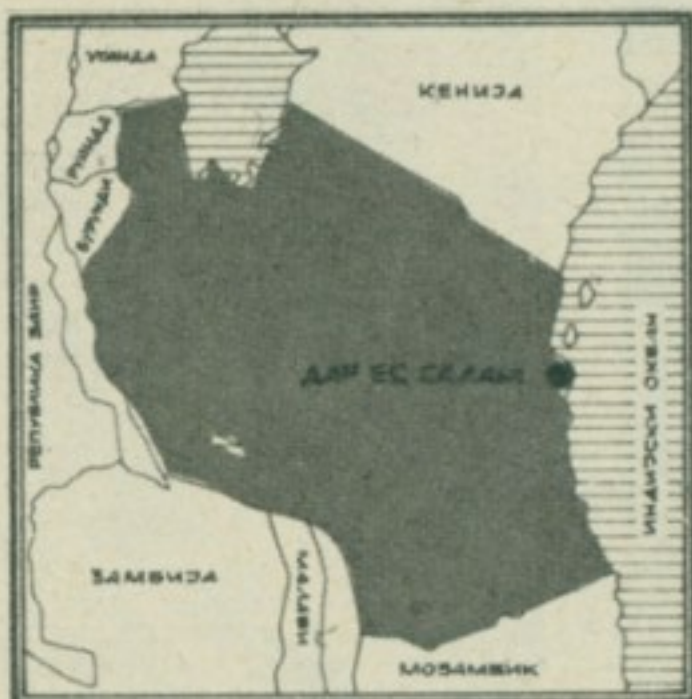
Што се тиче Езопових басана, сигурно је да их он није записивао. Усменим путем преношене су из генерације у генерацију, и тек двеста година после његове смрти записао их је један Атињанин.

Готово хиљаду година његове приче су биле у забораву, а онда је једна збирка нађена у манастиру на Атосу. Једно од старијих издања у Европи објављено је 1476. године на немачком језику, али се многе басне и Езопово име јављају раније у старој српској књижевности, у 12. веку.

А. М.

НЕСВРСТАНИ СВЕТ — ТАНЗАНИЈА

Уједињена Република Танзанија је источнафричка земља са укупном површином од 939.703 квадратних километара, а према пропису из 1976. године у њој је живело 12.313.469 становника. Тада се показало да их на селу живи око 95, а у 18 градских насеља преосталих 5 одсто. Готово половина градског живља налази се у Дар ес Саламу који је не само главни град и највећа поморска лука, већ и индустријски, трговачки и просветни центар.

СНЕГОВИ КИЛИМАНЦАРА

● Португалци су били први Европљани који су покушали да колонизују обалски појас Тангањике, како се некада звала ова земља, али су после жестоких борби са Арапима од тога морали привремено да одустану. У потрази за робовима, у 18. веку они су продирали и дубоко у унутрашњост континента, пустошећи уз пут насеља и убијајући становништво. Тако су Немци крајем 19. века дошли на „припремљен“ терен и отпочели са правом колонизацијом.

● Већ 1884. године они склапају уговор о савезу и заштити са 12 поглавица тангањиканских племена, што им омогућује да неколико година касније прошире и учврсте своју власт. Тако ова земља постаје немачка колонија под називом Немачка Источна Африка и требало је да послужи као база за даља продирања у унутрашњост афричког континента. Немци изграђују поморске луке и железничке пруге које воде ка унутрашњости, а у исто време насељавају плодне регионе у области Килиманџара и око језера.

● За време првог светског рата Немачку Источну Африку окупирали су Британци, Белгијанци и Португалци. Одлуком Друштва народа ускоро је пала под старатељство Велике Британије, а одлуком Генералне скупштине ОУН, од 13. децембра 1946. године потврђен је њен старатељски мандат. Тек 1. маја 1961. године Тангањика добија пуну самоуправу, а девет

дана касније проглашена је за независну државу. Међутим, 27. априла 1964. године Тангањика се ујединила са Занзибаром; тако је створена Уједињена Република Танзанија.

● Од пољопривредних производа највише се гаје кукуруз, пиринач, кромпир, банане, кафа, памук... а сва обрадива земља проглашена је за државно власништво. Рударство представља значајну грану привреде, која тек треба да се развија. Поред налазишта дијаманата и злата, откривени су и фосфати, угаљ, каслин, кречњак, гвоздена руда. Са развојем железничке и путне мреже омогућује се и приступ овим веома богатим и до сада неискоришћеним налазиштима, нарочито на југу земље.

● Туризам је једна од најперспективнијих привредних грана. Поред прекрасних песковитих плажа и увек снегом прекривених врхова Килиманџара, веома су атрактивна и танзанијска језера, као и бројни национални паркови у којима неометано жи-

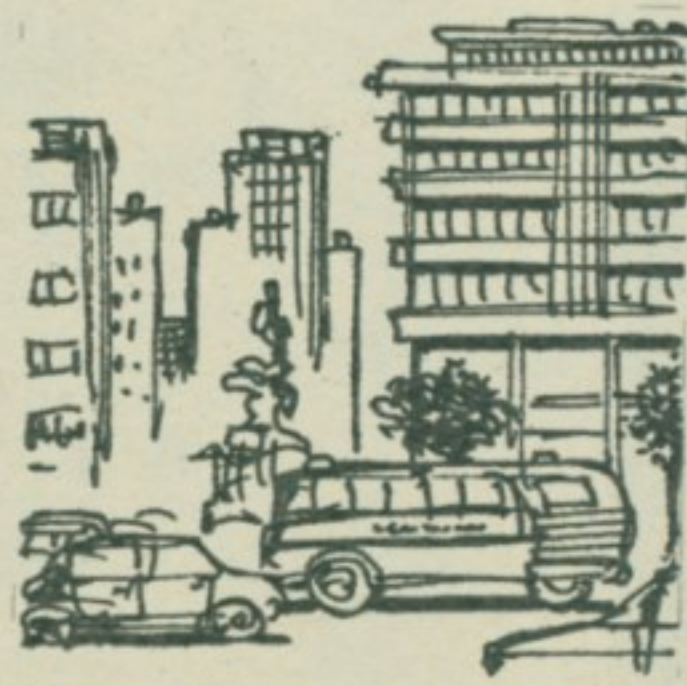
ве дивље афричке животиње.

● Један од главних циљева танзанијског социјализма је да изгради бескласно друштво и укине све облике експлоатације. Радничка класа је пре другог светског рата била релативно малобројна, али као и све више јача и постаје важан политички чинилац у земљи. Танзанија је свесна да је борба за економску и политичку независност истовремено и борба за убрзање процеса развоја, индустријализације, списмењавања. По

сле стицања независности развијена је жива дипломатока активност, па је Дар ес Салам постао један од најважнијих дипломатских центара на континенту.

● Танзанија је један од оснивача Организације афричког јединства и један од најчвршћих ослонаца ослободилачких покрета на још зависним афричким територијама. Она спада и у водеће несврстане земље и то како по заузимању ставова о најважнијим политичким акцијама и економским проблемима, тако и по својим конкретним акцијама и плановима.

ЖИВ

Екзотичне птице шароликог перја и разних украса нису чудне само по свом изгледу. Људи који су проучавали њихов живот утврдили су да је и њихово понашање исто толико необично.

Такозвана птица сунцобран (*Cerhalophterus ornatus*), из фамилије котинга (*Cotingidae*), која на својој глави носи ћубу по свему налик на сунцобран, живи у северним прашумама Јужне Америке. За време парења мужјак на врхунцу удварања отвара своју необичну ћубу и њом прекрива читав горњи део главе и пушта дубок, громки звук.

Претежно се хране инсектима и лове их веома лукаво. Мрављи походи, у крајевима где живе ове птице, иако понекад могу да буду огромних размера и опустоше читаве области, за човека су обично неприметни. Међутим, готово сваку њихову колону прати по неколико сунцобрана. Они не једу мраве, они су ту да искористе панику која настаје међу осталим инсектима пред најездом мравља. Бежећи из својих склоништа, сви ти инсекти постају жртве сунцобрана.

ГОЛУБ С ПРАГНОМ

На острву Нова Каледонија распрострањена је птица из породице кагу (*Rhinocetidae*), успостављене иначе само због ове једне птице сличне барској коки. Кагу је данас веома редак и може да се нађе само у удаљеним планинама усред острва, далеко од људи.

Нитњаста птица СУНЦОБРАН живи по шумама Јужне Америке и врло лукаво хвата инсенте који беже пред најездом мравља

Такозвани ФРАТАР или ЋЕЛАВАЦ из Аустралије храни се медом

КАГУ живи у планинама Нове Каледоније. Иако има крила, лети веома ретко.

И СУНЦОБРАН

Чим примети човека у близини, врана турако која чува стражу почиње да крешти: »Го евеј« што на енглеском значи — бежи!

Као и остале барске коке и кагу (*Rhinocetus jubatus*) је углавном ноћна птица, прилично крупна, са великом главом и чупавом ђубом, готово лишена способности летења. Има сасвим нормална крила али их не употребљава. Ова птица по лети само у крајњој нужди и то свега неколико метара. Чак и у случају опасности она ће радије потрчати уздајући се у своје брзе ноге. Без неке нарочите потребе неће да учини ни најмањи покрет сем у време парења.

Да би привукао пажњу женке, кагу мора да покаже и способности играча. Његова љубавна игра такође је несвакидашња и састоји се у томе што се мужјак креће укруг око женке држећи свој реп у ђљуну.

Љубавне игре међу птицама честа су појава, а неке од њих су и посебно опремљене за тај чин. Захваљујући свом прекрасном репу, паун из породице Phasianidae, која обухвата најлепше птице на свету, уопште не мора да се труди око удварања. Довољно је само да рашири свој реп у присуству изабранице па да ова остане очарана.

По необичном удварању у свету птица познати су голубови гриваши. Настањују читаву Евроазију, Африку, Индомалајску област и Аустралију. Основне боје су им различите нијансе сивог и жућкастомрког. Своју перјаницу носе иза

врата као крагњу која се диже високо изнад главе. Намена јој је иста као и код пауна — у присуству женке крагњу треба што више раширити. Мужјак, вероватно, сматра да у том положају изгледа веома моћно, пошто исто тако поступа када жели да заплаши непријатеља.

У шумама Мексика све до северних подручја Јужне Америке живи мала птица, такозвана, краљевска муволовка (*Onychorhynchus mexicanus*). Има занимљиву кресту која јој служи у исту сврху. Због своје тамне боје ова птица је, тако рећи, невидљива у полумраку пустих крошњи дрвећа, где муњевитим скоковима с гране на грану лови разне мушице. Само у случају када жели да буде примећена, она показује белу кресту коју може надувати по потреби.

ЗНАК ЗА УЗБУНУ

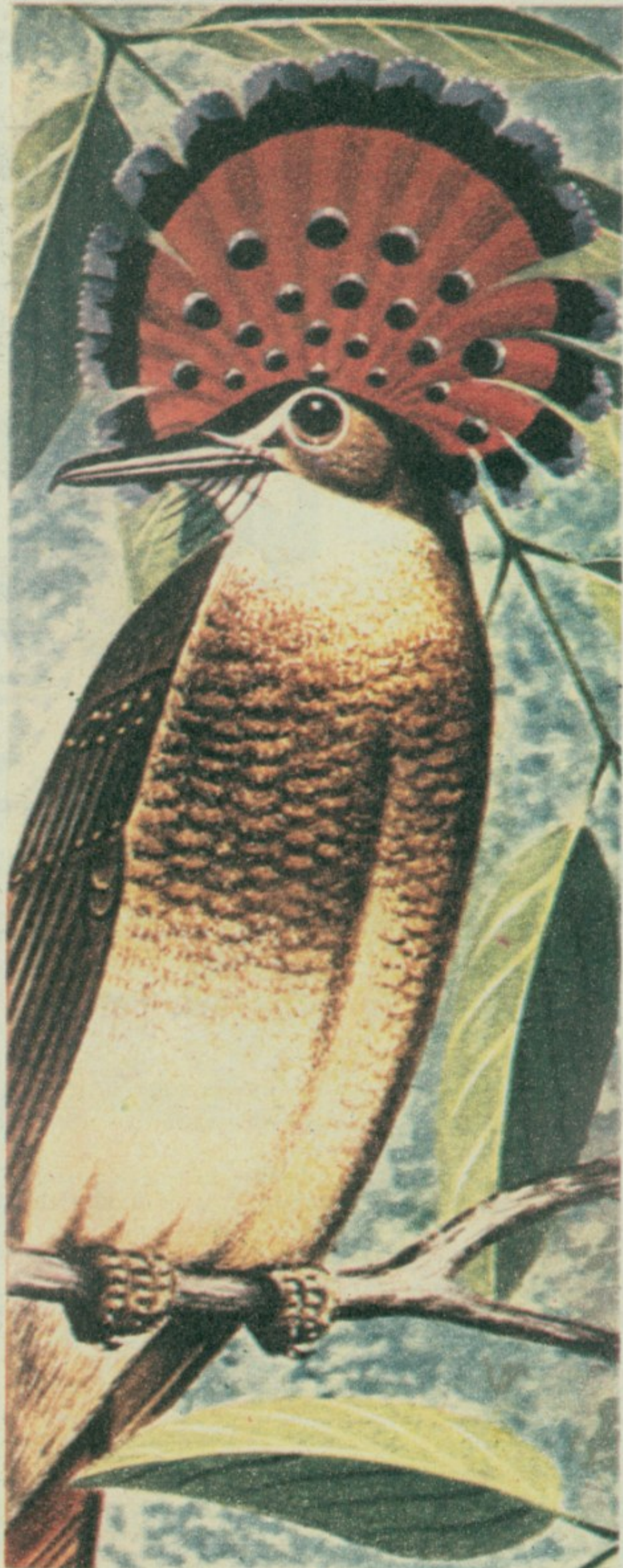
Правна супротност овим птицама је фратар или ћелавица, како га још зову, иначе веома бучна и ружна птица. Припада породици ћелавих врана (*Picathartidae*). Име је добила по црној кожи која јој, без икаквог паперја, покрива главу. Занимљиве су по томе што се хране медом и пред-

стављају праву напаст за аустралијске пчеларе. Не зна се да ли овакав начин исхране има везе са укусом њиховог меса тек — ова птица се у Аустралији, где једино и живи, сматра врхунском посластицом. Данас су „ћелавци“ заштићени законом јер је њихово пречесто појављивање на трпезама сладокусаца довео готово до потпуног истребљења ове врсте.

У југоисточној Африци живи још недовољно испитана птица, слична жукавицацама, афричка врста врана коју домороци називају турако или товако. Зелене је боје, има беле образе и ђубу и упадљиво црвена крила, од јединственог пигмента који садржи њихово перје. Храни се разним усевицама, нарочито врста го-евеј или белотрби турако. Да би неометано кљуцале по њивама или плантажама ове птице су развиле необичан систем чувања страже. Одликују се невероватном способношћу да читају људске намере и осете сваку опасност. Птица на стражи у стању је да разликује штап од пушке и продорним криком даје знак за узбуну када ловац нанишани. Ова игра може да потраје цео дан а да ловац не погоди ниједну птицу. Њихов „алармни“ систем неретко је спасао неког зеца или јелена.

Кад су их енглески колонизатори на својим јужноафричким плантажама први пут приметили са запрепашћењем су схватили да сваки пут, када би се неко од њих приближио јату, турако који је на стражи почиње да крешти: „Го евеј!“, што на енглеском значи — бежи! Управо због тога су и добиле име го-евеј.

А. М.

ВРСТА ГОЛУБА ГРИВАША са необичном перјаницом помоћу које осваја женку

ТОВАНО или ТУРАНО живи у југоисточној Африци и одликује се способношћу да погађа људске намере

КРАЉЕВСКИ МУВОЛОВАЦ из Бразила има белу кресту коју може да надува по потреби

ИСТОРИЈА ТО НИЈЕ ЗАБЕЛЕЖИЛА

Сердар Шћепан Радојевић седео је на камену испред куће своје домаћине Ђока Миљанића у Бањанима и одсутно гледао у земљу. Речи перјаника Рада Ђукановића који је стајао пред њим са наоружаном пратњом као да му нису ишле у главу. Није могао ни речи да изустити. И да је хтео, није знао шта да каже: оно што му је Раде саопштио било је горе од смрти. Погазио је књажеву реч, а тиме ударио на његову и своју част. А част је Црногорцу дража од живота.

Ђоко је стајао по страни и севао очима. Зар због два убијена Турчина да се погуби овакав јунак? Међутим, Раде је био неумољив. И њему је било жао, али није било друге; књажева је морала да се изврши.

— Па, како ћемо, Шћепане! Ако не одеш Мујаги, или не поћеш са мном, морам те убити! — процеди перјаник. Волео је Шћепан

ЧАСНА ПРЕДАЈА

на исто колико и књаз Данило који се с њим чак и побратимио.

Сердар се није ни помакао. Размишљао је. Паде му на памет детињство, горко и чемерно, па прохујали дани. Као и сви Црногорци, тукао се с Турцима где је стигао и кад је могао бранио сури, тврди крш и постао један од највећих јунака своје малене земље. Књаз Данило га је волео ваљда више него иког, именовао сердаром и поносио се њиме. Дубоко је уздахнуо и погледао перјаника.

— Иди и реци књазу да ћу се предати Мујаги!

УБИЈ ГА!

Раде одахну. Ни сам није знао како би смогао снаге да убије Шћепана. Да је то морао да учини, Црногорци би га ваљда по злу помињали. Окренуо се и са пратњом напустио Миљанићево двориште.

У саму зору Шћепан је кренуо у Никшић. Од првог тренутка је знао шта му ваља чинити, али га је у души болело што је погазио књажеву реч. Није то учинио намерно. Те, 1858. године, после битке између Црногораца и Турака, књаз Данило је склопио усмени споразум на тврду реч са никшићким капетаном Мујагом Мушовићем да неће нападати Турке и њихове караване на путевима од Никшића према Гацку и Требињу, а Мујага

обећао да ће оставити на миру поједине крајеве Црне Горе.

У то време сердар Шћепан Радојевић није био у Црној Гори и није знао за овај договор. При повратку на Цетиње, сусрео је једну групу Турака и напао је. Двојицу је убио, остали су се разбежати. Чувши за ово, Мујага Мушовић је побеснео.

— Ето, то је црногорска реч којом се они поносе! — сиктао је и одмах сео и написао књазу Данилу писмо пуно јада на рачун његове заклетве.

Књаз је био ван себе. Зар такву срамоту да му нанесе његов најбољи пријатељ и побратим?! Позвао је перјаника Рада Ђукановића и наредио му да нађе Шћепана, а кад га нађе да му предложи две могућности: или да се преда Турцима, или да дође на Цетиње да му Црногорци суде.

— Не хтедте ли ни једно ни друго — убиј га! — завршио је љутито владар.

Раде је учинио што се од њега гражило; Шћепан Радојевић је поступио како је мислио да је право.

НЕПРИЈАТЕЉИ ОЧИ У ОЧИ

Када се сердар појавио у кући Мујаге Мушовића у Никшићу, капетан се изненадио. Морао је да призна да је четрдесетогодишњи Шћепан, онако висок са густим, смеђим брцима и

КАПЕТАН МУЈАГА МУШОВИЋ ЗБУЊЕНО ЈЕ ГЛЕДАО СЕРДАРА ШЋЕПАНА, ТЕШКО СХВАТАЈУЋИ ДА ЈЕ ДОШАО САМ У ТУРСКО ОСИЊЕ ГНЕЗДО И ДА СТОЈИ ПРЕД ЊИМ, У ЊЕГОВОЈ КУЋИ.

перчином, заиста један од најлепших Црногораца, као што се и гворило. Дотад га никад није видео, мада су и он и остали Турци годинама прижељкивали да им падне шака, јер је многе побио.

— Којим добром, харам-башо! — први је проговорио Мујага.

— Вала, за мене није добро, чим сам ти дошао на ноге! — једва је изговорио сердар стојећи поносито, уздигнуте главе.

Капетан му је пришао, пружио руку и понудио га да седне. Слуге су донеле кафу и дуван. Док су чекали послужење, Мушовић се стално илчуђавао зашто је изабрао да се преда Турцима.

— Да не бих погинуо од браће, Црногораца! — одговорио му је кратко Шћепан. — Тада би по народу остало да сам рђа чим ме уби свој. Овако, кад ме смакнеш ти, свуда ће се причати да сам погинуо као јунак!

Капетан је ћутао. Било му је јасно да пред собом има јунака.

Вест о Шћепановој предаји пукла је Никшићем за трен. Убрзо су се у Мушићевој кући окупили сви виђенији Турци у граду. Они су били и порота и суд,

на њима је било да одлуче како ће сердар завршити: смрћу или доживотним тамновањем.

НЕВЕРОВАТНА ПРЕСУДА

Први се јавио за реч капетан Мушовић. Објаснио је да се Шћепан предао сам и навео разлог зашто је то учинио, напоменувши да није знао за договор између њега и књаза. У његовим речима било је пуно симпатија за храброг сердара.

После Мушовића говорио је Асан Џигић. И он је био мишљења да је у питању чојстао и јунаштво. За реч су се јавили и други. Неки су били за казну неки гражили Шћепанову главу. Ствар је преломила сам Мушовић.

— Јесте Шћепан побио много наших, али никад неоружаног Турчина. Увек је човечно поступао према нашој нејачи. Он није зликовац, већ голем јунак који само брани своју државицу. Такав човек заслужује да живи!

Сви су се сложили са његовим предлогом да се сердар Шћепан Радојевић из

Марковине у Катунској нахији ослободи.

Књаз Данило се силно изненадио кад се Шћепан појавио на Цетињу. Пажљиво га је саслушао, а онда радосно раширио руке.

— Кад су ти Турци опростили, могу и Црногорци. Ходи да те пољубим у чело!

После неколико година Шћепан Радојевић је погинуо у великом окршају између Црногораца и Турака у кланцу Дуге. Његов син Јован умро је у дубокој старости, а сва три унука погинула у народно-ослободилачкој борби.

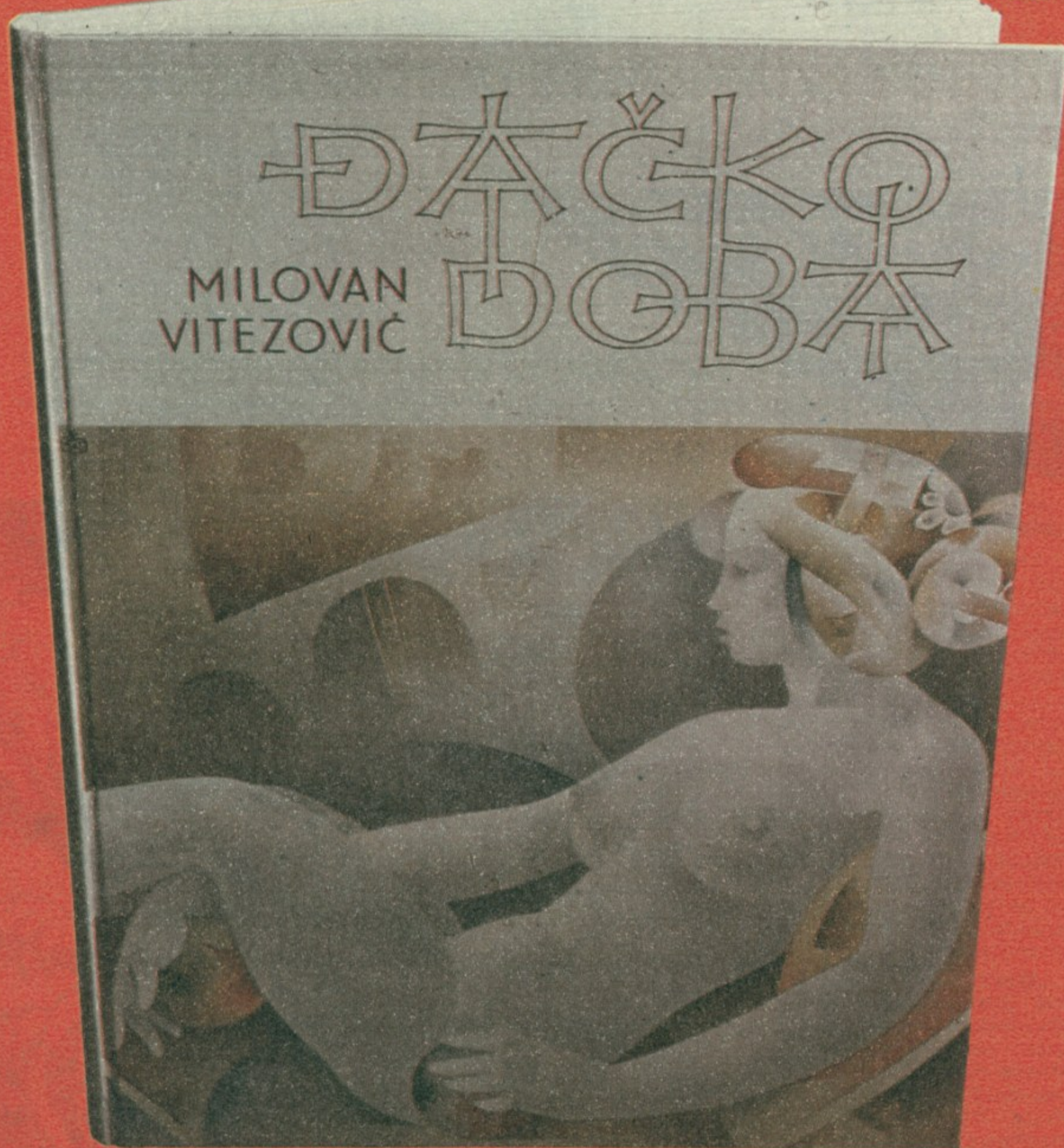
М. Тодоровић

НОВА КЊИГА МИЛОВАНА ВИТЕЗОВИЋА

ЂАЧКО ДОБА

ЉУБАВ У ФАРМЕРКАМА

ЂАЧКО
ДОБА
MILOVAN
VITEZOVIĆ

Поетика ђачког доба почела је са Бранком Радичевићем, песником „Ђачког растанка“. Сто година после њега, песник Милован Витезовић „удара у ситне ђачке жице“, ведро и осетљиво. Витезовић је књигу песама „Ђачко доба“ посветио Бранку Радичевићу, с опоменом.

У књизи „Ђачко доба“ има свега више него што се очекује: четири поеме, стотинак песама и седамдесетак најљубавнијих афоризама.

ПЕСНИК ЈЕ ИШАО ОД ИСТОРИЈСКЕ ИСТИНЕ КОЈУ ЈЕ САМ НАПИСАО: „ЗАЉУВЉЕНИМА ЈЕ СВАКА КАПИЈА ТРИЈУМФАЛНА“.

СЛИКАР РАДОМИР СТЕВИЋ РАС ИШАО ЈЕ КОРАК ДАЉЕ, ПРОШАО ЈЕ КРОЗ КАПИЈУ. РАС ЈЕ КЊИЗИ „ЂАЧКО ДОБА“ ПРИРЕДИО ПРАВУ ИЗЛОЖБУ СЛИКА — АКТОВА НАЈЛЕПШИХ СНОВИДЉИВИХ ДЕВОЈАКА.

У песмама „Ђачко доба“, као и у животу, влада мода фармерки.

Они који су већ имали између четрнаест и двадесет година, повероваће да су баш они били такви и да су опевани.

Они који имају између четрнаест и двадесет година, неће моћи да се не пронађу у овим песмама, опевани или допевани.

Онима који улазе у четрнаесту годину, ова књига биће лепша са сваким рођенданом.

„ЂАЧКО ДОБА“ СЕ НЕЋЕ ЧИТАТИ ПРЕД СПАВАЊЕ, ВЕЋ ПРЕД ОДЈАЗАК У ГРАД.

ПЕСМЕ ЋЕ СЕ УЧИТИ НАПАМЕТ ИЗ ПОТРЕБЕ.

МЛАДИТИ ЋЕ У „ЂАЧКОМ ДОБУ“ НАЛАЗИТИ ШТА СРЦЕ НЕОДЉИВО МОГУ РЕЋИ ДЕВОЈКАМА.

ДЕВОЈКЕ КОЈЕ СУ ВЕЋ ЧИТАЛЕ КЊИГУ „ЂАЧКО ДОБА“ НЕ ДА ОДГОВОРЕ МЛАДИЦИМА ДА СУ ВЕЋ ПРОЧИТАЛИ.

СА „ЂАЧКИМ ДОБОМ“ СЕ МОЖЕ ПОПУНИТИ БАР СТО СПОМЕНАРА.

Овој књизи још пре изласка из штампе нису могли да одоле Арсен Дедић, Тамара Павловић, Сенка Велетанлић, Борис Бизетић, Влада и Бајка, Зоран Лековић, Мира и Спира, „Сунцокрети“, „С времена на време“... који певају поједине странице „Ђачког доба“.

Књига је штампана латиницом на 128 страна, формата 20,5 X 26,5 см, богато технички опремљена, у тврдом повезу, са 26 илустрација у боји.

ЦЕНА КЊИГЕ је 180.— динара

Издавачко предузеће „Вук Караџић“, Београд,
Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозивом купујем књигу „ЂАЧКО ДОБА“ по цени од 180.— динара: ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ (плаћање поштару приликом пријема књиге), а по одбитку попушта од 10% НА ОТПЛАТУ — по цени од 180.— динара, који ћу је исплатити у две редовне месечне рате по 90.— динара, почев од _____ 1977. године. Рате ћу уплатити редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност општинског суда у Београду (Непотребно прецртати)

Презиме, име и очево име _____

Занимање _____

Поштански број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

Бр. л. к. _____

издате од Суп-а _____

Овера о запослењу за купце на отплату _____ Купио

Пениснери уместо овере припожу претпоследњи чек од пензије.

Трагичан празник на леду

За време највеселије тачке у ревији зачула се детонација и киша бетона, столица и људских тела сручила се на ледену плочу!

Када су се Џими и Мери Пикок поново појавили на леду, препуним гледалиштем велике индијанополске хале Колисеум заорили су се аплаузи и узвици одушевљења. Овај енглески брачни пар био је звезда велике ревије „Празник на леду“ и својим комичним тачкама развеселавао публику широм Америке.

Било је нешто после 23 часа и Пикокви су уз пратњу још двадесетак клизача и клизачица и великог „Диксиленд-оркестра“ изводили завршну тачку представе.

Одједном, усред песме, зачула се заглашујућа детонација и средњи део западне трибине заједно са гледаоцима, седиштима, блоковима дрвета и бетона одлетео је у ваздух и нашао се на леденој плочи! Преко десет метара висок стуб пламена сукнуо је у ваздух и захватио целу трибину. Проламили су се крици бола и запрепаштења, а до мало пре бела ледена плоча претворила се у крваво црвену површину!

Пикокви и други извођачи су се услед притиска ваздуха сручили на лед и у шоку посматрали шта се догађа.

— Било је ужасно! — испричала је касније Мери Пикок. — Киша столица, отпадака бетона и одеће падала је по нама. А онда је дошло оно најјезивије: срушио се прави пљусак људских тела које је експлозија бацила у ваздух!

ЛАВИНА У ХАЛИ

Многи нису били свесни онога шта се догодило. Једна лакше повређена жена неконтролисано је бауљала по леду и хистерично вриштала:

— Ово мора да је део представе! Мора!

Кћерка Џимија и Мери Пикок седела је у хотелској соби и пратила директан пренос ревије, пажећи у исто време на бебу једне од клизачица која је учествовала у програму. Четрнаестогодишња Линда била је одушевљена представом и са занимањем је пратила припреме за завршну тачку. Одједном се екран на телевизору замрачио и пренос је прекинут. После неколико тренутака појавило се забринuto лице спикера који је објавио шкрту информацију:

„Прекидамо директан пренос ревије јер је у хали Колисеум дошло до експлозије непознатог порекла. Многи гледаоци, а и извесан број извођача су погинули. Чекамо на следеће информације...“

Линда је слеђена гледала у екран, неспособна да направи било какав покрет.

Недалеко одатле, у редакцији листа „Индијанаполис стар“, телевизијски критичар Корбин Петрик гледао је пренос ревије и већ је почињао да пише коментар за сутрашње издање, када га је прекинуо глас спикера. Када је чуо вест, Петрик је одгурнуо писаћу машину и појурио напоље.

— Ужас! Па, моја супруга је у публици!

За то време у хали Колисеума владао је прави хаос: експлозија је направила огромну рупу на западној трибини. Неколико десетина људи лежало је непокретно на леду. Многи гледаоци били су пригњечени огромним бетонским блоковима који су се попут лавине сручили са врха трибине. Да несрећа буде већа, бетон никако није престајао да пада и људи су, трчећи на све стране, покушавали да побегну од места експлозије. Многи још нису знали узрок несреће и, сматрајући да је у питању снажан земљотрес, трчали су према излазима!

кловнова, био је шокиран језивим приказом:

— Цела хала смрдела је на дим. Али оно што је најгоре — били су крици повређених. У животу нисам чуо нешто тако страшно. Неке наше клизачице удар ваздуха бацио је у доње редове трибине и оне су тамо лежале без свести. Гомила испаничених људи једноставно их је прегазила бежећи према излазу.

Пикокви су се, изгледа, најбрже снашли. Решили су да својим колима одмах пре везу неке од тешко повређених у болницу. Погледали су око себе и угледали једну пренеражену мајку како у наручју држи малог дечака са тешким опекотинама. Мери Пикок је брзо прихватила дете, а мајка је укоченог погледа отишла у супротном правцу. Уз пут су наишли на још једну мајку са дететом: обоје су били тешко повређени и они су их сместили у кола.

— Тек што смо кренули — присећа се Џими Пикок — установили смо да ми

помоћи пребаце у болницу. Новинар Корбин Петрик нашао је своју супругу која је била неповређена и заједно су помагали настрадалима.

ЛУДА СРЕЋА

За то време у хали групе лекара и ватрогасаца трагале су испод гомила дрвета и бетона за мртвима и повређенима. Ледена плоча претворена је у привремену мртвачницу, где су лежала тела погинулих, покривена чаршавима.

— Било је и оних који су заиста имали лудачку срећу — примегио је касније један од спасилаца. — Једну старију жену талас ваздуха избацио је из седишта. Летела је око десет метара и нашао се у истом положају на једном другом седишту, неповређена. Један десетогодишњи дечак пао је после експлозије под седиште и оно га је заштитило од удараца два велика бетонска блока са таванице!

сом, који је био смештен тачно испод западне трибине. Одмах су позвали ватрогасце и хитну помоћ, али прошло је још доста времена док је помоћ стигла...

ГДЕ ЈЕ БОЛНИЦА?

Двадесет шестогодишња клизачица Телма Рикет је чим је установила да је неповређена, пошла да помогне настрадалима. Још у шареном костиму и са клизаљкама на ногама ухватила је двоје повређене деце и одвукла их на сигурно, иза сцене.

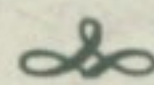
Хамилтон Браун, један од

уопште и не знамо где је болница. Ово је било први пут да смо у Индијанаполису. Замолити смо шофера једног таксија, који је такође превозио повређене, да вози испред нас. Био је изванредан: тако смо лудачки пројурили кроз град да су пролазници и други возачи били запањени.

Пошто су оставили повређене у болници, Пикокви су одмах кренули у хотел где их је чекала Линда. Она је баш неколико минута раније сазнала да су јој родитељи неповређени. Заједно су сели у кола и вратили се пред халу.

И на улици је владао хаос. Повређени људи лежали су на влажном плочнику чекајући да их кола хитне

Целе ноћи сирене амбулантних кола парале су тишину Индијанаполиса. Исто се наставило сутрадан. Представа „Празник на леду“ имала је тог кобног 30. октобра 1963. године стравичан биланс: 72 мртва и 385 повређених. Била је то највећа катастрофа у историји Индијанаполиса!

Тачно годину дана касније, 30. октобра 1964. године, ревија „Празник на леду“ вратила се у Индијанаполис, у обновљену халу Колисеум. Публика се од срца смејала шамала Џимија и Мери Пикок и осталих извођача.

М. Ј.

КАКО ЗАРАЂУЈУ ЖИВОТИЊЕ

КЛЕМПАВЕ ТВ ЗВЕЗДЕ

Можда су људи из Њујоршког зоолошког врта Бронкс чули за оно париско искуство с почетка нашег века, када је у ликовном салону изложена слика за коју се доцније, пошто је привукла пажњу, сазнало да је насликао магарца — својим репом. Уосталом, то је добро позната анегдота из времена уметничке бојемије на левој обали Сене. У сваком случају, онај ко се досетио да побољша материјално стање у Бронксу продајом мајмунских платна, није погрешио!

Гориле и шимпанзе, како изгледа, имају неку уметничку „жицу“. Јер, чупави, клемпави двоношци радо мажу и брљају бојама које им чувари издашно стављају на располагање, а сваке недеље у Бронксу се приређује изложба њихових радова. Продајна изложба, разуме се, а слике стају од 20 долара навише. Ко зна, можда би мајмунима, када би још умели да се боре за своја уметничка права, та сума изгледала безначајна?! Међутим, они су задовољни што могу да неометано „стварају“, а управник њиховог зоолошког врта вели да је, откако се продају све слике, буџет Бронкса знатно побољшан.

Ипак, иако Американци важе за ненадмашне бизнисмене, Њујорчани из Бронкса прави су почетници према неким колегама с ове стране Океана. Ево и друге мајмунске приче.

НАД ЈЕ СЕЛЕРС БИО — ЕПИЗОДА

Три углађена „дентлмена“, са жирадо шеширима и крутим крагмама, лагано су, уз узајамне осмехе,

ИДЕЈА НЕКИХ АМЕРИЧКИХ И ЕНГЛЕСКИХ БИЗНИСМЕНА ДА ИСКОРИСТЕ МАЈМУНСКЕ ТАЛЕНТЕ НИЈЕ НОВА, АЛИ ЈЕ, ОЧИГЛЕДНО — УНОСНА.

испијала своје шољице чаја, седећи за лепо намештеним столом. Сцена се одвијала у Енглеској и ничег необичног не би у томе било, да то мало друштво нису биле — шимпанзе! Баш тако: три

Чај му, очигледно, прија ...

симпатична и лепо васпитана мајмуна одевена као људи, очигледно су уживала у мирису и укусу овог напитка тако распрострањеног у Британији.

Пошто је била реч о телевизијској рекламnoj поруци, глас који је читао текст саветовао је цењеним потрошачима да користе баш „Пи ди типс“ чај, који, како се види, има изврстан укус и арому. Глас је припадао младом енглеском глумцу, „неком“ Питеру Селерсу о којем се још није читало на кул-

турним рубрикама: била је 1956. година. Реклама је изузетно успела, од првог њеног емитовања цело Острво брујало је само о „Пи ди мајмунима“, како су одмах прозвани.

Протекле су године. У међувремену, прославио се Питер Селерс, а прославице су се и неке друге личности британског шоу-бизниса које су почеле на исти начин — коментаришући оно што су пред ТВ камерама чинили ови мајмуни. Данас ваљда нема тог становника с он-

Он има смисла за боје

стране Ламанша који не зна за њих, а у складу са пословичном енглеском љубављу према животињама, ова славна тројка живи на начин који би многим изазвао зазубице. (Разуме се, то никога не забрињава: за шимпанзе постоје само благодат-

лоне речи). А ево како је почела њихова естрадна слава.

Када је пре више од две деценије фирма „Пи ди типс“ одлучила да на још малобројним малим екранима широм земље рекламира свој чај, послала је човека на терен, да, како се то каже, „нађе идеју“. Он је случајно пролазио

Најјефтинија слина стаје — 21 долар и 10 центи

лондонским Рицент парком у којем се налази и огроман зоолошки врт, где је видео мајмуне — који пију чај. Биле су то младе шимпанзе једне љубитељке четвороножаца. Моли Бедхем која их је држала баш као да су рођени Хилтон хотелу, а не из грани.

КАКАВ КОМФОР!

Тако је и данас, само што ово чудно друштво живи у личестерском месту Твикросу. Тамо је у зоолошком врту уређена

читави четврт за ове луксузне шимпанзе, у којој је све сведено на три четвртине димензија од оних које би одговарале човеку. Чак и купатило, у које мајмуни редовно залазе.

Међутим, љубав газда-рица Моли Бедхем, која каже да њене шимпанзе размишљају и то много дубље него што се то мо-

После „уметничког рада“, зна се: купање

жда слуги, ипак има (не баш малу) цену. Јер, и данас ови — мора се признати лепо дресирани — мајмуни „глуме“ у телевизијским пропагандним филмовима. Када се направи сценарио за неку нову рекламу, екипа одлази у Личестер и тамо шест недеља одржава „пробе“, како би клемпаве ТВ звезде добро научиле улоге и навикле се на зумирање камера.

Гледаоци, тврде новине уживају у овим кратким филмовима. Па у складу с тим, кажу, није тачна изјава једног америчког стручњака за маркетинг, који је рекао да „нико не купује од клоуна“.

Од клоуна, можда не, али од мајмуна, изгледа, радо.

М. К.

ЗАНИМАЊЕ — ЛАЈАЊЕ

Службеник Комуналне управе за заштиту животиња у Њујорку Винсент Питерсон бави се заиста необичним послом. Годишње спаси од смрти две хиљаде мачака. Спасавајући их, Питерсон се баца под аутомобиле, спушта у канализационе отворе... Али, за разлику од његове професије која је веома опасна постоје и „слатка“ занимања. Американац Гари Смит, радник у фабрици чоколаде, дужан је да проба све њене производе. А у држави Минесота, у фабрици сапуна, ра-

ди човек чији посао није нимало пријатан — жваће разне врсте сапуна да би се устанивила количина алкалија у њима.

У Лондону постоји човек дегустатор који може да разликује 17 разних врста воде. Али, не минералне, већ обичне воде.

Један радник запослен у лондонском метротру гумицом или помоћу ножа уклања са плаката „украсе“ као што су, на пример, бркови и браде. Но, за то и није потребно толико вештине као, рецимо, за поправљање четака.

Али, најоригиналније је занимање Шведанке Елфриде Карлсон која уме да подржава лавез двадесет раса паса. Ова њена способност добро дође Порезној управи Стокхолма. Јер, многи власници скривају своје љубимце да би избегли плаћање пореза на њих. Карлсонова улази у кућу и почиње да лаје на што се, наравно, одмах јављају пси. Она записује адресу и расу пса, тако да власник ускоро добија позив за плаћање пореза.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

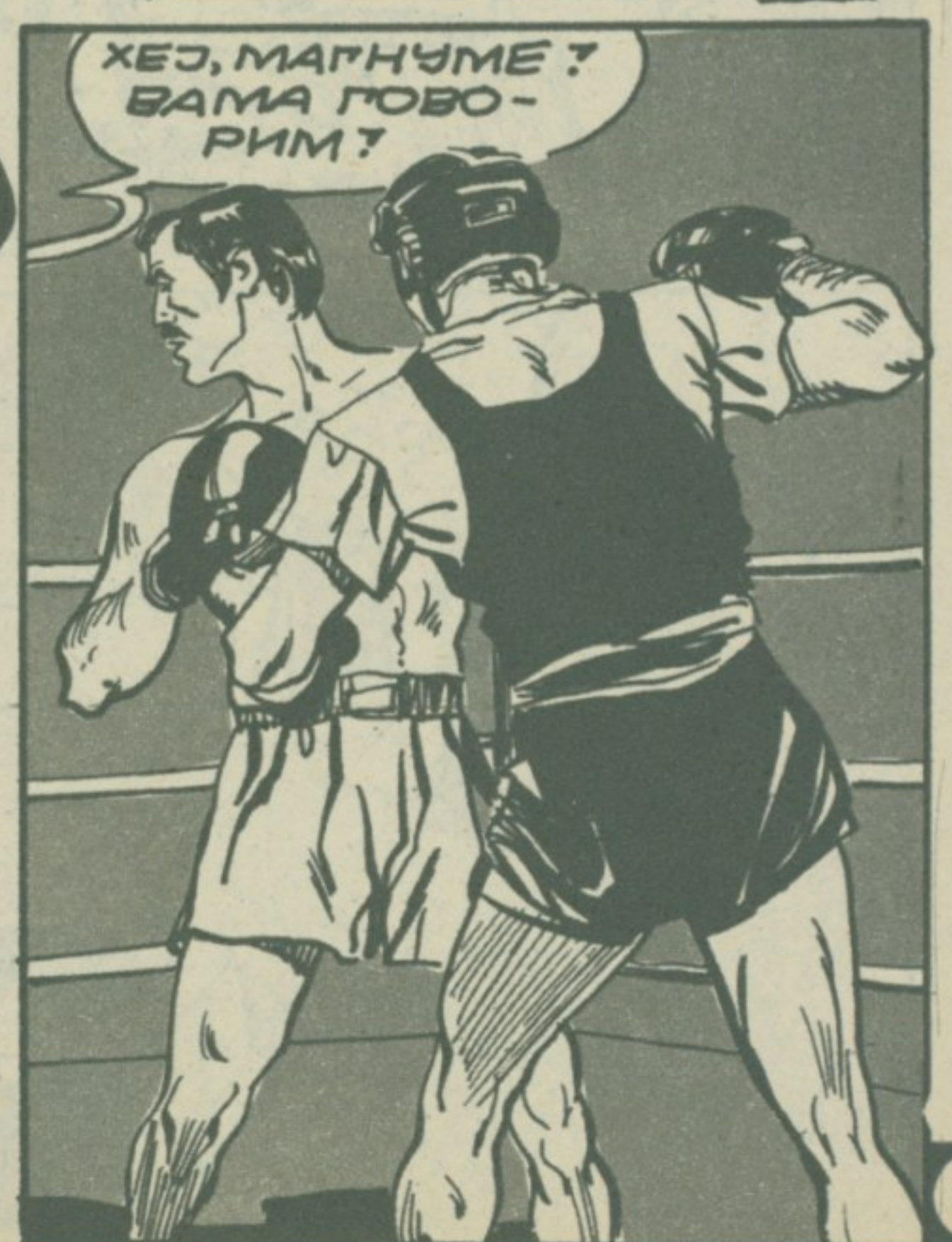

BAVALU

СТРИП

МИРИС ОПАСНОСТИ

АУХ?

ТЕЛЕФОН,
МАГНУМЕ!
ХИТНО
ЈЕ...

ММММ...

ЖАО МИ ЈЕ, ПРИЈА-
ТЕЉУ, АЛИ САМ МО-
РАО ДА ИСКОРИС-
ТИМ ПРИЛИКУ ДА
ТЕ БАР ЈЕДНОМ
УДЕСИМ...

ММММ...

МОГАО БИ ДА СИ МА-
ЛО ЖИВАХНИСИ, МАГ-
НУМЕ, А НЕ ДА
ЧЕКАМ СТО ГО-
ДИНА ДОК УЗ-
МЕШ СЛУ-
ШАТИ-
ЦУ?

ПРОКЛЕ-
ТИ ДЕБЕЉ-
НО? АЛИ ПРА-
ВИЛО ЈЕ: СА-
МО МИР-
НО...

ДЕБЕЉКО, ИЛИ ТА-
КОЗВАНИ МИСТЕР,
ШЕФ СПЕЦИЈАЛ-
НИХ АГЕНТА ГО-
ВОРИО ЈЕ ИЗ
СВОЈЕ КАНЦЕЛА-
РИЈЕ.

ДОБРО
ОТВОРИ
УШИ: ИМАШ
ЗАДАТАК
ДА УХАП-
СИШ РЕК-
СА ЛОНЕ-
РА.

ШТА?!

ШЕФА
ПОЛИЦИ-
ЈЕ?

ХМ... ПОЛИ-
ЦИЈА... АЛИ
СЕТИ СЕ ДА
СМО МИ ИЗ-
НАД ПОЛИ-
ЦИЈЕ?

И СЕТИ СЕ ДА О МО-
ЈИМ НАРЕЂЕЊИМА НИКО
НЕ РАСПРАВЉА. ОТКРИО САМ
ДА РЕКС ЛОНЕР САРАБУЈЕ С
МАФИЈОМ. УХАПСИ ГА, АЛИ
ДИСКРЕТНО.

А НА-
ЛОП?

НИЈЕ ПОТРЕ-
БАН. ДОВЕДИ
ГА ОВАМО.

ОВО ЈЕ НАЈЛУЉИ ЗАДАТАК
КОЈИ САМ ИНАД ИМАО: ДА
УХАПСИМ ШЕФА ПОЛИЦИЈЕ БЕЗ
НАПОГА И ОБЈАШЊЕЊА...

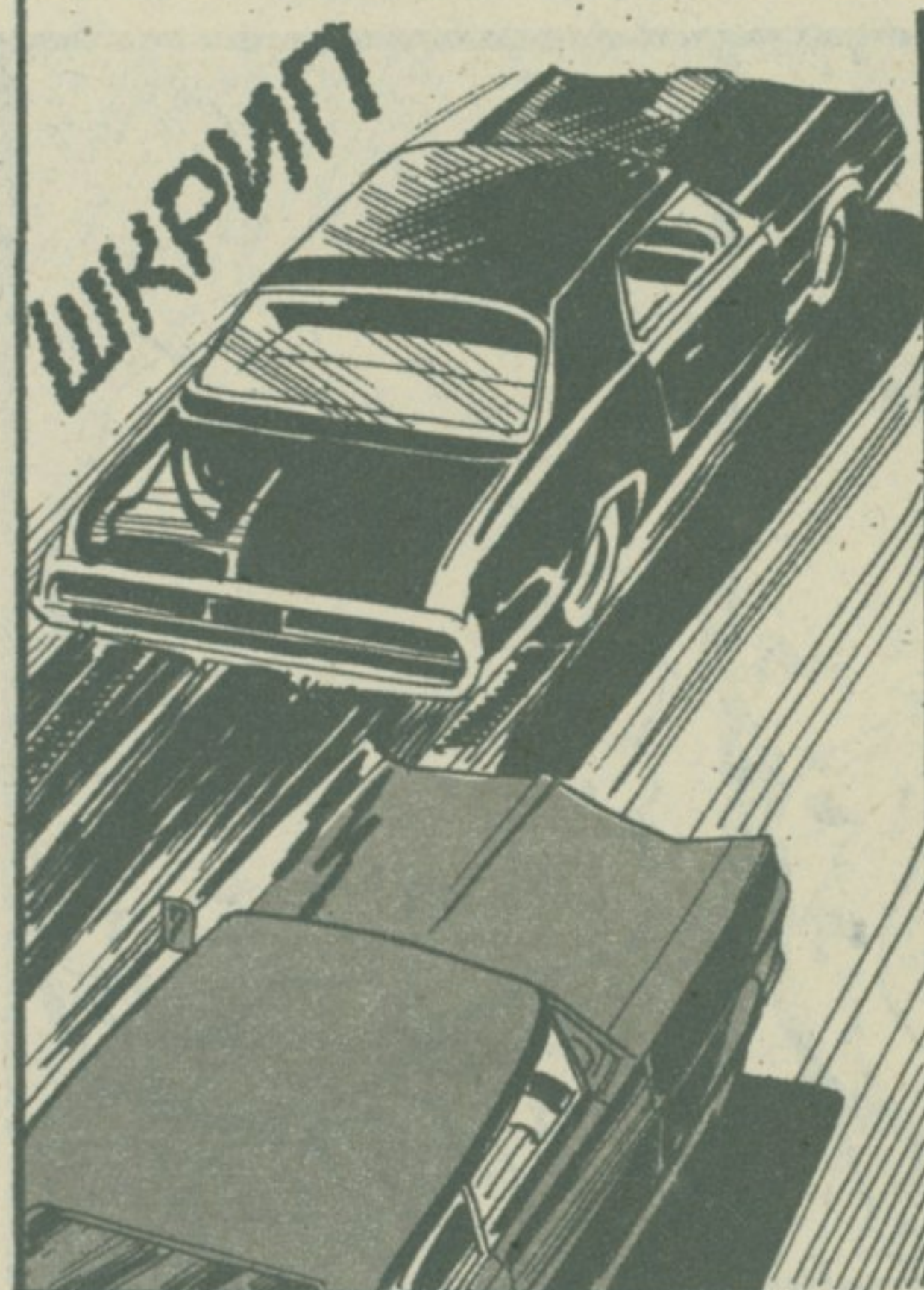
... АЛИ О НАРЕ-
БЕЊИМА СЕ НЕ
РАСПРАВЉА У
МОЈ ПОСЛУ...

КАО И СВАКО ЈУТРО, РЕКС ПО-
КЕР ЈЕ ПОСЛЕ ДОРУЧНА КРЕНУО
КОЛИМА У ПОЛИЦИЈУ.

АЛИ ОВО ЈУТРО НИЈЕ БИ-
ЛО ОБИЧНО ...

ШКРИП

ШТА ЈЕ
ТО?

ПРЕНАСНО
ЈЕ УКО-
ЧИО.

ТРААААС!

ОДЛИЧНО? КАО ШТО
САМ ПРЕДВИДЕО:
ЗАПРЕПАШЋЕН
ЈЕ?

МАГНУМ ЈЕ
ЗА ТРЕН ОКА
СТАВИО ЛИ-
СИЦЕ РЕКСУ
ЛОКЕРУ.

ДИЖИ СЕ,
НИТНО-
ВЕ?

ШТА?

ШТА... МАГ-
НУМ? ШТА
ВАМ ЈЕ??

НИШТА
НЕ ПИТАЈ
ВЕК БРЗО
У МОЈА
КОЛА?

ДА НИСМО ПРИЈАТЕЉИ
ДВАДЕСЕТ ГОДИНА,
НАПРАВИО БИХ СКАН-
ДАЛ ПА БИХ ТИ ПОКА-
ЗАО ШТА ЈЕ ШАЛА...

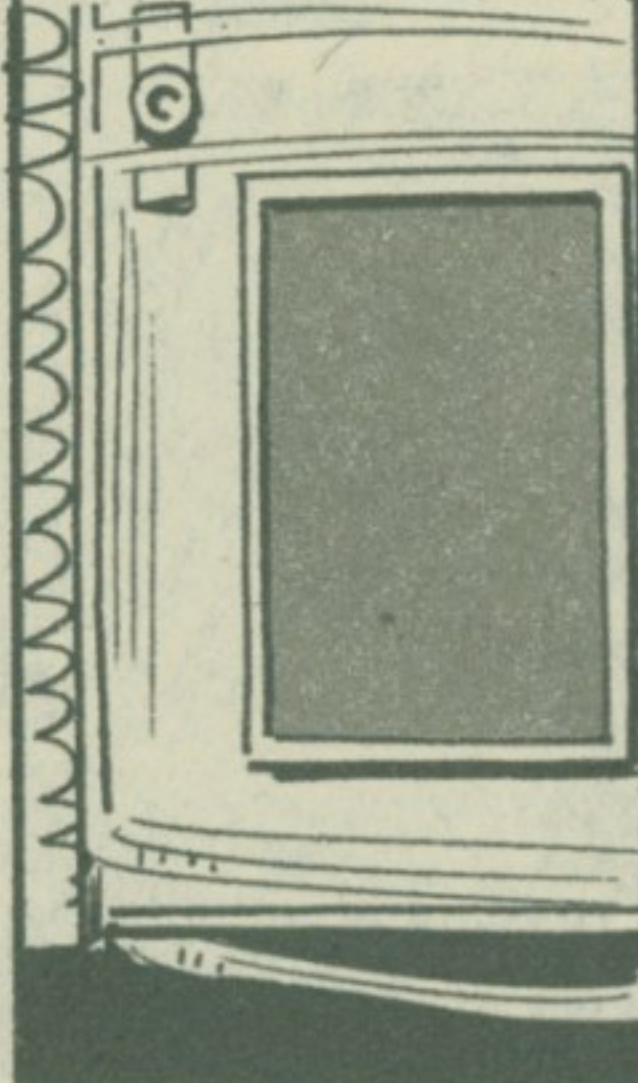
ХАЈДЕ, ХАЈДЕ...
ИМАШ, ВАЉДА, СМИС-
ЛА ЗА ХУМОР?

ЗА ТАКАВ
ИДИОТСКИ
ХУМОР НЕ-
МАМ...

ОСИМ ТОГА,
ПОСТАЉУ ТИ РА-
ЧУН ЗА ОПРАВ-
КУ НОГА

ТРАС

АКО ДОЗВОЛИТЕ
ШЕФЕ, ОН ЈЕ ПОТПУ-
НО У ПРАВУ? ТРЕБА-
ЛО ЈЕ БАР ЈА ДА
ЗНАМ ДА ЈЕ ШАЛА
... МОГАО САМ ГА РА-
НИТИ...

Ч... Ч...
Ч...

ТАП
ТАП

ЖИВ САМ
ЗАСПАО.
ИДЕМ
КУБИ
ДА МА-
ЛО ДРЕМ-
НЕМ.

ДА ДРЕМНЕТЕ
У ЈЕДНАЕСТ
УЈУТРУ??

МИСТЕР ЈЕ
ИЗИШАО.

НЕШТО НИЈЕ
У РЕДУ?

ГЛЕН-
ДА?

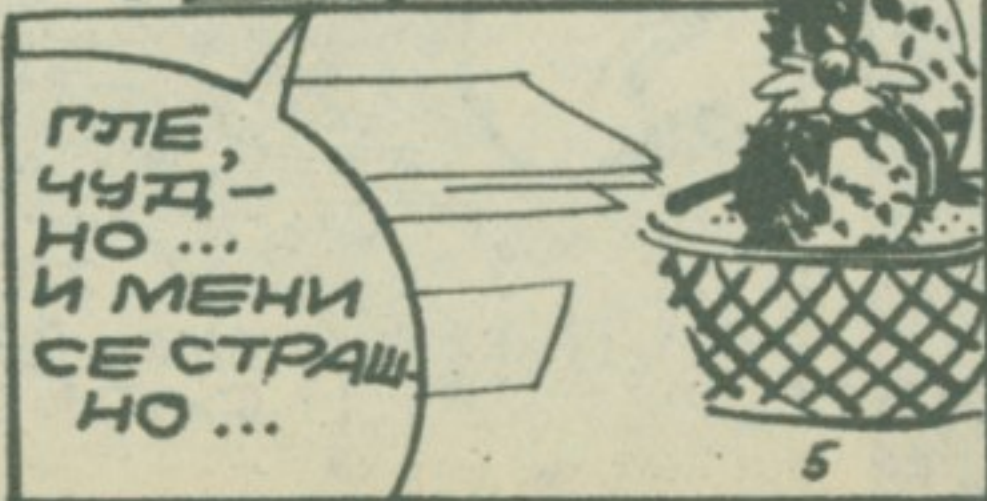
ГЛЕНДА,
МИСТЕРОВА
СЕКРЕТАРИ-
ЦА, ОДМАХ
СЕ ПОЈА-
ВИЛА.

ДА?

ЗНАШ ЛИ, МОЖ-
ДА, ШТА ЈЕ ТО
ШЕФ РАДИО ЏЕ-
ЛЕ НОГИ НАД
ЈЕ САД ОТИ-
ШАО ДА СПА-
ВА...?

ГЛЕ,
ЧУД-
НО...
И МЕНИ
СЕ СТРАШ-
НО...

... ПРИ-
СПАВА-
ЛО...
ААААО...

ТО ВЕЧЕ МАГ-
НУМ ЈЕ КРЕНУО
У ОЗЛОГЛАШЕ-
НИ ДЕО ГРАДА...

„ЛУДИ
БАР“... ТУ
СЕ НА-
ВЕЛИКО
НАРТА...

ЛУДИ БАР

У МАТЛОЗ, СПОРЕДНОЈ СА-
ТИ МАГНУМ ЈЕ ПОЧЕО ДА
ИГРА ПОКЕР.

НЕ ОСТАЈЕ МИ
ДРУГО НЕГО ДА ЧЕ-
КАМ ДА НА МЕНЕ
ДОБЕ РЕД ДА ДЕ-
ЛИМ...

БИО ЈЕ
ВЕОМА
БРЗ.

ТА-
КО...

ФР-ФР-ФР

ДОШАО ЈЕ
ЧАС.

ЈОШ ПЕТ
ХИЉА-
ДА?

ВИ-
ДИМ...

ЕВО, ПОКЕР?
НЕЧЕВИ?

ДО БАВО-
ЛА?

И ТАКО СВАКИ ПУТ
КАД ЈЕ МАГНУМ
ДЕЛИО...

ЕВО,
БО-
ДА?

ОПЕТ СИ
ДОБИО? ОВА-
КО НЕШТО НИ-
САМ ЈОШ ВИ-
ДЕО?

КАСНИЈЕ...

ТРИДЕ-
СЕТ ХИ-
ЉАДА ДОЛАРА... ДО-
ВОЉНО ЈЕ ДА ПРЕКИ-
НЕМ. А САД ДА ВАМ
ОТКРИЈЕМ ТАЈНУ
СВОГ УСПЕХА...

ЈЕСАМ ЛИ ТИ РЕ-
КАО ДА БЕ ОВА ЦУ-
РА СА МНОМ ДА ИР-
РА ?!

ЈЕСАМ ЛИ ТИ РЕ-
КАО ДА БЕ ОВА ЦУ-
РА СА МНОМ ДА ИР-
РА ?!

ЈЕСИ ЛИ УЗЕО
БРОЈ ОНОГ ЛУ-
ДАКА?

ЈЕСАМ. БУДИ
СИГУРАН... ТАЈ
ЋЕ БРЗО ДО-
ЛИЈАТИ?

МАРНУМОВА ОБЕСТ
ОДЈЕДНОМ ЈЕ
СПЛАСНУЛА.

ААААО...
ШТО МИ СЕ
СПАВА.
ИДЕМ ПРА-
ВО КУЋИ
НА СПАВА-
ЊЕ?

ЗАСПАО ЈЕ
МРТВИМ
СНОМ...

... И ПРО-
БУДИО СЕ
СЛЕДЕ-
ЋЕГ ЈУТ-
РА...

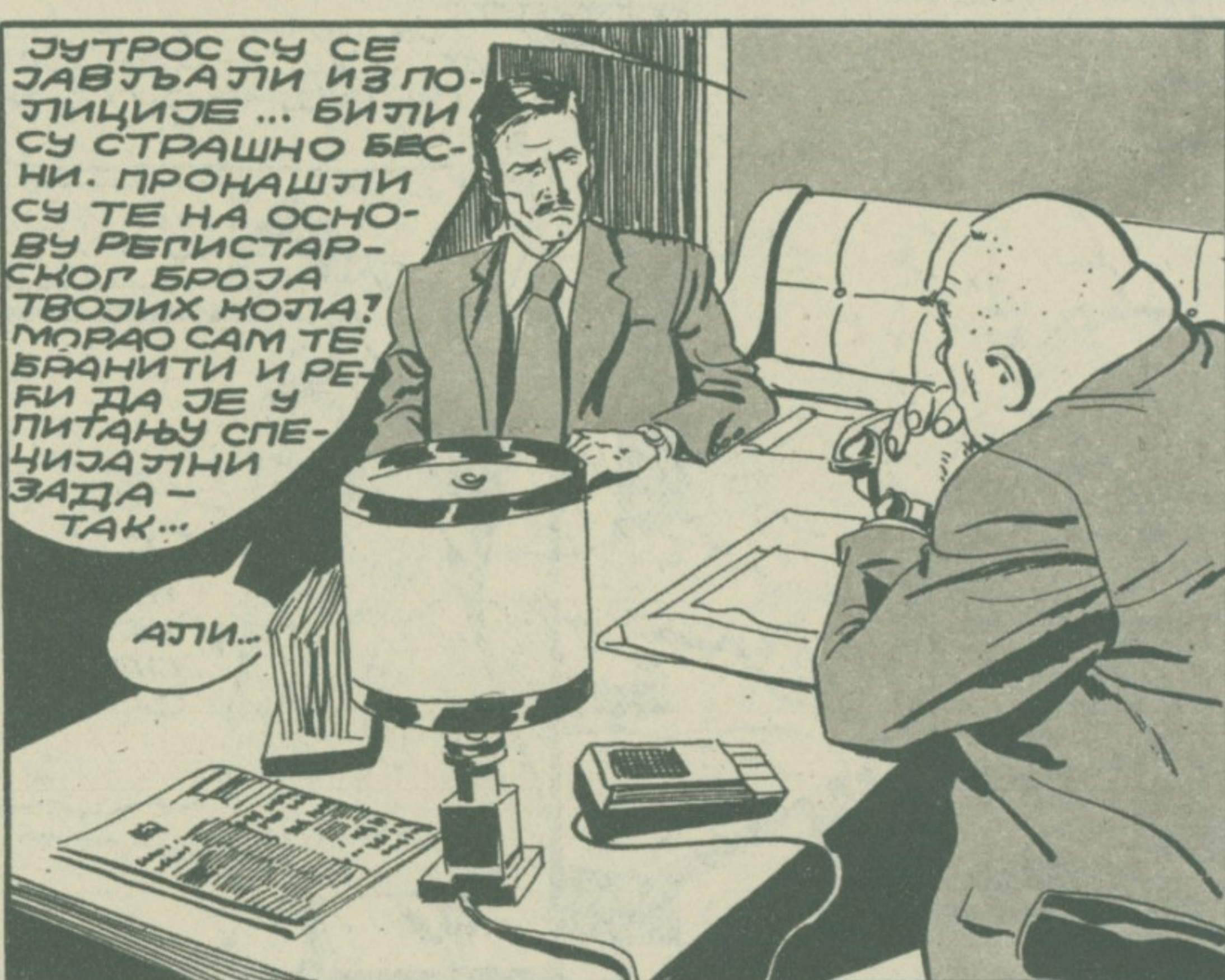
ДО БАВО-
ЛА, ВЕЋ
ЈЕ ДЕСЕТ
И МИСТЕР
МЕ ВЕЋ
ЧЕКА...

ШЕФ РА ЈЕ ДОЧЕ-
КАО РЕЖЕРИ.

БРАВО? ПОСЛЕ
СВЕГА СТИЖЕШ
ЈОШ И КАСНО?

ПОСЛЕ
ЧЕГА?

ЈУТРОС СУ СЕ
ЈАВЉАЛИ ИЗ ПО-
ЛИЦИЈЕ... БИЛИ
СУ СТРАШНО БЕС-
НИ. ПРОНАШЛИ
СУ ТЕ НА ОСНО-
ВУ РЕГИСТАР-
СКОГ БРОЈА
ТВОЈИХ НОТА?
МОРАО САМ ТЕ
БРАНИТИ И РЕ-
ФИ ДА ЈЕ У
ПИТАЊУ СПЕ-
ЦИЈАЛНИ
ЗАДА-
ТАК...

АЛИ...

НЕ ПОРИЧИ НИШТА. РА-
ЗУМЉИВО ЈЕ ДА СЕ ЧО-
ВЕК ТВОЈ ЗАНАТА НЕКИ-
ПУТ НАПИЈЕ, АЛИ ИПАК
НЕ ТРЕБА ПРЕВРЊУТИ
ЦЕО ГРАД И ИЗАЗИВА-
ТИ ПОЛИЦИЈУ...

ЈА... НЕВЕ-
РОВАТНО ДА
САМ ЈА ТО СВЕ
РАДИО...

А, СЕТИО САМ СЕ? ВИ
СТЕ БИЛИ ПИЗАНИ ПАСТЕ
МИ НАРЕДИЛИ ДА ША-
ЛЕ РАДИ УХАП-
СИМ ШЕФА ПО-
ЛИЦИЈЕ...

ШТА?!

А... ХМ...
ИЗВИНИТЕ
...

ГЛАС СЕКРЕТАРИЦЕ
ГЛЕНДЕ ЗВУЧАО ЈЕ
ЧУДНО ...

ЗАТИ-
ЛА САМ
ЦВЕТЕ...
САМО ДА
ПА ВРА-
ТИМ
НА МЕС-
ТО И
НЕЋУ
ВАС УЗ-
НЕМИРА-
ВАТИ...

УБРЗО ЈЕ ИЗИШЛА.

ТУ МИ СЕ НЕШТО НЕ
СВИЂА. УОПШТЕ СЕ НЕ
СЕЋАМ ТАКВЕ ШАЛЕ,
МАГНУМЕ.

И ЈА СЕ
НЕ СЕЋАМ
КАКО САМ
ПРОВЕО
ВЕЧЕ ...

НЕШТО НИЈЕ БИЛО У РЕ-
ДУ.

НЕ МОГУ ДА ДР-
ЖИМ ОТВОРЕ -
НЕ ОЧИ...

АААААААА!
...

НАСНИЈЕ ...

У РЕДУ, МАГНУМЕ.
ЗНАШ ШТА ТРЕБА
ДА РАДИШ ?

СВАКАКО, АТИ ИМА-
МО ЈОШ ЈЕДАН ДАН ДА
РАЗРАДИМО ПЛАН...

МАГНУМ СЕ ЖУР-
НО ВРАТИО КУБИ.

МОРАМ ДА
САВЛАДАМ ОВУ
ПРОКЛЕТУ
САЊИВОСТ...

БОЉЕ ДА ОДМАХ
СНИМИМ, КАО И ОБИЧ-
НО, МИСТЕРОВА НАРЕ-
БЕЊА ПА ДА ДРЕМ-
НЕМ ...

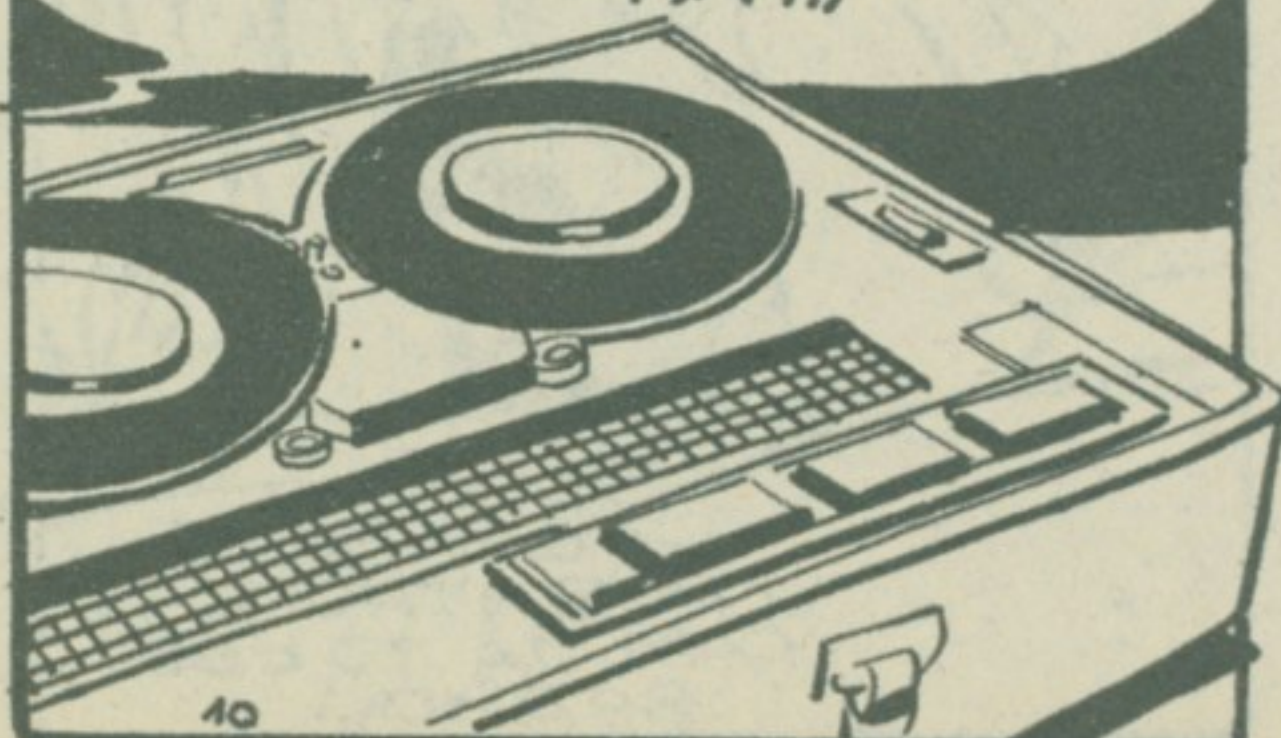

КЛИК

СУТРА ЋЕ
ВИЦЕРУВЕР-
НЕР ПОТОК ПРИ-
СУСТВОВАТИ
ПРЕМИЈЕРИ ДО-
КУМЕНТАРНОГ
ФИЛМА О ПОС-
ЛЕДИЦАМА ДРО-
ГИРАЊА. ЗБОГ
ОБЕЗБЕБЕЊА
ОД МАФИЈЕ
МИСТЕР ЈЕ
ПОЗВАО И МЕ-
НЕ ...

У МРАКУ ЋУ МУ СЕ
ЛАКО ПРИВУКИ, НИКО
НЕЋЕ СУМЊАТИ НА
МЕНЕ И ОНДА ...

ОНДА КУ
УБИТИ
ПОТОНА?

СЛЕДЕКЕГ ЈУТ-
РА БУДИЛНИК
ЈЕ У ДЕВЕТ
ПРОБУДИО
МАГНУМА
ИЗ ДУБО-
КОГ СНА.

З
В
Р
Р
Р

АУТОМАТСКИ СЕ ОКРЕ-
НУО МАГНЕТОФОНУ И
УКЉУЧИО
ГА...

КЛИК

ЗАР
ВЕР
?

ДА
ЧУЈЕМ
СВОЈ
ДАНАШЊИ
ПРОГ-
РАМ?

ЗАПА-
ЊЕНО
ЈЕ
СЛУ-
ШАО
СОП-
СТВЕ-
НИ
ГЛАС.

ОНДА КУ УБИТИ
ПОТОНА?

НЕМОГУ-
ЋЕ?

С ДРУГЕ СТРАНЕ ЧУО
ЈЕ ГЛЕНДИН ХЛА-
ДАН ГЛАС.

ЈЕСТЕ ЛИ
ТО ВИ, МАГ-
НУ-
МЕ?

ЛИЧНО
ЈА... РЕ-
ЦИТЕ,
ГЛЕН-
ДА...

МИСТЕР ВАС ХИТ-
НО ПОЗИВА У
КАНЦЕЛАРИЈУ...

У
РЕДУ.
ОД-
МАХ
ДОЛА-
ЗИМ?

МАГНУМ ЈЕ СТИГАО У
ЈЕДАНАЕСТ.

АУТО МИ СЕ ПОКВА-
РИО ПА САМ ЗАКАС-
НИО.
МОРАО ЈЕ ДА
ИЗИЂЕ, АЛИ ЈЕ
РЕКАО ДА ГА
САЧЕ-
КАТЕ.
ГДЕ
ЈЕ
ШЕФ?

МИСТЕР
СЕ УБР-
ЗО ВРА-
ТИО.

У РЕДУ, МАГНУМЕ. САД
ДА СЕ ДОПОВО-
РИМО О ПОЈЕ-
ДИНОСТИМА
КАКО ДА УК-
ЛОНИМО ПО-
ТЛОКА.

БЕГ
ЈЕ СВЕ
ПО ПЛА-
НУ?

ПОПОДНЕ ОКО ТРИ ЧАСА ЈЕДАН
КОМБИ СЕ ЗАУСТАВИО ПРЕД ЛУК-
СУЗНОМ ВИЛОМ.

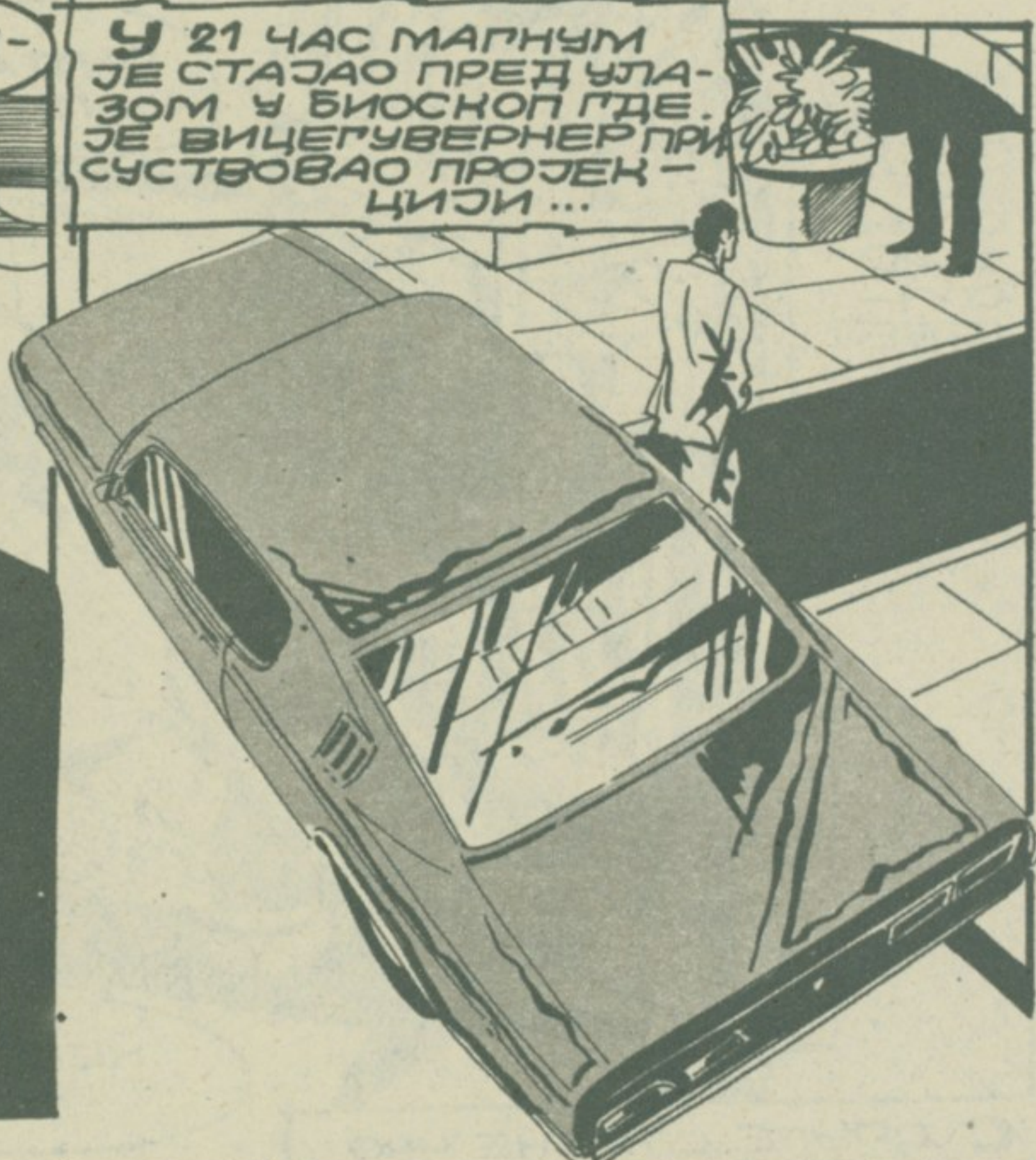
ЗВРРР

... ОНДА ЈЕ ПРОПУСНИЦУ ПО-
КАЗАО ЧУВАРУ КОЈИ ГА ЈЕ
ОДМАХ ПРЕПОЗНАО.

ЈА САМ ТЕХНИ-
ЧАР. ТРЕБА ДА
ВАШУ ТВ-АНТЕНУ
ПОДЕСИМ ПРЕ-
МА НАШЕМ ПРЕ-
ДАЈНИКУ. НА-
РАВНО, БЕС-
ПЛАТНО.

ИЗВОЛИ-
ТЕ?

У 21 ЧАС МАГНУМ
ЈЕ СТАЈАО ПРЕД УЛА-
ЗОМ У БИОСКОП ГДЕ
ЈЕ ВИЦЕГУВЕРНЕР ПРИ-
СУСТВОВАО ПРОЈЕК-
ЦИЈИ...

ОПРЕЗНОСТ НИЈЕ
НИКАД НАОДМЕТ,
ЗАР НЕ?

УПРАВО
ТАКО,
ПРИЈА-
ТЕЉУ.

ПРОЈЕКЦИ-
ЈА ТЕК
ШТО ЈЕ ПО-
ЧЕТА.

ЕНО ВИЦЕ-
ГУВЕР-
НЕРА...

ИЗГЛЕДА ДА
ЈЕ СВЕ У
РЕДУ?

У 21,15h ГЛЕНДА ЈЕ
ТЕЛЕФОНИРАЛА
ИЗ СВОГ СТАНА

СВЕ ЈЕ У РЕ-
ДУ. МАГНУМ МИ
ЈЕ УПРАВО ЈАВИО ДА
ЈЕ СРЕДИО ПОЛОНА
... ПРЕМА ДОБИ-
ЈЕНИМ ИНСТРУК-
ЦИЈАМА...

... ОСТАНИТЕ ПОРЕД
ЕКРАНА. УСКРОРО ЋЕ ОБ-
ЈАВИТИ ВЕСТ? ДОПЛА-
ЗИМ?

ГЛЕНДА ЈЕ ОД-
МАХ СЕЛА У НО-
ТА И КРЕНУЛА...

... И УБРЗО
ЈЕ БИЛА
У ВИЛИ...

ЈЕСУ ЛИ ЈА-
ВИЛИ?

МА НЕ?
ЈОШ НЕКАК-
ВЕ ПЛУ-
ПЕ ПЕС-
МЕ?

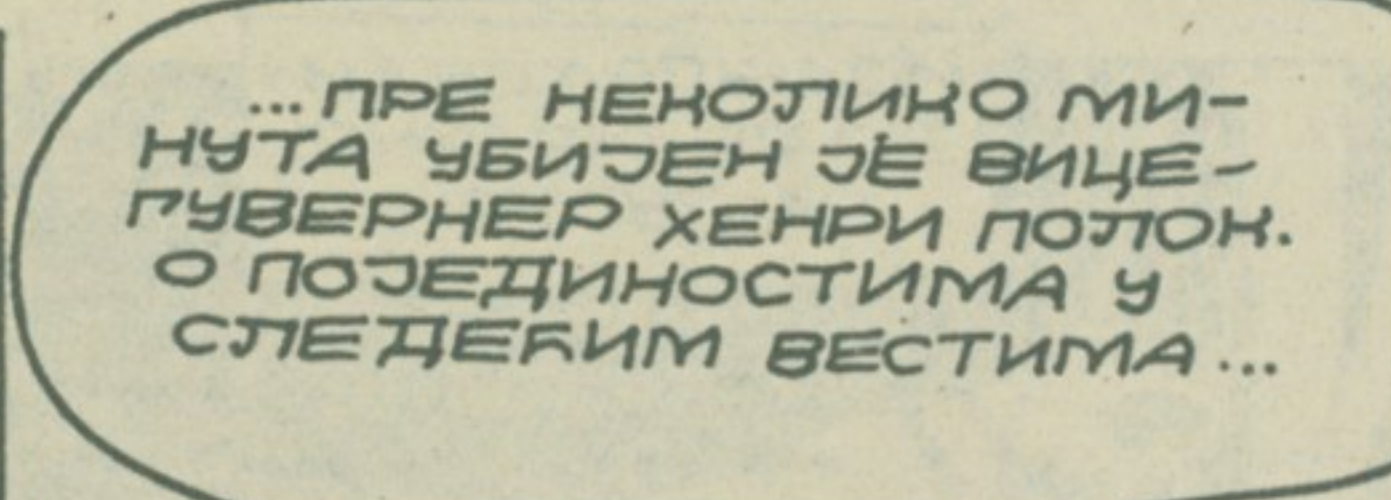
ЈЕСИ ЛИ СИГУРНА ДА
НАС МАГНУМ НИЈЕ ИЗИ-
ГРАО? НАЗБОЉЕ ДА ПО-
ШАЉЕМО НЕКОГА ДА
ПРОВЕРИ...

МОГЛО БИ
ДА БУДЕ
ОПАС-
НО...

ТИШИ-
НА?

ОБАВЕШ-
ТЕЊЕ.
ПРЕКИДА-
МО ПРОГ-
РАМ ДА
БИСМО ВАС
ОБАВЕСТИ-
ЛИ О ТРА-
ГИЧНОЈ
ВЕС-
ТИ...

...ПРЕ НЕКОЛИКО МИ-
НУТА УБИЈЕН ЈЕ ВИЦЕ-
ГУВЕРНЕР ХЕНРИ ПОЛОК.
О ПОЈЕДИНОСТИМА У
СЛЕДЕКИМ ВЕСТИМА...

УРА?

ШАМПАЊ,
МОМЦИ?

ДА НА-
ЗДРАВИ-
МО?

ТАЈ ПРОКЛЕ-
ТИ НИТНОВ ПО-
ЛОК НАЗНАД
ЈЕ ДОЛИ-
ЈАО?

МОРАЛИ СМО ДА ГА УК-
ЛОНИМО. ПОЧЕО ЈЕ И СУ-
ВИШЕ ДА УПРОЈКАВА
МАФИЈУ...

ТОЛИКА УКРАДЕНА
РОБА, ДРОГА, ДИЈАМАН-
ТИ... СВЕ СТОЈИ МЕСЕЦИ-
МА ЗБОГ ПОЛОКА...

ЧЕСТИТАЈТЕ СПЕЦИ-
ЈАЛНОМ АГЕНТУ МАГ-
НУМУ. ИМАО САМ НЕКУ
ГЕНИЈАЛНУ ИНТУИЦИ-
ЈУ. КАД ЈЕ ДЕЈСТВО
ДРОГЕ ПРЕСТАЛО...
КАД САМ СЕ ПРОБУ-
ДИО И ЧУО НА МАГ-
НЕТОФОНУ АПСУРД-
НИ ПЛАН ЗА АТЕН-
ТАТ НА ПОЛОКА...

НЕ, НЕ ВЕРУ-
ЈЕМ ДА СЕ
МИСТЕР ОПЕТ
ШАЛАО ?

ТОГ ЧАСА МИ СЕ ЈА-
ВИЛА ПЛЕНДА СВОЈИМ
УОБИЧАЈЕНИМ ХЛАДНИМ
ГЛАСОМ. ОДЈЕДНОМ САМ
СЕ СЕТИО КАД ЈЕ УНОСИ-
ЛА ЦВЕТЕ ДА ЈОЈ ЈЕ ГЛАС
БИО ЧУДАН...

ОДЛИЧНО
ЗАПАЖА-
ЊЕ...

СЕТИО САМ СЕ И ДА
ЈЕ ЦВЕТЕ ИМАЛО БЕО-
МА ЈАК МИРИС И ПОВЕ-
ЗАО ОДМАХ НАШЕ „ЛУ-
ДИЛО“ С ТИМЕ. У ЦВЕ-
БАРИ САМ ОДМАХ ДО-
ЗНАО ДА ЈЕ ТО „КОР-
БИНИЈА“ КОЈА ЈЕ ПО-
ЗНАТА ПО СВОМ ХИП-
НОТИЧНОМ ДЕЈ-
СТВУ.

Онда је било
лако закључити
да је пленда по-
везана с неким ко
жели да укљони
полока. Отишао
сам у канцелари-
ју с филтерима
у носу и пленду
подвргао истом
третману као
што је она
нас...

ПОД ХИПНОЗОМ ЈЕ СВЕ
РЕНТА.

ВЕЧЕРАС ЋЕ СВИ ШЕФО-
ВИ СЛАВИТИ ПОЛОКОВУ
СМРТ У ЈЕДНОЈ ВИЛИ ГДЕ
ЋУ И ЈА БИТИ...

ТО ЈЕ БИЛА ПРИЛИ-
КА ДА ИХ СВЕ ПОХВАТА-
МО? ЗАТО САМ ПОСЛАО
ТЕХНИЧАРА У ВИЛУ ДА
УДЕСИ ТЕЛЕВИЗИЈ-
СКЕ УРЕБАЈЕ И
ОСТАЈО...

У СРЦУ АФРИКЕ: ДРЕСЕР СЛОНОВА

ТОГ ЈУТРА У
ЏУНГЛИ...

ТАМ!
ТАМ!
ТАМ!
ТАМ!

ТАМ

ЈЕ ЛИ ТО НЕ-
КА ПОРУКА,
МЕТЈУ?

ДА? И ТО ЗА
НАС,
ТОНИ?

ЗОВУ МЕ У ПОМОГ!
НАПАО ИХ ЈЕ
Н'ЗАО?

НО ЈЕ
Н'ЗАО?

НЕКА ПЛЕМЕНА ГА ТАКО
ЗОВУ? ЗА НЕКЕ ЈЕ ОН
Н'ЗОГУ ИЛИ Н'ЗОРН... АЛИ
СВА ИМЕНА ОДНОСЕ СЕ НА
ИСТУ ЖИВОТИЊУ: СЛО-
НА?

ОВАЈ ПОЗИВ У ПОМОГ УПУ-
ТИЛИ СУ НАМ ЧУНГЕ? ЧУД-
НО? ОНИ СУ ПОЗНАТИ КАО
ДОБРИ,
НЕУСТРА-
ШИВИ ТОВ-
ЦИ?

МАТО
НАСНИЈЕ...

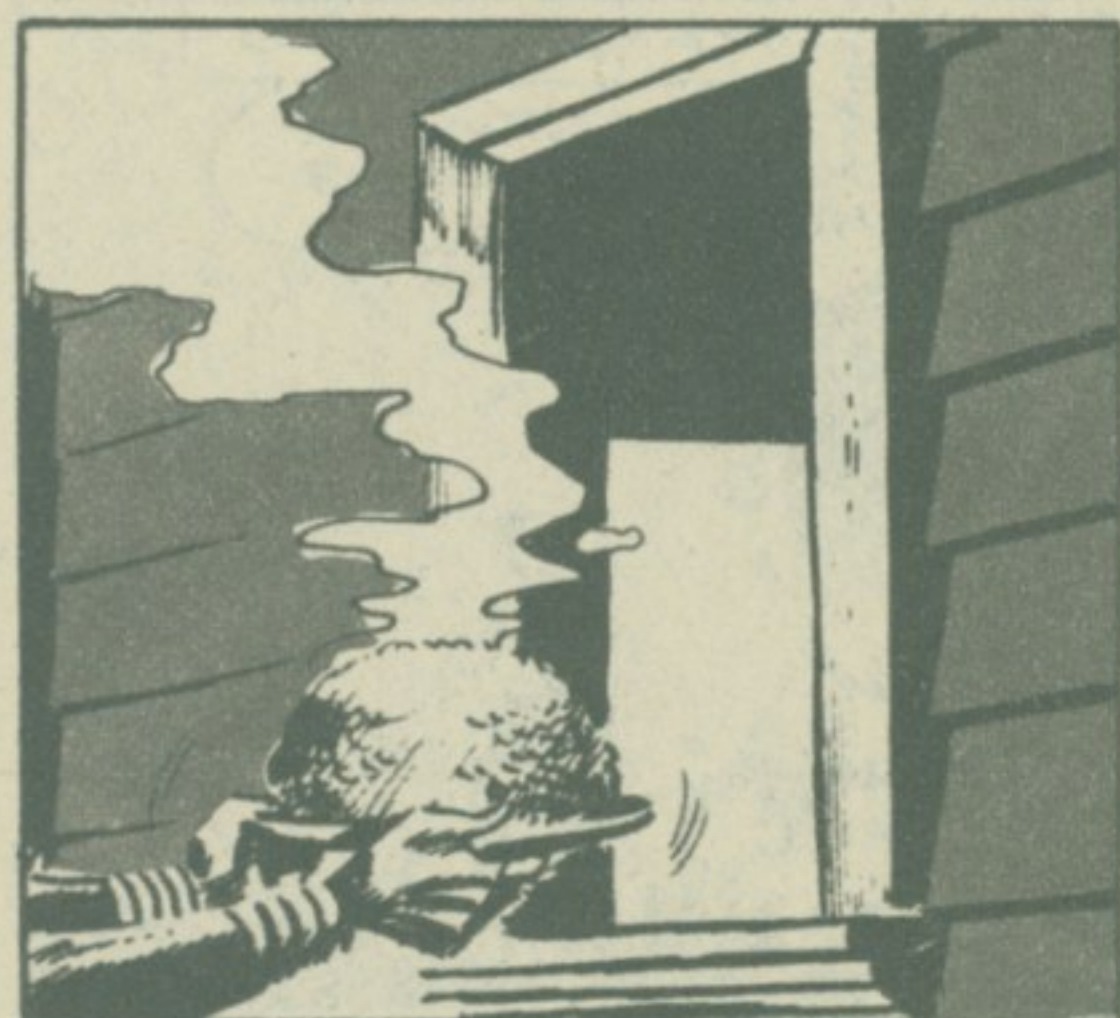
НЕ ЧЕКАЈТЕ
НАС НА РУЧАК,
МЕРИ? СИГУРНО
БЕМО СЕ ЗАДР-
ЖАТИ ЦЕО ДАН?

А ЈА НАПРАВИЛА
ТАКО ДОБАР КО-
ПЛАЧ

ЈЕСИ ЛИ ЧУО,
ЛУТЕМБЕ?

СТРПИ СЕ МАТО,
ЛУТЕМБЕ?

ЛОПОВИ? ПОКАЗАКУ
ЈА ВАМА?

ОВО БЕ ВАС
НАУЧИТИ ПА-
МЕТИ?

НЕ БОЈ СЕ, ЛУТЕМБЕ, ЗА-
МЕНИО САМ
МЕТНЕ
ЗА
БОРНЕ?

И ПОШТО
СУ СЕ ДОБ-
РО НАЈЕ-
ЛИ...

ДА ПОБЕ-
МО И МИ
КОД ЧУНГ-
ГА?

ПОКАЗАЋЕМО МИ ЊИ-
МА НО СУ ВРАЧ КИМ-
БИ И ЊЕ-
ГОВ ПОМА-
ГАЧ ЛУ-
ТЕМБЕ?

ЗА ТО
ВРЕ-
МЕ...

ГЛЕДАЈ-
ТЕ ОВО СЕ-
ЛО?

ТУ ЖИ-
ВЕ УРУН-
ГЕ?

КАО ДА ЈЕ
УРАГАН ПРО-
ШАО ОВУ-
ДА?

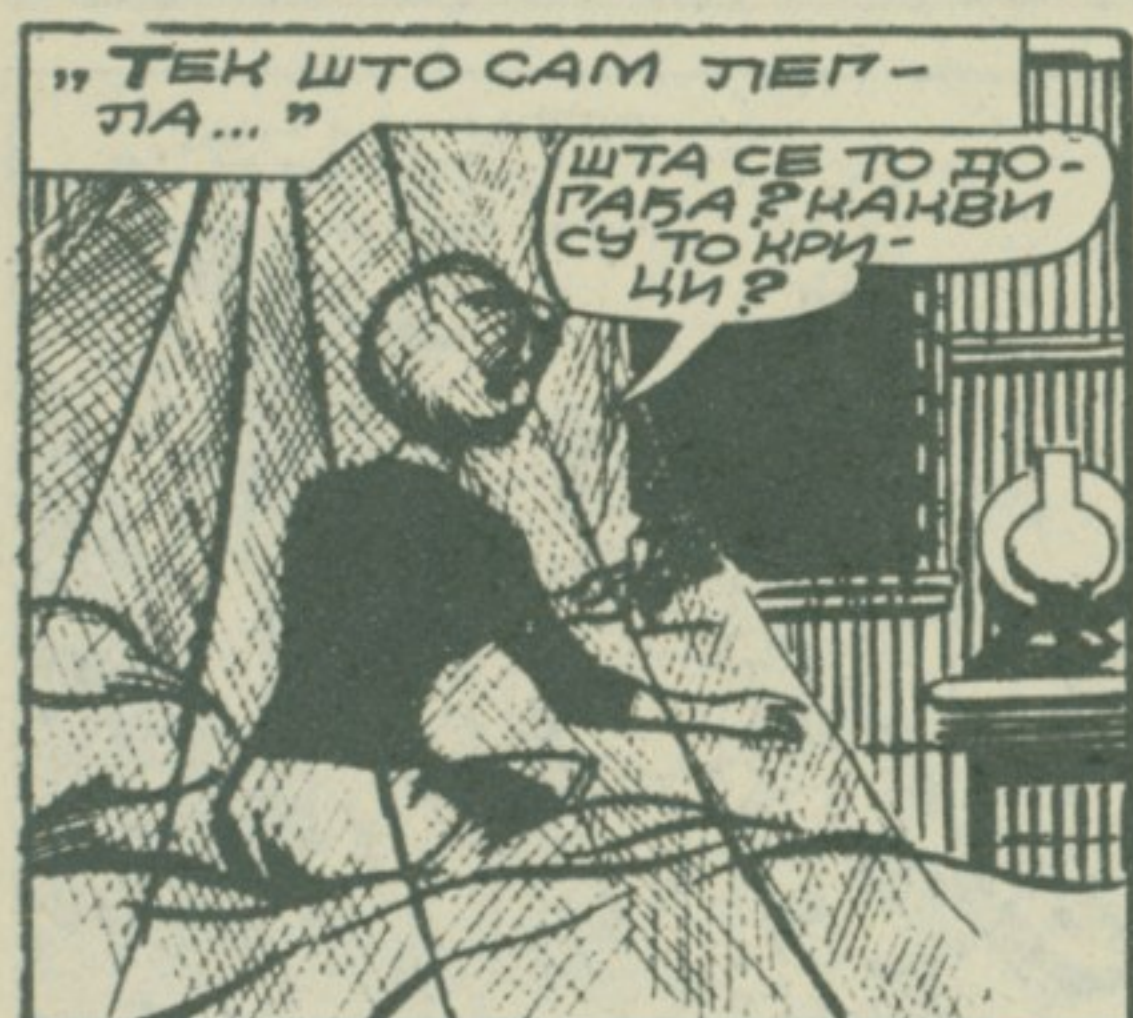
НЕКА ЖЕНА
НАМ МАШЕ?

ЈА САМ ДОКТОРНА
РЕЗМОНД? ДОБРО ЈЕ ДА
СТЕ МЕ ВИДЕЛИ?

ЈУЧЕ САМ СТИГЛА ОВАМО
ДА БИХ ОБУЧИЛА ОВО
ПЛЕМЕ У ПРУЖАЊУ ПР-
ВЕ ПО-
МОГИ?

"ТЕК ШТО САМ ЛЕГ-
ЛА..."

ШТА СЕ ТО ДО-
ПАБА? КАКВИ
СУ ТО КРИ-
ЦИ?

"НАДА САМ ПОГЛЕДАЛА КРОЗ
ПРОЗОР..."

НЕ? ТАЈ
СЛОН БЕ УНИШТИТИ ЧИТАВО
СЕЛО?

"БИЛА ЈЕ МЕСЕЧИНА И ВИ-
ДЕЛА САМ ДА СЛОН ИМА
ОГРОМНУ БРАЗГОТИНУ НА
ЧЕЛУ..."

"ТАДА МЕ ЈЕ ПОГОДИЛА
ЈЕДНА ПРЕДА И ЈА САМ
СЕ ОНЕСВЕСТИЛА..."

НАДА САМ ДОШЛА К СЕБИ,
УРУНГЕ СУ ВЕК ПОБЕГЛЕ?

А У ЦУНГЛИ, НЕ ДАЛЕКО
ОДАВДЕ

ХИ, ХИ, ХИ? НА-
ЈО БЕМО ИХ ИЗ-
НЕНАДИ-
ТИ?

ШТА? ПОТРАЖИТЕ, СТАРИ МОЈ? НЕ-
ЈО НАМ СЕ ПРИБЛИЖАВА РУ-
ШЕЊИ СВЕ ПРЕД
СОБОМ?

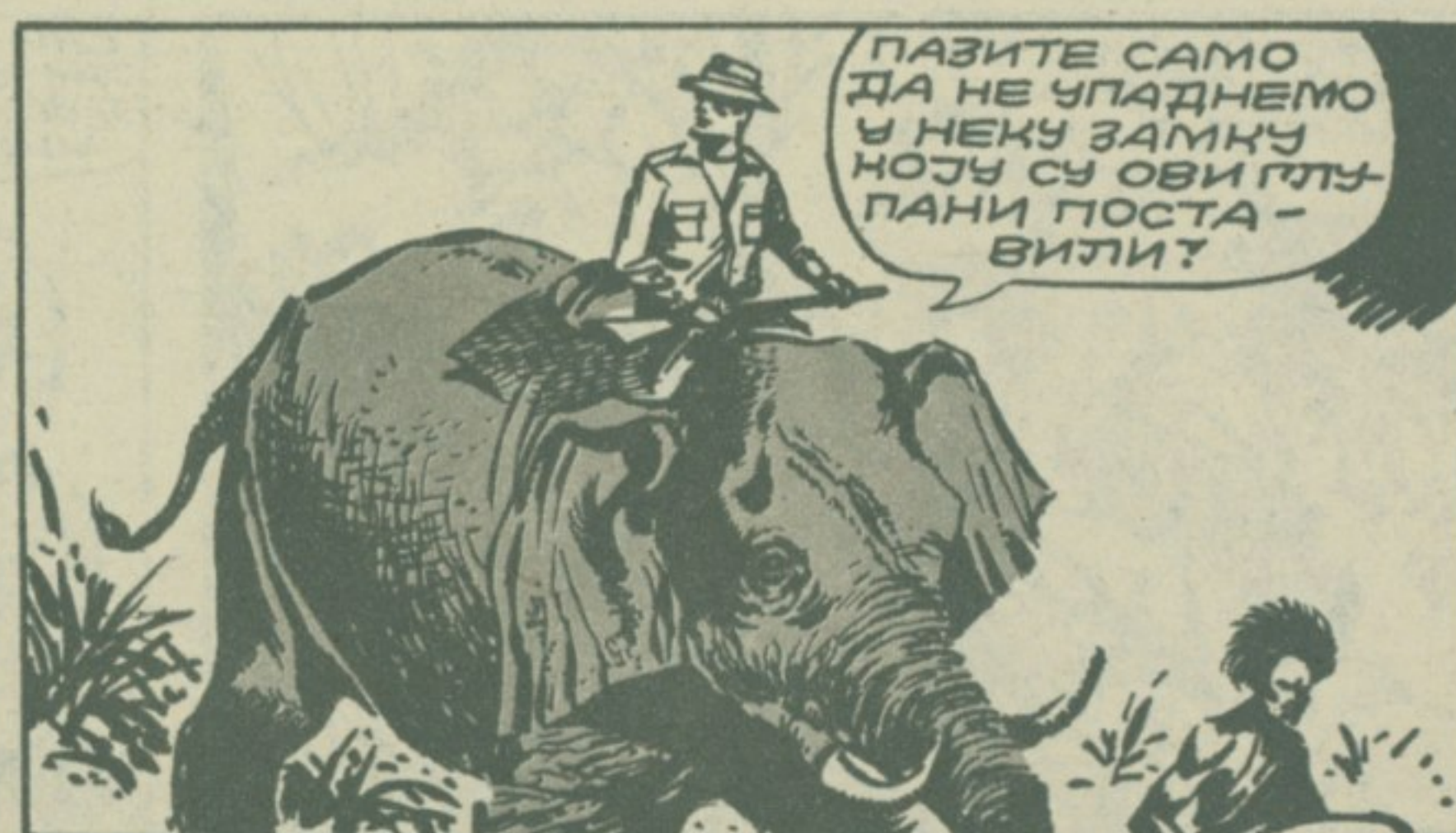
КИМБИ И ЛУТЕМБЕ СЕ
САКРИШЕ ИЗА ЈЕДНОГ
ЖБУНА...

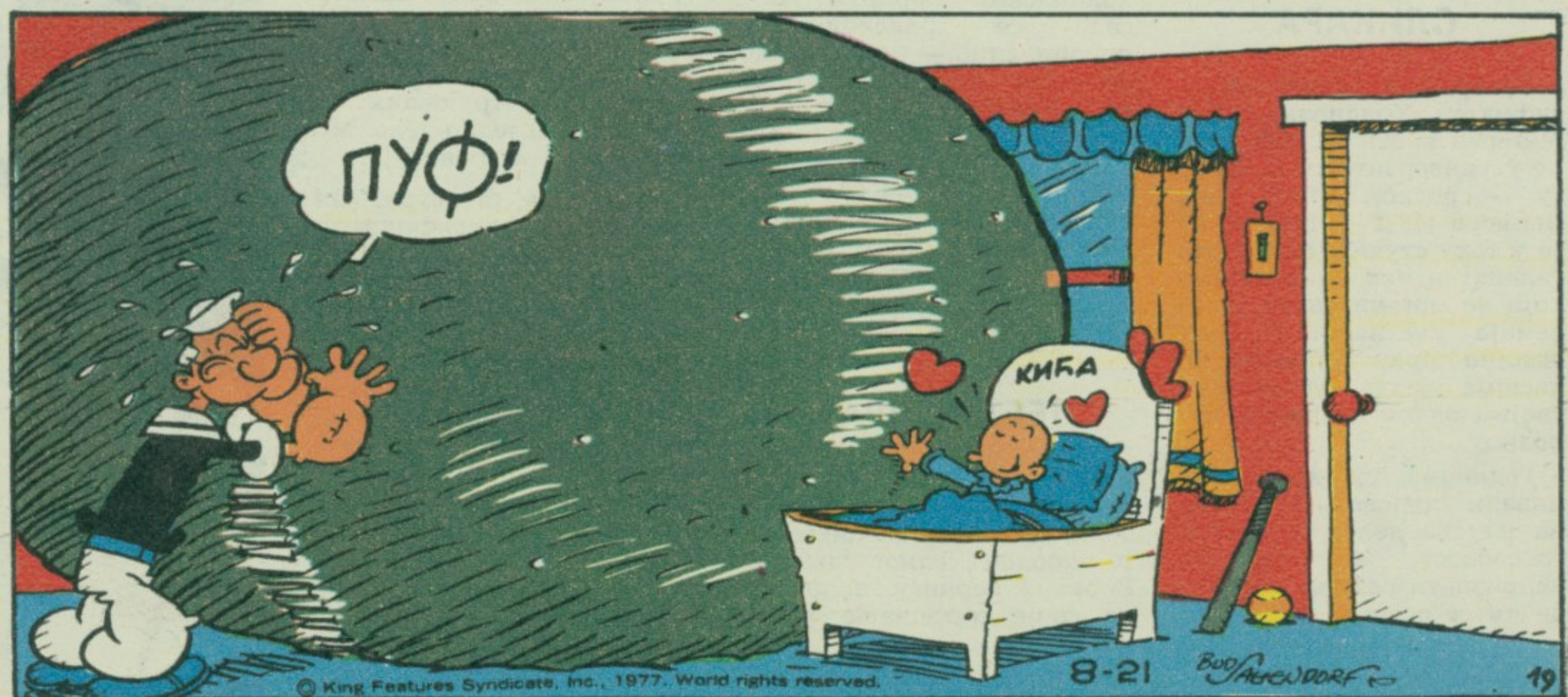
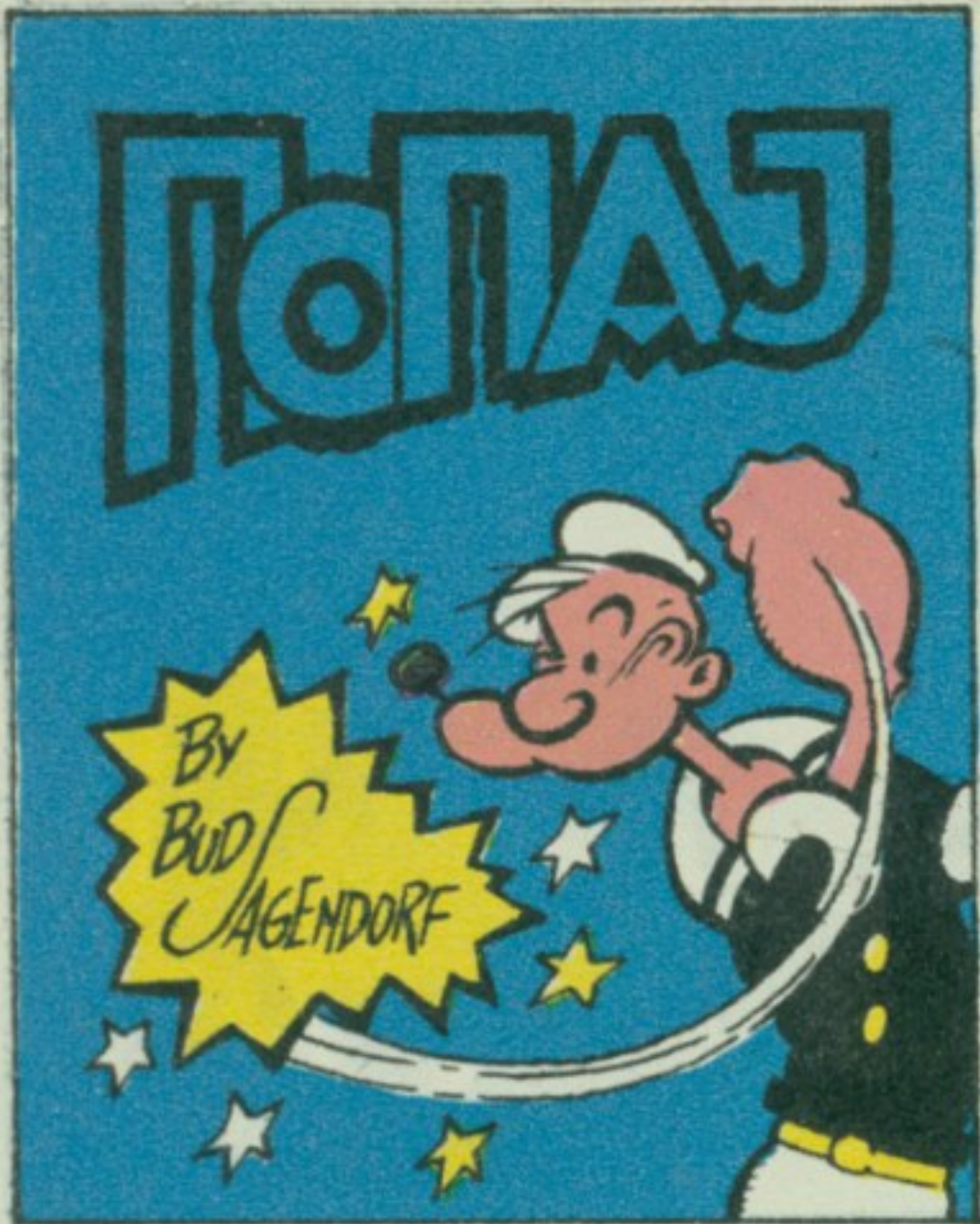
А У ХЕЛИКОПТЕРУ / УРУНГЕ
СУ ПОБЕГЛЕ У СУСЕДНО СЕЛО!
МИ БЕМО ПОТРАЖИТИ ТОГ
СЛОНА?

НАУКА ПРОТИВ ФАЛСИФИКАТА

Данас стручњацима на располагању стоје радиографски инструменти који могу тачно да утврде порекло уметничког дела.

ПРЕВАРА СТОЛЕЋА

Ово је без сумње највеће Вермерово дело — рекао је један од критичара који су се тог септембарског дана 1938. године окупили у Бојмановом музеју у Ротердаму да би оценили тек нађену слику чувеног холандског сликара.

— **Прави правцати Вермер** — говорили су стручњаци. — Све је његово: композиција, вешта употреба светла и сенке, префињени облик људских руку.

Платно је подвргнуто испитивању помоћу рендгенских зрака и бројних хемијских тестова како би се утврдило колико је старо. И најпознатији холандски историчар уметности др Абрахам Бредиус потврдио је да је слика несумњиво Вермерова.

Међутим, био је то фалсификат.

ОСВЕТА НЕПРИЗНАТОГ СЛИКАРА

Аутор овог славног фалсификата Холанђанин Ван Мегерен рођен је 1889. године у универзитетском Делфту — родном граду Јана Вермера (1632—1675). Иако је у току студија показивао таленат и чак на конкурс који је организовала Академија уметности у Хагу освојио прву награду, он касније једна успева да својим радом издржава породицу.

Годинама су критичари давали неповољне осврте на његова дела, таленат и способност, а онда је непризнати сликар одлучио да им се освети.

Насликаће једног Вермера, одлучио је, тако савршеног да ће се и критичари

преварити. Да би ово постигао, морао је дуго да проучава Вермеров живот и његову технику рада: употребио је старо платно и исту врсту боја које је славни сликар користио, четке са длаком јазавца а не свињском, као оне којима су се служили његови савременици.

После седам месеци рада платно је било завршено — имало је чак и наплетине које изазива време и магични потпис великог сликара Вермера. Превара столећа могла је сада да се изведе.

Проучавајући Вермеров живот, Ван Мегерен је открио да је највећи део његове младости непознат и да је те године провео у Италији. Фалсификатор је слику однео др Бредијусу који је после дугог проучавања изјавио да је слика несумњиво оригинал.

Бојманов музеј откупио је слику за пола милиона холандских форинти. Али, сада се фалсификатор предомислио — новац је био исувише велико искушење. Уместо да обелодани превару и тако извргне руглу своје заклетне непријатеље, одлучио је да се обогати проналажењем нових „Вермера“. Између 1937. и 1943. године фалсификовао је укупно шест слика и обогатио се продајући их.

ДЕБЉИ КРАЈ

За време другог светског рата Холандију су окупирали Немци. Ван Мегерен је продао једног лажног Вермера Герингу, поносно на своје познавање уметности.

Када се рат завршио, холандска полиција је почела

ЧАН И КАДА ЈЕ КРИВОТВОРАЦ ПРИЗНАО ДА ЈЕ СЛИКА ЊЕГОВО ДЕЛО, ЗАПРЕПАШЋЕНИ КРИТИЧАРИ НИСУ ХТЕЛИ ДА МУ ПОВЕРУЈУ.

да се обрачунава са колабораторима. Због продаје „националног блага“ непријатељу и Мегерен је доспео у затвор и у току испитивања све признао.

— **Ја нисам Немцима продао национално благо** — рекао је. — То уопште није био Вермер, него Ван Мегерен. Властитим рукама сам га фалсификовао.

Тако су на видело изашле и све остале преваре. Холанђани су били запрепашћени. Музеји пуни лажних Вермера!

Да би доказао да говори истину, морао је да пред групом експерата наслика још једног „Вермера“. Покупио је своје боје, четке и платно и пред очима неповерљивих стручњака — створио још једно дело. Морали су да му поверују.

Уместо да га осуди, јавност је на фалсификатора гледала са симпатијама. Схватила је комичност ситуације у којој су критични критичари извукли дебљи крај — свима је била смешна њихова надуваност. Потценили су таленат и вештину којима је сликар стварао своја оригинална дела, али су зато без поговора и с дивљењем прихватили његове фалсификате.

Још је само требало задовољити и закон. Богатство које је Ван Мегерен стекао продајући холандским музејима лажне слике

ки портрет насликан на дрвеној таблици. Овај добар познавалац раног италијанског сликарства био је убеђен да је реч о делу фирентинског сликара из петнаестог века.

ИЗДАЛА ГА БОЈА

Како сам лије могао то да утврди, однео је слику кустосу једне чувене галерије и замолио га за помоћ, али ни овај, чак ни после дужег проучавања, није успео да утврди ко је аутор иако се сложио да се заиста ради о неком старом мајстору.

На предлог кустоса, мистериозни портрет предат је на експертизу галеријској лабораторији. Извештај који су научници дали разрешио је тајну.

Тест „угљеник 14“ који утврђује старост предмета

Пред очима запрепашћених стручњака Ван Мегерен је насликао још једног »Вермера«.

показао је да је дрвена подлога на којој се налази слика заиста из 15. века. Ствари су постале нешто замршеније када је портрет подвргнут рендгенским зрацима.

Испод наслага боје нађени су наноси још старијег порекла. Микроскопским посматрањем добијених снимака утврђено је да се површинске напрстине које се јављају на старим сликама разликују на та два слоја.

Било је јасно да је боја која се првобитно налазила на дрвету делимично уклоњена, а да је затим преко ње нанет нови слој. Делић те новонанесене боје дат је на хемијску анализу и затим посматран под спектром који је у стању да идентификује супстанце које се налазе у боји.

Спектрометар је утврдио да боја садржи титанијум, супстанцу која је пронађена тек 1920. године. Портрет је, дакле, морао бити насликан у последњих педесет година!

ТЕСТ ЗА КИНЕСКЕ ФИГУРИЦЕ

Један човек понудио је некој галерији триптих за који је тврдио да је дело сијенског сликара из 16. века. Ваљда поучена лошим искуствима других, галерија је пре куповине одлучила да понуђени предмет пошаље на испитивање.

Рендгенским зрацима утврђено је да су ексерси који спајају делове слике израђени — у овом веку! Даљи испитивања показала су и да су пукотине испуњене пластичном супстанцом о којој 16. век није могао ни да сања. Наука је тако открила још један фалсификат.

Не тако давно израђивање лажног „старог“ порцулана, кинеских вази и фигурица било је уносан посао за преваранте, а откривање фалсификата готово немогуће. Данас, међутим, научном анализом порцуланског предмета могуће је утврдити тачно порекло глине која је коришћена.

За нове лукаве методе науке, преваранти нису знали све до онога дана када је један од њих понудио једној француској галерији порцуланску фигуру тврдећи да потиче из Кине и да је стара осам векова.

Још једном лабораторијски стручњаци утврдили су да је реч о превари. Фигура је начињена пре свега неколико година од глине ископане негде на белгијско-француској граници.

Алчео Десена, италијански фалсификатор уметничких дела, годинама се издржавао продајући украсне плоче од опеке за које је тврдио да су дела староримских уметника. Долијао је када је покушао да протури једак „ренесансни“ барелеф који је представљао богородицу и дете.

Анализом материјала од којег је начињен утврђено је да се ради о глини коју ренесансни уметници никада нису користили.

М. И.

ФИЛМ У ОКУ

Професор Вили Кине није марио за подсмехе својих колега са Хајделбершког универзитета, у Немачкој.

— Ако, нека ми се ругају — Кине је тешио сам себе. — Ипак сам убеђен да се налазим на прагу великог открића. Наставићу експерименте, овог пута са зечевима.

Неколико дана раније, у пролеће 1881. године, открио је нешто необично. Приликом експеримента у својој лабораторији, пошто је убио једног жапца, приметио је да се на унутрашњости његовог ока налази нека светла мрља. Узео је лупу и почео да је загледа, али управо када је помислио да је водоземац имао „очну ману“, мрља је — нестала. Тада је професору пала на памет необична идеја.

— Мора да је ова жаба пре смрти гледала у јаку светлост, а тај сјај је, ето, остао забележен на унутрашњој опни њеног ока.

И заиста, ускоро се присетио да је та жаба скоро читавог дана нетремице буљила из канте за воду у плинску лампу која се налазила у близини, испод једне реторте. Вероватно је титрав и јак пламен опчинио и хипнотисао, па није могла да скрене поглед — помислио је професор.

ЖАБЕ ПРИЧАЈУ

Сутрадан је Вили Кине ово испричао својим колегама. То је најобичнија шала, тврдили су они. Како је могуће да лик остане у очима животиње после њене смрти? То је измишљотина!

Међутим, професор није обраћао пажњу на те примедбе. Желео је да колеге убеди у своје откриће, па је одмах извео нови експеримент. Овог пута узео је две жабе: једну је поклопио кофом и оставио у потпуном мраку, а другу затворио у кутију која је имала отвор а испред кутије поставио је упаљену плинску лампу. Када је касније приступио експерименту, на унутрашњој страни ока жабе која се налазила у мраку није пронашао никакве светле мрље, док су на мрежњачи оне друге мрље биле веома видљиве. И, опет су после пола часа — нестале!

Опити са зечевима дали су сличне резултате. Кине је стављао кавез са животињама испред јаког извора светлости, а затим у мраку настављао експери-

мент. На њиховој мрежњачи, непосредно иза зенице, приметио је наизменично поређане светле и тамне квадрате, попут шах-табле.

Сада је био сигуран у своју претпоставку: и после смрти животиња призори које су последњи пут угледале остајали су утиснути у унутрашњости њихових очију.

САМО ЈЕДНА МАНА

Те 1881. године Кине није умео да објасни ово своје откриће, јер наука

ма које су црвене боје, а под утицајем светлости — зависно од јачине или таласне дужине — оне се разлажу у више састојака, постају наранџасте, жуте или потпуно бледе — каже Густав Сандхајм.

— На тај начин се на унутрашњости ока добија слика lika који посебним методама може да се фиксира, а затим повећава или чак сними фотографским апаратом.

Ово откриће дало је идеју криминологу Херману Ротеру: зар оно не би могло одлично да се искористи и у његовом послу?

— Та метода би могла

ОКО УБИЈЕНОГ ПАМТИ СЛАНУ КОЈУ ЈЕ ПОСЛЕДЊУ УГЛЕДАЛО. ДА ЛИ ЋЕ ТО МОЋИ ДА СЕ ИСКОРИСТИ И У ПОЛИЦИЈСКИМ ИСТРАГАМА?

злочина прикрити све трагове или што су тај страшни чин извршили без присуства сведока. Одмах после злочина одаће их њихове мртве жртве, заправо њихове — очи!

Ипак, постоји једна велика мана ових „снимака“ утиснутих на мрежњачи ока. Наиме, они убрзо нестају. Јер, у мртвом организму престаје циркулација крви, ћелије се више не исхрањују, кисеоник до њих не доспева... па ткиво већ после три минута почиње да се распада. Тако се и слике са мрежњаче полако разгра-

још није знала из којих се све делова састоји око, па ни за мрежњачу или ретину, унутрашњи и најважнији омотач органа за вид. Тек касније је утврђено да се на спољашњем делу мрежњаче налазе посебне пигментске ћелије — чепићи и штапићи: прве омогућују гледање по дневном светлу, а друге у сумрак или кад ноћ није превише тамна.

Последњих деценија наука је доста открила о физиологији ока и до данас утврдила све биохемијске процесе који омогућују да се светлост претвори у хемијску и електричну енергију, а затим у мозгу преточи у свест о посматраном предмету. Користећи се управо том чињеницом, а и сазнањем да се лик из природе прво пројектује на мрежњачу, два научника из СР Немачке — професор Густав Сандхајм и криминолог Херман Ротер, дошли су до закључка (истог оног до којег је пре стотинак година дошао професор Вили Кине): слике остају забележене на унутрашњој опни ока и после смрти животиња, односно човека!

— Ти ликови се стварају на пигментским ћелија-

да послужи и за откривање и хватање убица! — каже Херман Ротер. — Ако успемо да је усавршимо, онда им неће помоћи ни то што ће на месту

ћују, постају све блеђе и нејасније, да би после пола часа — потпуно нестале.

Б. Ј.

Кромпир — нога

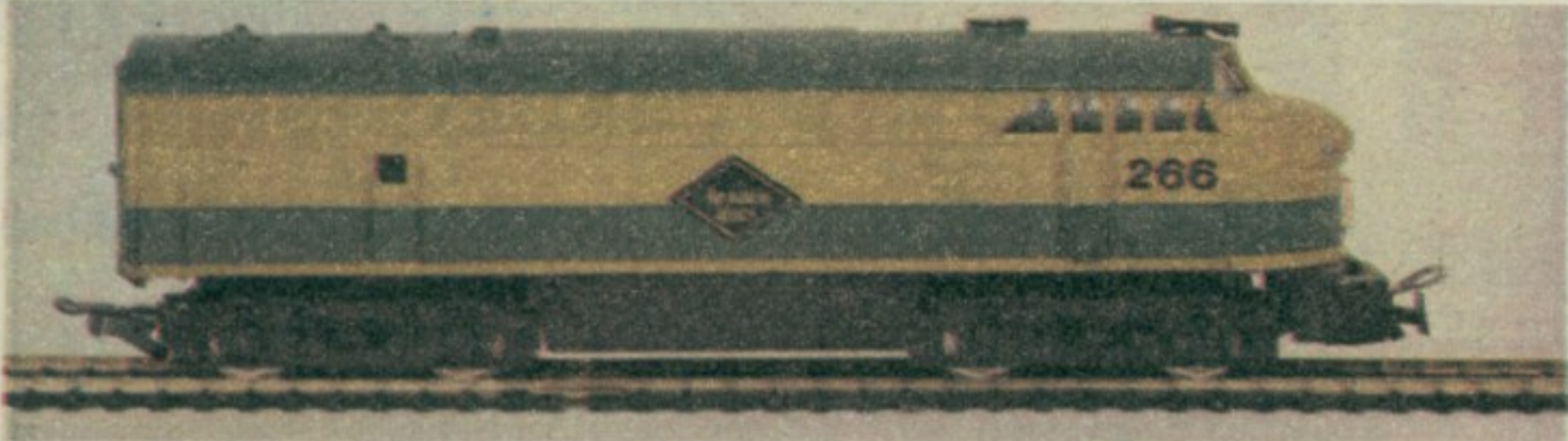
Дечак на слици држи у руци кромпир који личи на човечје стопало са четири прста и палцем. Кромпир је ископан у Оденси, у Данској.

Пуж глумац

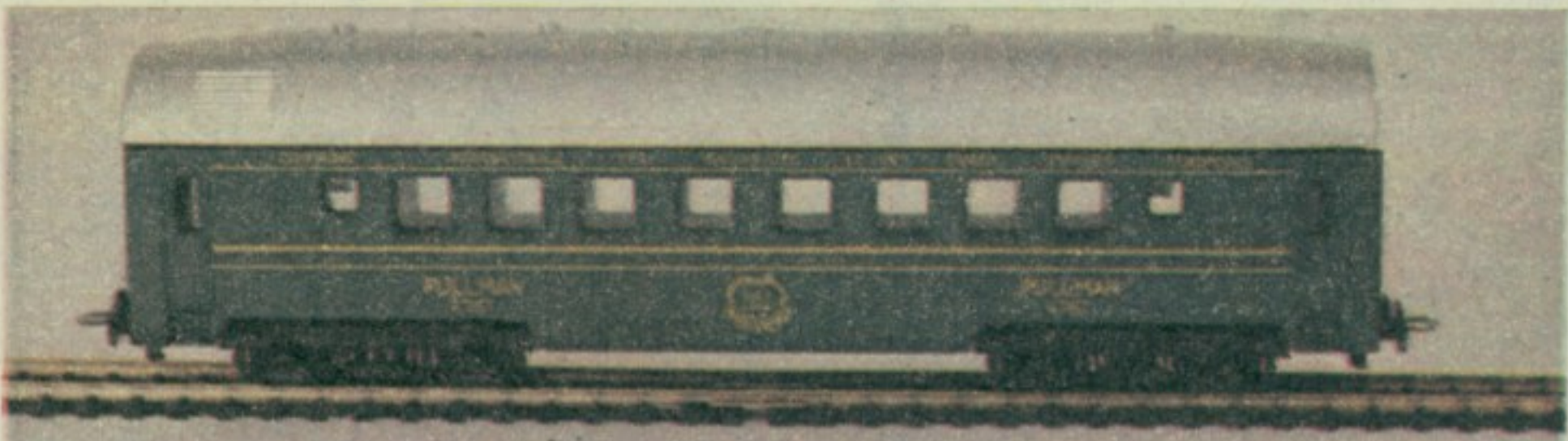
Лондонски зоолошки врт добио је пре извесног времена необичну приноу: циновског пужа тешког 650 грама. Према мишљењу енглеског природњака Кристофера Хадсона пуж који је већ добио име „Ди Џеронимо“ стар је четири године и спада међу највеће на свету. Дојет је из Западне Африке и вероватно ће се појавити у једном научном филму.

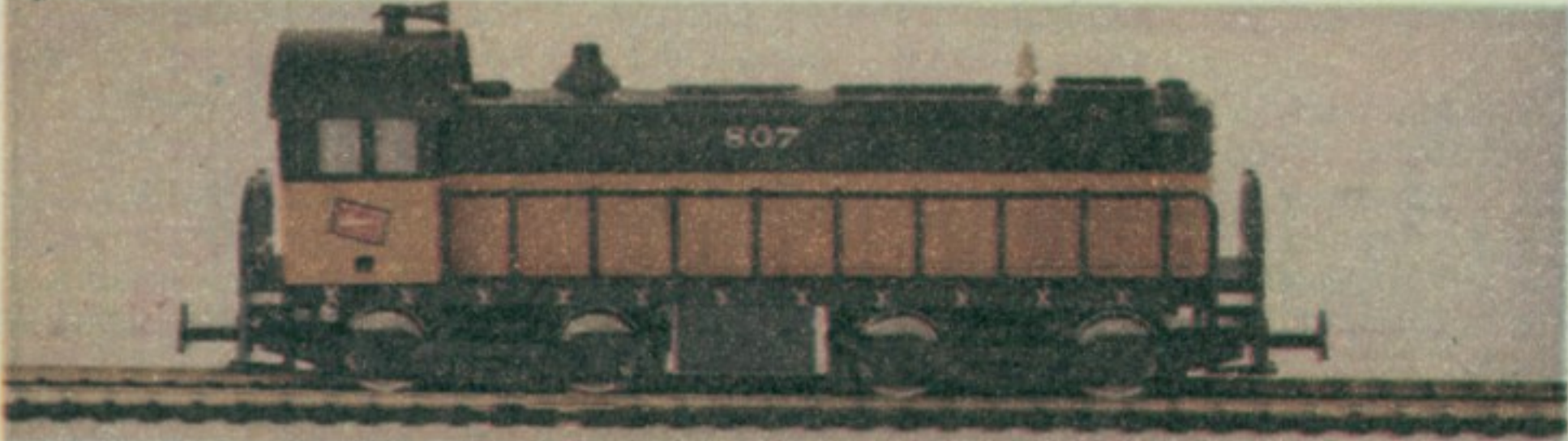
МЕХАНОТЕХНИКА ИЗ ИЗОЛЕ ПРИПРЕМИЛА ЈЕ ЗА ВАС

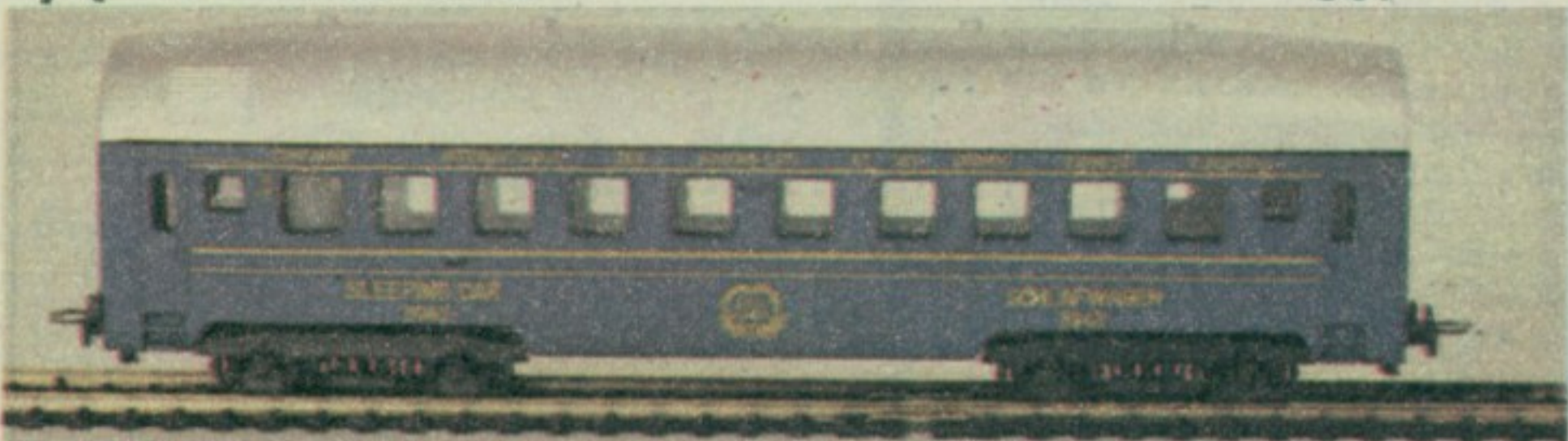
Арт. T021 Цена: 213.—

Арт. T202/ADB Цена: 35.—

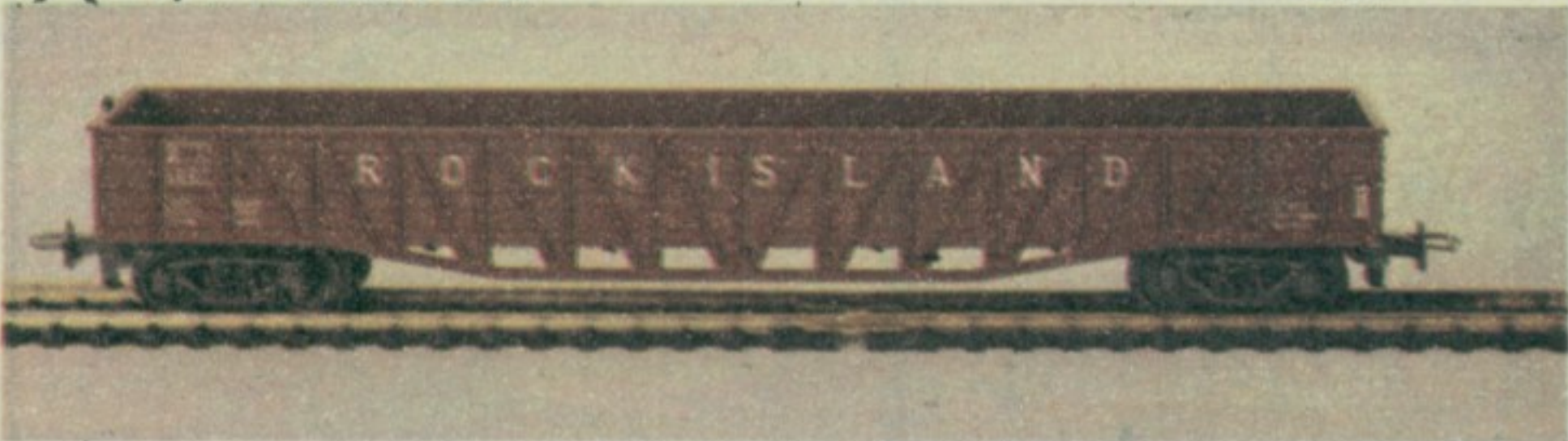
Арт. T131 Цена: 126.—

Арт. T202/ABB Цена: 35.—

Арт. T038 Цена: 126.—

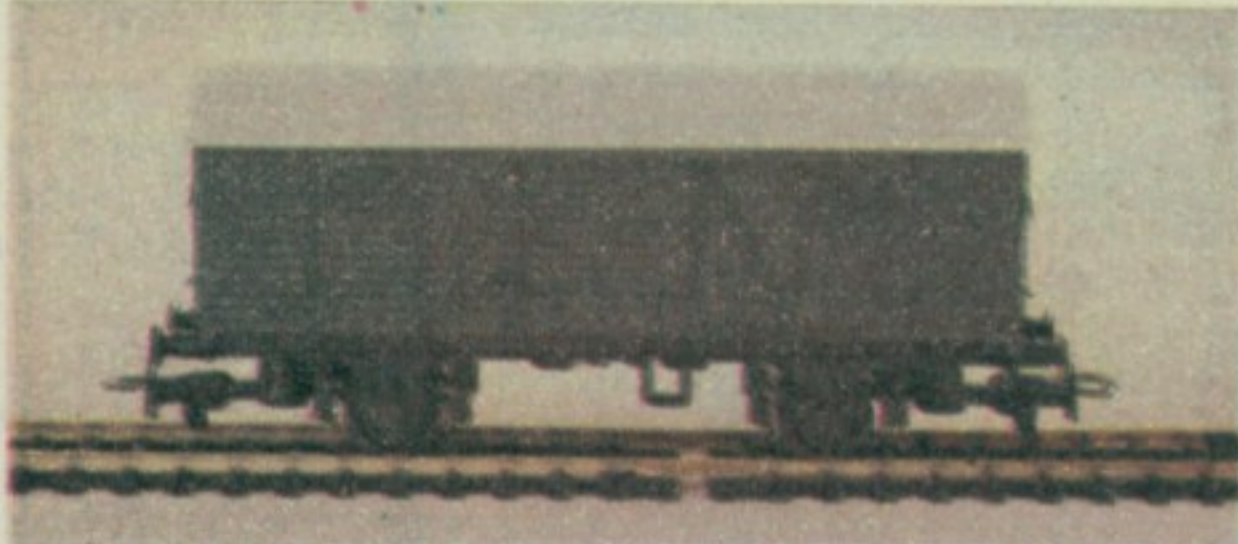
Арт. T073 Цена: 30.—

Арт. T133 Цена: 135.—

Арт. T104 Цена: 18.—

Арт. T102 Цена: 18.—

МИНИЈАТУРНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ
Богат избор и велике производне могућности сврставају МЕХАНОТЕХНИКУ међу највеће светске произвођаче играчака те врсте. У 20-годишњем развоју МЕХАНОТЕХНИКА се квалитетом минијатурних железница које производи пробила у сам врх светске производње; тако да су данашњи модели до у ситницу копије правих. Минијатурна електрична железница не значи само играчку у класичном смислу те речи — она је постала више. Минијатурна електрична железница није само сан сваког детета, него и најчешћа играчка одраслих, без које многи не могу да замисле забаву у слободно време. Они у њој откривају чудесни свет железничке технике, свет кретања, синхронизације и распоређивања којим, уз помоћ технике, управља људски ум.

Арт. T070 Цена: 30.—

Арт. T101 Цена: 18.—

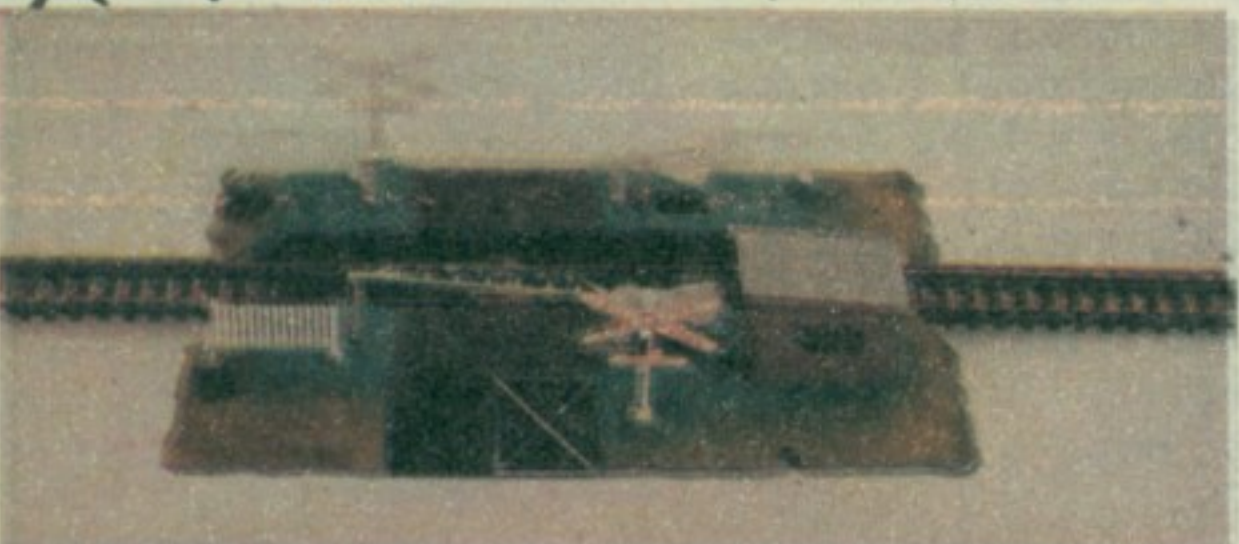
Арт. T071 Цена: 30.—

Арт. T103 Цена: 18.—

Арт. F270 Цена: 222.—

Арт. F290 Цена: 69.—

ВАЖНА НАПОМЕНА!
ЦЕНЕ ВАЖЕ ЗА НАРУЏБЕНИЦЕ
КОЈЕ СЕ ПОШАЉУ
ДО 10. ДЕЦЕМБРА 1977. ГОДИНЕ.

НАРУЏБЕНИЦА

Неопозиво наручујем МИНИЈАТУРНУ ЕЛЕКТРИЧНУ ЖЕЛЕЗНИЦУ Механотехнике — Изол:

Број играчке _____

Укупна цена _____ динара. Износ ћу платити поштару када ми до-
несе пакет на адресу:

(Име и презиме)

(Број поште и место)

(Улица и број куће)

(Својеручни потпис родитеља)

ПИШИТЕ ЧИТЉИВО И ШТАМПАНИМ ПИСМАМА

ПОНОЋ ЈЕ ТАКО ТИХА

1207 СТАРЕ ГРАДСКЕ ПЕСМЕ — Поноћ је тако тиха, Винске песме. Код овако дивне ноћи. Дуни, ветре, мало јаче... Још шест композиција у извођењу Терезе Кесовије, Живана Милића, Душана Јакшића... Цена 54,50 динара

1224 ЗВОНКО БОГДАН — Еј, салаци, на северу Бачке, У том Сомбору, Пред Сенкином кућом... и још тринаест песама Звонка Богдана са пратњом Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 54,50 динара

1238 БИЛА ЈЕДНОМ РУЖА ЈЕДНА (Старе градске песме) — Љубила сам црно око, На те мислим, Да ми се ластом створити, Кад те видим на сокаку... само су део од четрнаест композиција у интерпретацијама Предрага Цукета Гојковића, Душане Обрадовић, Дубравке Нешовић, групе „Шумадија“, вокалног секстета „Стари Београд“... Цена 54,50 динара

1273 МИЛЕ БОГДАНОВИЋ — Бледи месец, Тужна је недеља, Што се брзо мисли моје... са још девет староградских песама певача за кога кажу да у свом грлу носи милионе гласова. Цена 54,50 динара

11-1279 ЗВОНКО БОГДАН са оркестром Шандора Лакатоша на албуму који је досад два пута продат у златном тиражу. Неке од 16 песама су и Јесен стиже, душо моја, Фијакер стари, Рузмарине, мој зелени, Нема лепше девојке... Цена 64,00 динара

11-1323 ЗВОНКО БОГДАН — на А страни варошке и народне песме а на другој, Б, буњевачки ћердан, укупно 22 композиције. Цена 64,00 динара

1324 ЈАНИКА БАЛАЖ са својим оркестром свира и пева 11 композиција. Цена 54,50 динара

1331 ЖИВАН САРАМАНДИЋ пева седам руских народних песама. Цена 54,50 динара

1333 ОЛИВЕРА КАТАРИНА — незабривне песме њеног ТВ шоуа: Алај ми је вечерас по вољи, Ајде, драги, звезде да бројимо, Ђелем, Ђелем... Цена 51,50 динара

Новогодишњи празници нису далеко и крајње је време да, ако сте одлучили да празнујете у свом дому, набавите и одговарајућу музику за „најлућу“ ноћ у години. Зато је „Политикин забавник“ у сарадњи са Продукцијом грамофонских плоча Радио-телевизије Београд обезбедио својим читаоцима изузетну могућност да у Нову годину уђу са новим плочама. Поред старих градских песама у изванредним интерпретацијама Звонка Богдана, Милета Богдановића, Живана Сарамандића, Оливере Катарине, оркестра Јанике Балажа, можете чути и Пола Морија, ненадмашну „АББА“ групу, Демиса Русоса, легендарног Сачма, гитару Јована Јовичића, стихове које говори Раде Шербеџија...

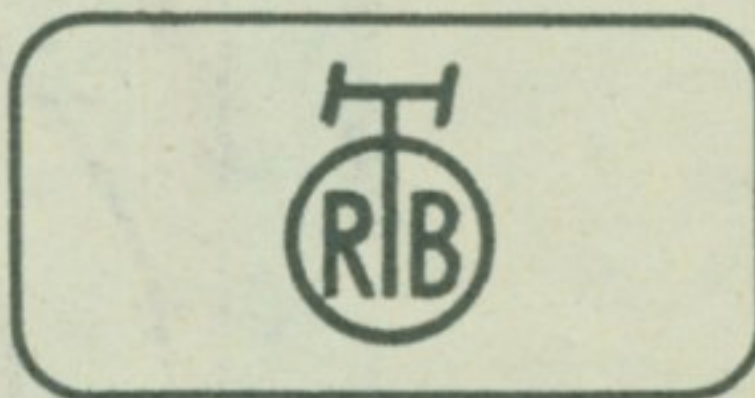
Цене грамофонских плоча су популарне па је и то један од разлога да набавите ове несвакидашње плоче и обогатите своју дискотеку. Међутим, вредност наруџенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове наковања и поштарине не носите ви! Све плоче су велике, ЛП. Потребно је само да поуните наруџеницу поштом и на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ ПОУЗЕЋЕМ!

11-1405 ЗВОНКО БОГДАН — Низ поље иду, бабо, сејмени, Расло ми је бадем дрво, Ноћас нису сјале... и још петнаест песама у пратњи Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 64,00 динара

1409 ВЕЧЕ У СКАДАРЛИЈИ — У рану зору, Кад би ове руже мале, Има дана, Бољујем ја... и још једанаест песама из скадарлијског амбијента. Цена 54,50 динара

1419 БРАНИМИР БОКИЋ — КОЛА: Скандал коло, Митраљез коло, Зврка коло, Моравац... Цена 54,50 динара

1448 АИСАМБЛ НАРАКОРД — Креће се лађа француска, Четир' коња дебела, Нешто ми се памет померава... са још једанаест песама. Цена 54,50 динара

66-6106 ДРАГАН ЛАКОВИЋ са избором најлепших дечјих песама. Цена 64,00 динара

6107 ДЕЦО, ПЕВАЈТЕ СА НАМА — из истоимене популарне телевизијске серије у интерпретацији Драгана Лаковића. Цена 54,50 динара

6108 БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ 76. — Дечје песме — у извођењу Дејане хора „Колибри“, Павла Минчића, Зорана Рамбосека... Цена 54,50 динара

5508 MEXICO — дванаест изванредних песама распевањем Мексика. Цена 71,00 динара

55-3566 ABBA — два пута у златном тиражу албум недосяжне светске групе. Цена 81,00 динара

5572/73 PAUL MORIAT на дуплој ЛП са 25 композиција. Цена 146,50 динара

5584 GREECE — фолклор наших суседа са непоновљивим бузукијем на дванаест композиција. Цена 71,00 динара

5588 SPAIN на ЛП-ију са дванаест композиција. Цена 71,00 динара

5631 TANGO FESTIVAL I ROBERT STOLZ са Ole Guaoa, La Paloma, Adios Muchachos... и још девет лепих песама. Цена 71,00 динара

5635 WIENER WALZER — избор најлепших бечких валцера: На лепом плавом Дунаву, Приче из Бечке шуме, Сеоска ластва из Аустрије... Цена 71,00 динара

55-5636 ABBA-ARRIVAL (Долазак) са 10 композиција од којих су већина већ светски хитови. Цена 81,50 динара

5659 PAÇO DE LUCIA — изузетни гитариста са 10 композиција за кога многи познаваоци музике имају само једну реч — геније. Цена 71,00 динара

5665 CHANSON FRANCAISE — четрнаест најлепших шансона Француске. Цена 71,00 динара

5801/2 THE PLATTERS — ненадмашни квинтет са својим најбољим остварењима. Цена 146,50 динара

5805 DEMIS ROUSSOS са десет изванредних нумера. Цена 71,00 динара

5837 RAYMOND LEFEVRE са Штраусовим валцерима: Краљевски валцер, Приче из Бечке шуме, На лепом плавом Дунаву, Бечка крв... Цена 71,00 динара

4361/62 LOUIS ARMSTRONG — на дуплој ЛП-плочи са двадесет изузетних композиција. Цена 146,50 динара

55-5246 РАДЕ ШЕРБЕЏИЈА на плочи „Не дај се, Инес“. Ту се налази и Барбара, Анабел Ли, Анастасија а учествују још Јосипа Лисац, Зденка Ковачичек, Арсен Дедић. Цена 64,00 динара

2453 ЈОВАН ЈОВИЧИЋ: КОНЦЕРТ ЗА ГИТАРУ — једанаест композиција уметника за кога је ненадмашни Сеговија рекао да је његов најбољи ученик и велики, истински мајстор гитаре. Цена 54,50 динара

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29
НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

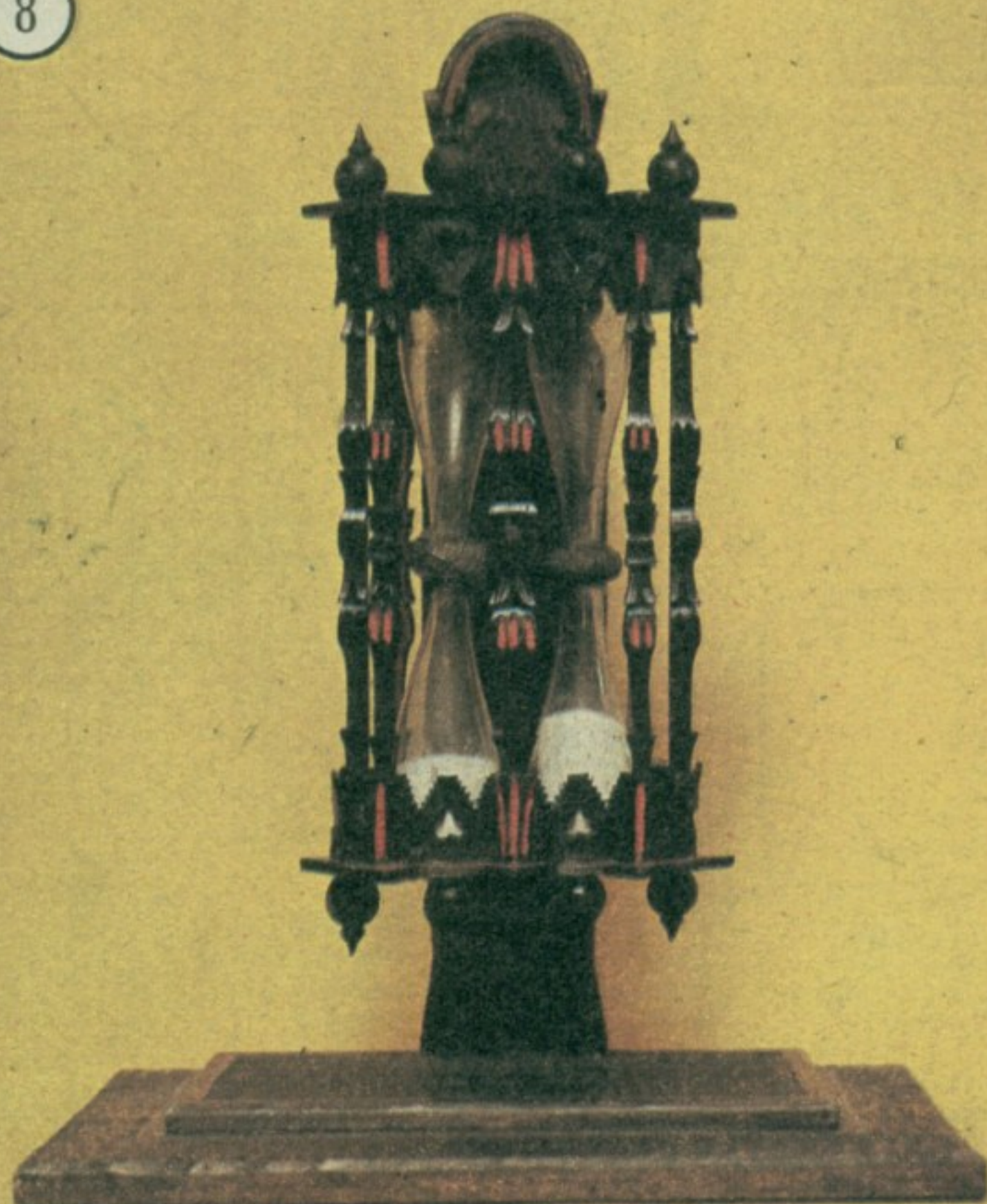
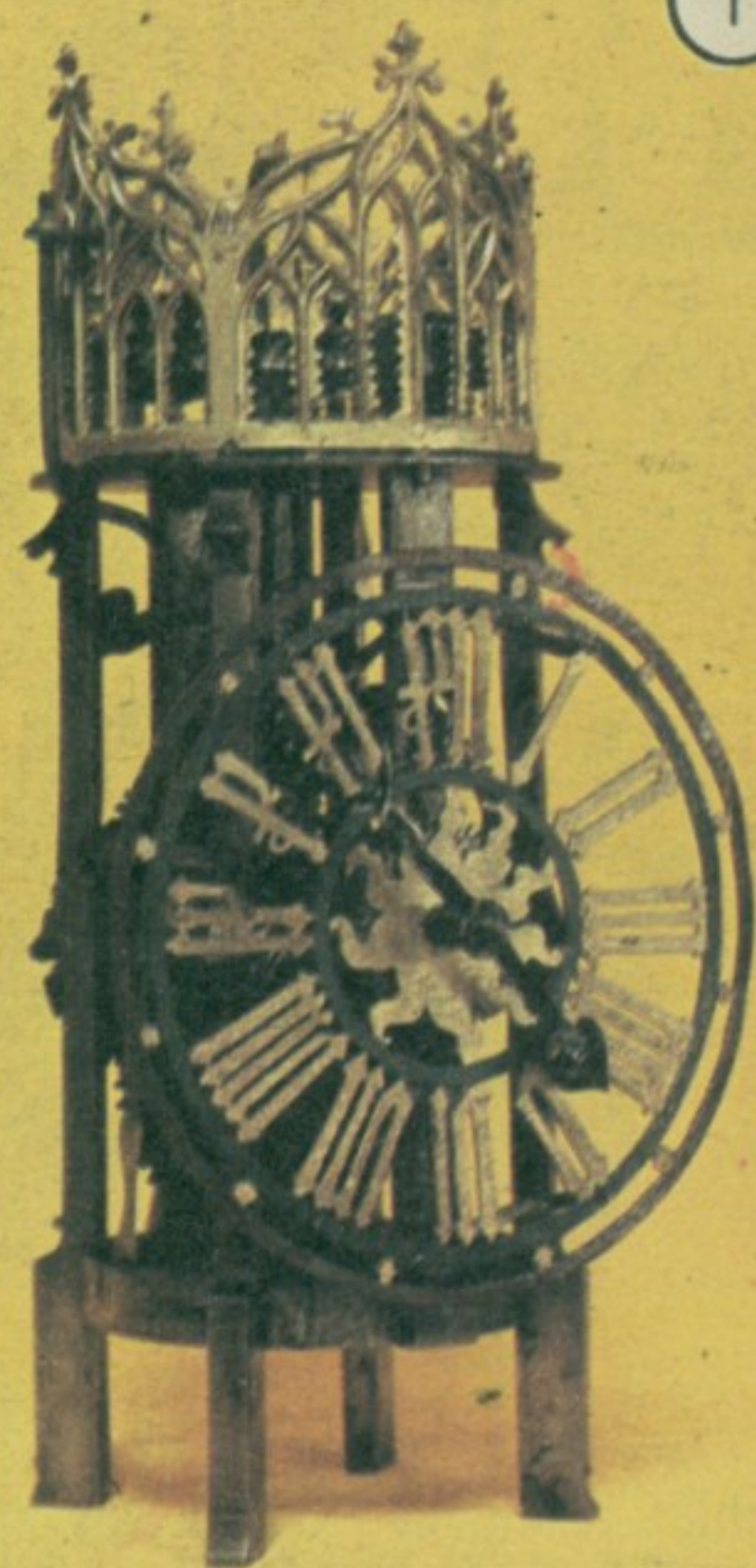
ИЗЛОЖБА ЧУВЕНЕ ЗБИРКЕ СТАРИХ САТОВА

ОД ПОДНЕ ДО ВЕЧНОСТИ

У старим еснафским књигама занатлија из града Цитау, у Демократској Републици Немачкој, спомиње се од 16. века и презиме Ландрок. Првобитно су мајстори из породице Ландрок били познати бравари, а касније знаменити часовничари. Најдасавитији из те породице је данас седамдесет трогодишњи Хорст Ландрок који је четири деценије радио као часовничарски мајстор у родном Цитауу. Међутим, Хорст од 1922. године с много пажње и љубави скупља старе часовнике и данас његових 600 зидних, стоних и џепних часовника, чине најзначајнију приватну збирку старих справа за мерење времена у Демократској Републици Немачкој и другу у свету.

— Данас су часовници савршени, али су, признајете, ови стари и лепши, а понекад, и тачнији — прича Хорст Ландрок. — Јер, часовник некад није био само техничка справа за мерење времена, већ истовремено и уметничко дело, историјска знаменитост, леп поклон и драга успомена. За моје часовнике много људи ми је нудило баснословно богатство, али ја сам на све само одмахнуо руком. Уживам да их навијам, одржавам, да им слушам откуцаје. Моји часовници мерили су време Наполеона, познатих папа и великих песника, време давних ратова, спадаби, сахрана. Сви они раде и данас!

Око стотину највреднијих часовника из богате збирке Хорста Ландрока било је изложено од 7. до 16. октобра ове године у београдском хотелу „Југославија“.

2

1 СТАРАЦ ЗА ПОШТОВАЊЕ

— Иако је стар пуних 507 година, овај часовник још ради. То је настарији примерак у изложеној збирци Хорста Ландрока. Висок је 29 сантиметара, од гвожђа је. Не зна се ко га је и где направио, а по облику, начину израде и времену из којег потиче — то је готски зидни часовник. Добро је очуван — недостаје му само звоно.

2

ЛЕПОТА ИЗ БЕЧА — Украшен раскошним бронзаним цветовима и са два препарирана колибрија, овај бечки часовник из 1816. године показује сву машту и умеће старих мајстора. Бронзано стабло је на постољу од белог мрамора, кућиште је позлаћено, а бројчаник сребрен. Необично стабло, кад се навије, тачно показује време.

3

АУТОМАТСКО ДРВО — Шварцвалд је надалеко познат по часовничарским мајсторима. Године 1780. један од њих, коме се данас не зна име, направио је овај аутоматски сат који је сав од дрвета!

4

ВРЕМЕ НА УМЕТНИЧКИ НАЧИН — Непознати мајстор конструисао је 1680. године овај водоравни часовник од позлаћене бронзе и са сребрним бројчаником. Часовници су до тада имали само једну казаљку, али се у време кад је направљен овај појављује и казаљка која показује минуте. Ударцима о бронзано звоно будилник означава време сваких пола часа. Поред тога што је стар 297 година, овај стони часовник изузетно је значајан и по својој уметничкој изради. Било је то време барока кад се при изради часовника све више пажње поклања лепом и китњастом изгледу.

5

ЧУДО ОД ЕМАЈЛА — Иако висок свега десетак сантиметара, овај плавичаст торањ је чудесна мајсторија. Облога и слике са страна су од емајла, а ноге на које се ослања, слоновима при врху и петлић на круни су златни. Хорст Ландрок је веома поносан на овај часовник.

6

ДИЈАНА И МАЈСТОР БЕРТУ — Исте године кад је направљен дрвени аутоматски сат, париски часовничар Фердинанд Берту конструисао је овај позлаћени часовник, један од најлепших у збирци Хорста Ландрока. Фигура у кочијама представља староримску богињу лова Дијану, са тобољцем и стрелом на рамену, како жури у је-

ленској запрези. Кад искуцава пуни час, јелен се промије.

7

ЗЛАТО НА СТОЛУ — Педесетак година након хоризонталних стоних часовника, часовничарски мајстори, у складу са целокупном модом и сјајем свог времена, почињу да израђују и веће, вертикалне стоне сатове. Наравно, часовник тог времена, најчешће намењен да мери време у раскоши неког двора, и поред своје тачности и складних линија, незамислив је без позлате. На слици је стони позлаћени часовник, направљен 1730. године.

8

ПЕСАК УМЕСТО КАЗАЉКИ — Овај древни пешчани часовник који је коришћен у проповедаоницама направљен је 1720. године у време када је вештина израде металних часовника са усавршеним механизмом била већ видно развијена. Тихо и без откуцаја, мерио је различито време: песак у једној посуди протицао је из горњег у доњи део за 15, а у другој за 30 минута.

9

ЗВОНО ИЗ ШЛЕЗИЈЕ — Велики гвоздени сат, који је сваких четврт часа батињем тукао о звоно, имао је нарочиту намену: стајао је у цркви на предикаоници и радио само кад се свештеник пењао на место одакле ће одржати проповед. Направљен је 1550. године у Шлезији и кад се навије — откуцава и звони.

10

КАД САТЕ МЕРИ СВЕТИЉКА — Без казаљки и механизма, необичан по облику и изради, овај часовник је истовремено и светлио и мерио време. У стаклену „крушку“ улило би се уље и на врху запалио фитиљ. На металном обручу са стране су подеоци који римским бројкама означавају часове од 1 до 24. Како се уље при светљењу трошило, његов ниво је истовремено означавао часове. Направљен је 1780. године и највише су га користили сиромашни радници и занатлије.

11

ОСАМ ДАНА БЕЗБРИЖНОСТИ — У другој половини 19. века мајстори који су израђивали часовнике усавршили су механизма погодне за дуга путовања. Овај часовник направљен 1870. године носио се у нарочитој кутији и путник је требало да га навије тек сваки осми дан.

Текст И. Лончар

Снимио: Љ. Патрногић

6

10

11

ПИТЕР ФРЕМПТОН PETER FRAMPTON

ПИТЕР ФРЕМПТОН, о коме смо већ писали на нашој Хит страни, вероватно је у свету певача звезда број један. Откако је започео солистичку каријеру, овај врсни музичар стекао је неколико златних и сребрних плоча, као и три платинске и успео да се успије на врх листе најплаћенијих поп-певача данашњице. Његов последњи хит „У теби сам“ (»I'm in You«) само је доказ више да Питер Фремптон, комплетна музичка личност, то и заслужује.

Рођен је у Бекенхаму, у Енглеској, 22. априла 1950. године. Још као дечак показивао је велико интересовање за музику тако да је упоредо са редовном школом похађао и музичку. Свира неколико инструмената а специјалност су му инструменти са клавијатуром. Када је напунио 17 година одлучио је да се професионално определи за музику и одмах је приступио групи HERD. Овај састав напустио 1969. године да би са неколицином чланова СМОЛ ФЕЈСИСА (SMALL FACIES) основао ритам и рок-групу ХАМБЛ ПАЈ (HUMBLE PIE). У том саставу, који је постигао неколико запажених успеха, Питер је певао, али и свирао на органи и нешто касније и на ситару. После распада групе одлучио је да окуша срећу као солиста. Године 1972. снима ЛП плочу »Wind of Change« која и поред повољних оцена критичара не постиже већи тираж. Али, већ следеће године плочу »Peter Frampton's Camel« публика прима одлично што му даје подстрек да се потпуно определи за каријеру певача и солистичке плоче.

МИК ЏЕГЕР, један од најпопуларнијих поп-личности данашњице и вокални солиста РОЛИНГСТОН СА недавно је, на импровизованој конференцији за штампу, у Лондону дао интервју који преносимо у целини.

У последње време доста полемике изазива ваша нова, уживо снимљена, ЛП плоча на којој су се нашли стари хитови групе. Зар нисте имали новог материјала?

Мик: Када смо на недавној америчко-канадској турнеји снимили плочу »Love You Live« дошло је у групи до неких несугласица у вези са радом и начином реализације, те смо стога одлучили да на следећој плочи буде познат материјал, само са доста импровизација и интерпретација које публика још није чула. Тако на плочи ипак може да се нађе нешто ново.

Када ћете поново бити заједно са осталим члановима састава и планирате ли нову турнеју по Европи?

Мик: „Стоунои“ ће имати турнеје све док буду постојали. Што се тиче гостовања у Европи, ја се надам да ће то бити у току следеће године.

МИК ЏЕГЕР (MICK JAGER)

ПЕСМА ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

У ТЕБИ САМ

(I'M IN YOU)

Музика и текст:
Питер Фремптон
Пева: Питер Фремптон

I don't care
Where I go
When I cry
You don't laugh
Cause you know me

I'm in you
You're in me
I'm in you -
You're in me
Cruise you gave me the love
Love that I never had
Yes, you gave me the love
Love that I never had

You and I
Don't pretend
We make love
I can't feel anymore
That I'm singing yeah

Cause you fall
And you think
Of the last fall
You can't buy what we made

I don't care
where I go
When I'm
With you

Дуго се прича да ћете се развести од супруге Бјанке.

Мик: О разводу нема ни говора. Ми смо нормалан брачни пар али не у традиционалном погледу. Немамо стално место боравка. Час смо у Њујорку, час у Лос Анђелесу, Лондону, Паризу... Најгоре је мојој кћерки Вејда која често мора да мења школу.

Шта мислите о новим музичким правцима (панк-року) и да ли их слушате?

Мик: Човек увек мора да буде у току. Тако сам и ја до сада чуо много панк-група. У Њујорку често одлазим у панк-клубове где за једно вече чујем и по пет група. Немам високо мишљење о панк-музици мада сматрам да је „панк“ добра забава.

На крају: да ли одржавате односе са члановима бивших БИТЛСА?

Мик: Углавном са Џоном Леноном. Са њим и са Јоко често сам се виђао у Њујорку. Међутим, они се већ шест месеци налазе у Јапану и понекад се јаве писмом. Остале БИТЛСЕ ређе виђам. Нешто чешће Ринга, и то углавном на разним забавама.

ХИТ-С

ДУШКО ЛОКИН

Већ низ година Душко Локин спада у сам врх домаћих интерпретатора забавне музике. А пут до тог врха био је дуг и нимало лак мада је увек водио узлазном линијом. Његову професионалну каријеру можемо да пратимо од првих јавних наступа 1969. године када нам се представља песмом „Драга Марија“. Прекретница у каријери долази с почетком сарадње са Ђорђем Новковићем, композитором и творцем многих хитова. Та сарадња, која траје и да-

нас, донела је домаћој забавној музици велики број песама од којих су многе постале прави хитови. Сетимо се само оних првих: Дођи, Анђелина, Лејла...

Први велики успех Душко Локин доживљава у Сарајеву 1974. године када на фестивалу Шлагер сезоне осваја прву награду као дебитант и другу награду жирија публике. Од тог тре нутка врата концертних дворана широм му се отварају и Локин наступа на свим значајнијим фестивалским смотрама у нас. Из серије његових успеха помињемо само неке: прва награда публике на фестивалу у Загребу 75, друга награда жирија публике на Словенским попевкама исте године, велики успех у Сплиту с композицијом „Једна жена чека брод“, па поново победа у Загребу 1976, тријумф на Хит-паради и убедљива победа на овогодишњем Београдском пролећу са композицијом „Кад порастеш“. Локин се представио и нашим људима на привременом раду у Немачкој, Шведској, Белгији, Аустрији, Сје дињеним Америчким Државама и Аустралији. Поред „Златне птице“ добијене за милион продатих плоча, Локин је добио и десетак златних и преко двадесет сребрних плоча, што нам сведочи о великој популарности овог певача.

ГРАНА

СЕПТЕМБЕР

Поп-састав СЕПТЕМБЕР многи музички критичари називали су југословенском супергрупом. Чланови СЕПТЕМБРА су овај назив оправдали већ својим првим снимцима. Међутим, почетком ове године у саставу је дошло до кризе. Групу су неки напустили а нови, који су покушавали да се у њу уклопе, нису се најбоље сналазили. Последња постава овог састава ипак наговештава задовољавајући наставак досадашњег успона у шта смо се могли уверити и недавно када је група имала свој програм у оквиру фестивала Загреб 77.

Музика којом су се представили ови млади али већ

проверени музичари с правом се може назвати музиком нашег времена. Да вас упознамо и са новом поставом групе: Брацо Доблекар свира перкашн инструменте, за бубњевима је Нелфи Депангер, соло-гитара Марјан Малинковић, бас Јадран Огрин, инструменти са клавијатуром Тихомира Поп Асановић и вокал Јанез Бончина.

Група је тренутно на турнеји по Србији, Хрватској и Словенији, наступала је на ВООМ фестивалу у Скопљу, а ускоро одлази у Немачку да би за берлинску телевизију снимила новогодишњи шоу и учествовала у емисији за младе »Rock Super Star«.

Зоран Миливојевић

Млади београдски певач ЗОРАН МИЛИВОЈЕВИЋ поново је у жижи интересовања јавности. За своју сингл-плочу са композицијама „Не пиши ми више“ и „Дени“, која се недавно појавила, Зоран је добио низ повољних критика. Обе композиције

написао је Борис Бизетић и оне, како сазнајемо, представљају почетак успешне сарадње младог композитора и популарног певача Зоран Миливојевић, који је до сада имао великих успеха на фестивалима и ван граница наше земље, тренутно се налази на двомесечној турнеји по суседној Бугарској.

НАША КАРТИКАТУРА

ТОП 3X

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. ЕКСНУРЗИЈА — Cod — ЈУГОТОН
2. ПУТ ПУТУЈЕ КАРАВАН — С времена на време — ПГП РТБ
3. 'ОЋУ ДА СЕ ЖЕНИМ — Парни ваљан — ЈУГОТОН
4. ЋАО И ПИШИ МИ — Златно Пејановић — ПГП РТБ
5. МАМА, НИСАМ ВИШЕ МАЛИ — Борис Бизетић — БЕОГРАД ДИСН

6. СВЕ СЕ ВРАЋА, СВЕ СЕ ПЛАЋА — Тереза Несовија — ЈУГОТОН
7. ЖИВИШ У ОБЛАЦИМА — Здравко Чолић — ЈУГОТОН
8. ЦРНИ КОФЕР И ГИТАРА — Мини Јевремовић — ЈУГОТОН
9. НИШТА НЕМА МЕЂУ НАМА — Про арте — ЈУГОТОН
10. АУ, АУ — Слађана Милошевић — ЈУГОТОН

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

1. HOTEL CALIFORNIA — Eagles — SUZY
2. SIR DUKE — Stevie Wonder — ДИСКОТОН
3. THE NAME OF THE GAME — Abba — ПГП РТБ
4. LUCILLE — Kenny Rogers — РТВ
5. ОН, LORI — Alessi — Brothers — ПГП РТБ
6. WHITE RIOT — Clash — SUZY

7. I'M IN YOU — Peter Frampton — ПГП РТБ
8. PEARL'S A SINGER — Elkie Brooks — ПГП РТБ
9. MA-MA-MA BELLE — E.L.O. — РТВ
10. ЉУБЉАНА МА BAKER — Boney M — ЈУГОТОН

3. САД * * * *

1. YOU LIGHT UP MY LIFE — Debby Boone	6. BOOGIE NIGHTS — Heatwave
2. NOBODY DOES IT BETTER — Carly Simon	7. I FEEL LOVE — Donna Summer
3. STAR WARS THEME — Meco	8. BRICK HOUSE — Commodores
4. THAT'S TOCK'N ROLL — Shaun Cassidy	9. SWAYIN' TO THE MUSIC — Johnny Rivers
5. KEEP IT COMIN' LOVE — KC & Sunshine	10. DON'T IT MAKE — Crystal Gayle

АНДРЕЈ ШИФРЕР

Ова година је за једног младог певача била у правом смислу те речи прекретница у животу. После успешно завршених студија на Правном факултету у Љубљани, Андреј Шифрер из Крања успео је да се пробије у сам

врх словеначке забавне музике. Његова прва мала плоча „Зобоблуес“ постала је плоча године у Словенији, а хит са овог диско-оства рења „Бил сам млад“ 14 недеља се налазио на првом месту топ-листе популарне ревије „Стоп“. Андреј је на Словеначкој попевци 77 у Целу у „Вечери шансона“ био једини представник младих кантаутора. Продукција плоча и касета РТВ Љубљана већ му је понудила да почетком следеће године реализује своју прву велику плочу. Овим успесима треба придодати и најновији, на фестивалу забавне музике „Загреб 77“ где је на Вечери шансона композицијом „Мирис железничких станица“ био један од најзапаженијих аутора. Иначе, песме Андреја Шифрера су веома разнолике — пева о свакодневним бригама и радостима људи — што је свакако и разлог велике популарности код публике. Поред духовитих и забавних песама, Андреј пише и квалитетну поезију коју са успехом музички уобличава.

Надемо се да ћемо данашњим прилогом задовољити и наше млађе читаоце — дечаке. То ипак не значи да овакву лампу не могу правити и девојчице.

Као основни материјал за лампу потребно је да набавите већи комад шпер-плоче. Од тог комада обрежите најпре два квадрата са странама од око 120 мм и један квадрат чије су стране 85 мм. Затим од великих квадрата изрежите облике као што показују цртежи 1 и 2. Оба облика су иста — то су шестоугаоници у којима је изрезан круг. Једина разлика је што шестоугаоник на цртежу 1 треба да има зарез дугачак 3,5 мм на спољашњем делу стране Е D, а шестоугаоник на цртежу 2 зарез дугачак 3,5 мм са доње стране Е D, и један прорез на страни А В. Ширина прореза и зареза треба да буде иста као дебелина шпер-плоче — што значи да треба да премерите дебелину плоче коју имате и да направите исте толике зарезе. Од мањег квадрата изрежите круг пречника 82 мм са четири зареза дугачка 10 мм а широка исто као што је дебелина плоче (црт. 3). На средини круга направите отвор. Величине отвора треба да буде толика да у њему може да се монтира мали „фасунг“ са сијалицу (црт. 4). Зато је најбоље да ставите малу сијалицу крушког облика од 25 W.

Од хамера исеците правоугаоник величине као на цртежу 5. На означеним местима направите зарезе дугачке 14 мм, а широке као што је дебелина шпер-плоче. На местима означеним цртицама треба залепити да би се добио цилиндар као на цртежу 6. Пре него што почнете да лепите премажите хамер ланеним уљем (може се купити у фарбарским радњама или где се продаје сликарски прибор) да

КУТАК ЗА ДЕЧАКЕ

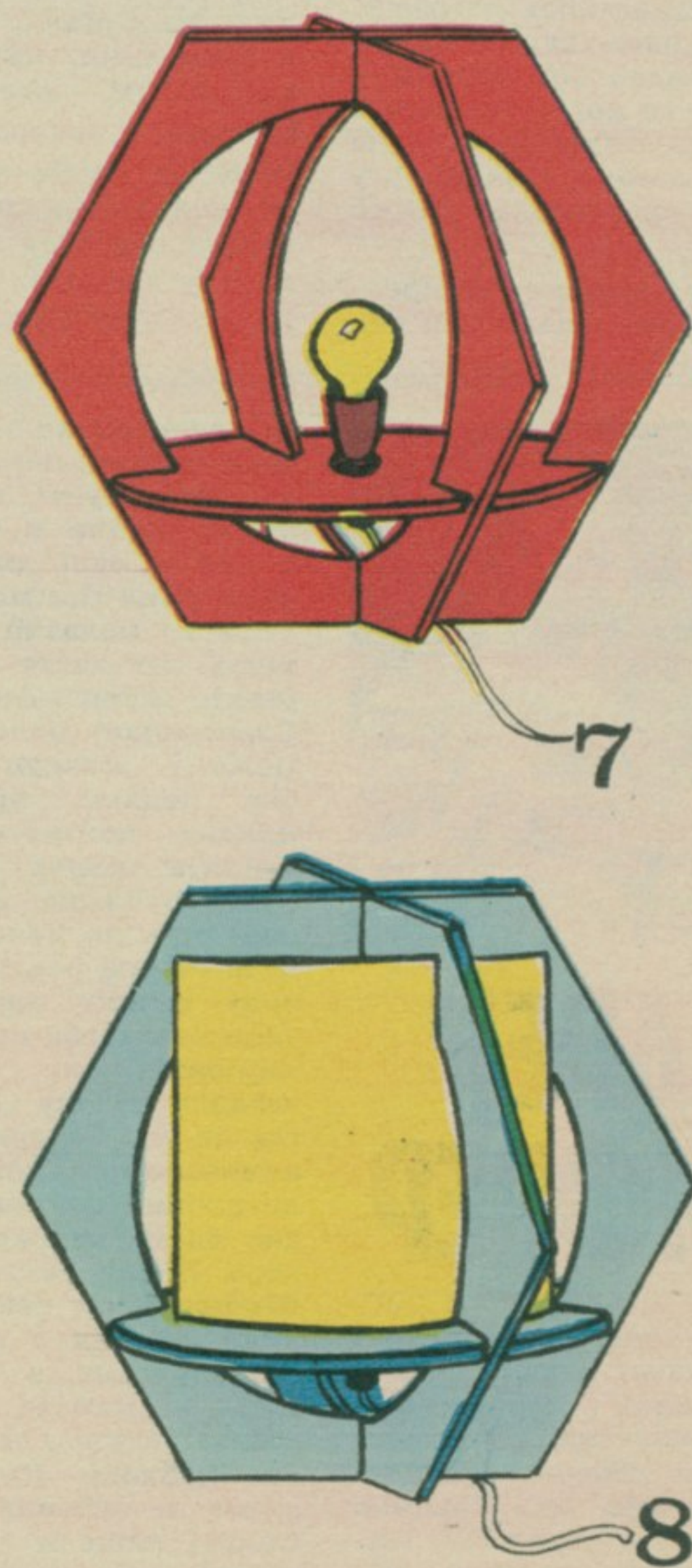
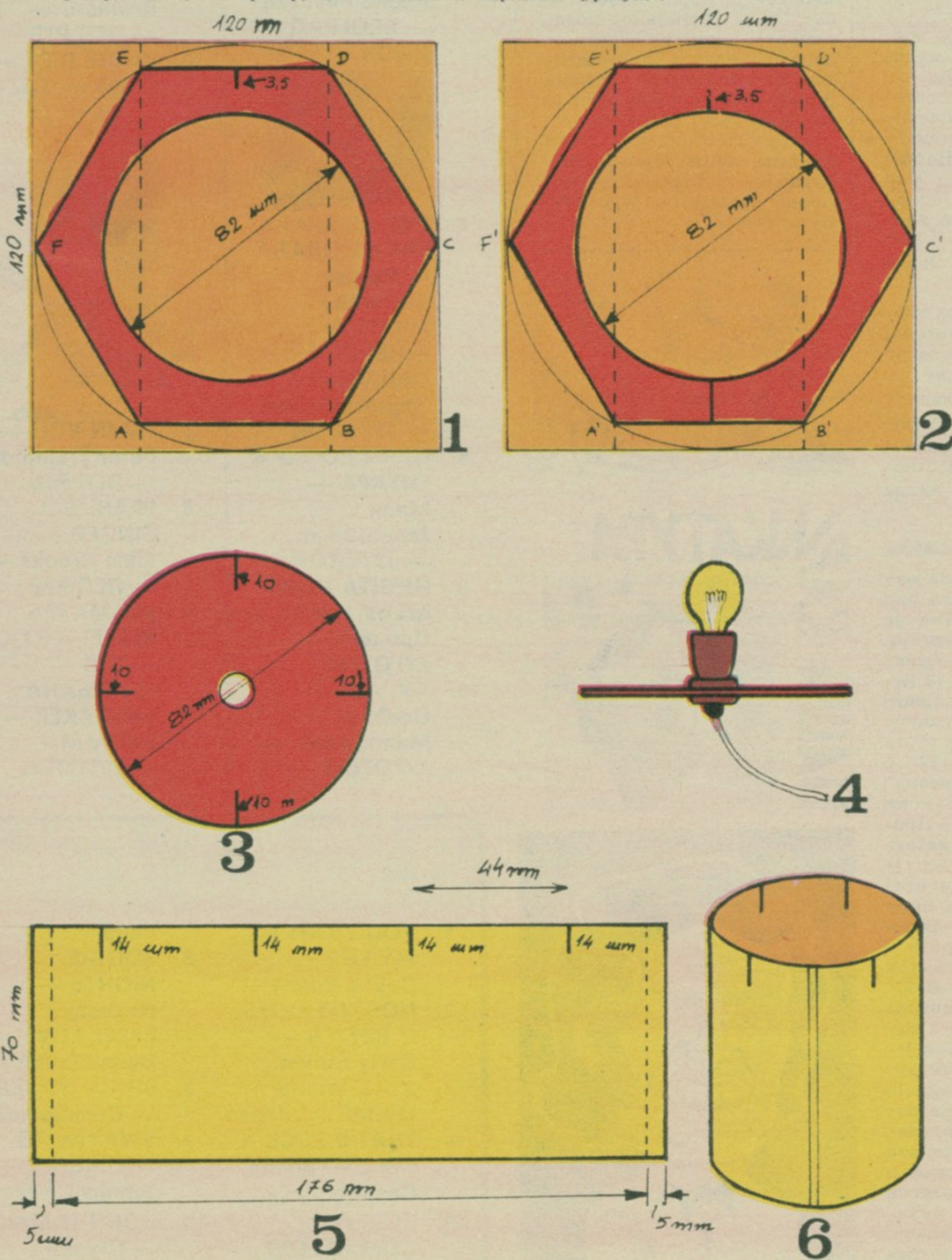
.....

би постао провидан. Кад се уље осуши, залепите крајеве тако да добијете облик цилиндра. Како се склапају делови 1, 2 и 3 показује цртеж 7. Пре него што склопите лампу, сваки део обојите уљаном бојом или „дурлин“ лаком. На крају ставите на лампу абажур (цилиндар са цртежа број 6). А како се абажур углављује показује вам цртеж број 8.

Ако желите да направите већу лампу све мере помножите са два па према истој шеми а новим мерама изрежите и склопите делове шпер-плоче и хамера. У том случају можете користити сијалицу од 25 W нормалне величине и нормални „фасунг“.

МАЛА СТОНА ЛАМПА

БУБАМАРА МАЛО ДРУГАЧИЈА – ЈОШ ПРИВЛАЧНИЈА

С првим школским месецем — септембром — опет је почела нова бубамара. Да ли сте овог месеца већ били у банци, у школској штедионици? Ништа зато, септембарски поклончић вас чена

Нако то, питаћете се. За нама су ферије, нешто уштеђевине смо потрошили, а тек сада штедим.

Одмах ћемо рећи да је Љубљанска банка одлучила да мало измени «правила» штедне. То је учинила на препоруке ваших ментора, са жељом да бисмо укључили заиста све школске штедионице. Нако ће се, дакле, бубамара одвијати?

Од сада ће сваки млади штедиша бити награђен једном месечно и то малим, али лепим поклоном. Међутим, том приликом мора да испуни један услов, а то је да бар једном месечно посети банку или школску штедионицу, да донесе уштеђевину

или да део уштеђевине подигне. И над то први пут у једном месецу учини, добиће, на пример, хемијску оловну, лењирић, гумицу, троугао или нешто друго, да вам све поклоне не бисмо већ сада открили. То ће бити пријатна изненађења и то сваког месеца.

Нао што сте сами приметили није више важно — за бубамару — колико је ко уштедио и колико има на штедној књижици. Јер, сви штедим: неки по десет динара, неки само по динар, а најважније је да паметно гздујемо, односно економисмо средствима да их према својим могућностима скупљамо и да их паметно трошимо. Зато смо сви младе штедише једнаки па и поклончићи бубамаре треба да буду приступачни свим младим штедишама, такође подједнако. Слагете се, зар не?

Нао што смо већ рекли, с

бубамаром ћете штедети читаве школске године, дакле 10 месеци. Штапаћемо и леп постер с календаром и распоредом часова.

Љубљанска банка и ваши ментори, који су се одлучили за овакав праведан начин бубамаре, сматрају следеће: најважније је да младе штедише редовно посећују банку или школску штедионицу. Треба да навикнемо на пословање с банком, с начином њеног рада, са обрасцима итд. Јер, савремени човек без тога више не може. Не верујете? Погледајте: сада прилазимо шалтеру у банци или у школској штедионици да предамо уштеђевину. Над одемо у вишу школу, опет ћемо имати посла са банком: Примаћемо стипендију да бисмо ланше студирали. И још касније, над се запослимо, са банком ћемо опет остати у добрим односима, јер ћемо лични доходак упи-

сивати на штедну књижицу, или ћемо подизати своју месечну зараду. Наиме, тако је данас уређено скоро у свим предузећима, па је зато сасвим на месту да знамо како се све одвија.

Толико за данас, младе штедише, па до скорог виђења!

Љубљанска банка

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА БЕОГРАД, Обилићев венац 5

Т. Меклеод и Р. Монгредин ШАХ ЗА МЛАДЕ ПОЧЕТНИКЕ

Предговор написао: веленајстор Светозар Глигорић

Превео: мајстор Драгослав Андрић

Књига намењена младима који желе да открију тајне „најумније игре коју је човек икада био у стању да измисли, игре старе хиљадама година“.

„Први пут сам упледао шаховску шаблу и фигуру када сам имао осам година. Мада је шајна ме игре привукла моју најживљу радозналост, шах сам научио тек у једанаестој години. Да сам тада имао овакву књигу, не бих шри године морао да чекам на учишће у шаху. Ви сите срећније руке!“ (Светозар Глигорић)

Књига је штампана у четири боје, на финој хартији у тврдом повезу, формата 22 x 28 см. Цена 100 динара.

М. Марјановић МАТЕМАТИЧКЕ ИГРЕ

За децу предшколског и млађег школског узраста књига МАТЕМАТИЧКЕ ИГРЕ биће веома користан приручник помоћу којег се кроз игру и забаву долази до основних сазнања из ове интересантне области. Четворобојна штампа, пластифициране корице, формат 22x28 см.

Цена 45 динара.

Р. Симовић

ДАР УЗ БУКВАР

Књига познатог песника намењена будућим првацима и оним који су то већ постали. Стигла је да добије већ две награде: на Београдском и Лајпцишком сајму.

Четворобојна штампа, пластифициране корице, цена 40 динара.

Ова и сва друга наша издања можете поручити директно од издавача, или купити у књижари у вашем месту.

Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, Обилићев венац 5/IV

НАРУЏБЕНИЦА — 44

Овим неопозиво наручујем следеће књиге:

1. ШАХ ЗА МЛАДЕ ПОЧЕТНИКЕ — комада, по цени од 100 динара
2. МАТЕМАТИЧКЕ ИГРЕ — комада, по цени од 45 динара
3. ДАР УЗ БУКВАР — комада, по цени од 40 динара

Књиге испоручите поужећем, уз 5% попушта, на адресу:

Име и презиме _____

Улица и број _____

Број поште и место _____

Датум _____

Својеручни потпис _____

TROCADERO

СЛАГАЛИЦЕ PUZZLE

Трокадеро — нова слагалица за децу и одрасле — из оквира игре залази у подручје образовања и развоја личности.

Мозаички систем слагања задатих слика — подстиче моћ запањања, стрпљење, поступност и уочавање односа детаља према целини. Уз своју такмичарску основу, но ће пре сложити слику, и ликовно васпитање, трокадеро упознаје децу с низом географских, историјских, спортских, затим тема из природних наука, нао и низ осталих.

Игра маште и спретности.

Развијте комбинаторске способности свога детета.
Обрадујте своје пријатеље васпитном играчком.

НОВО! НОВО! НОВО!
TROCADERO
У СВАКОЈ
ТРГОВИНИ
У ВАШЕМ
МЕСТУ

 Jugoplastika
TERMOPLASTIKA

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

НОВО

ДЕВЕТО КОЛО БАЈКИ

ПРВИ ПУТ НА НАШЕМ ЈЕЗИКУ

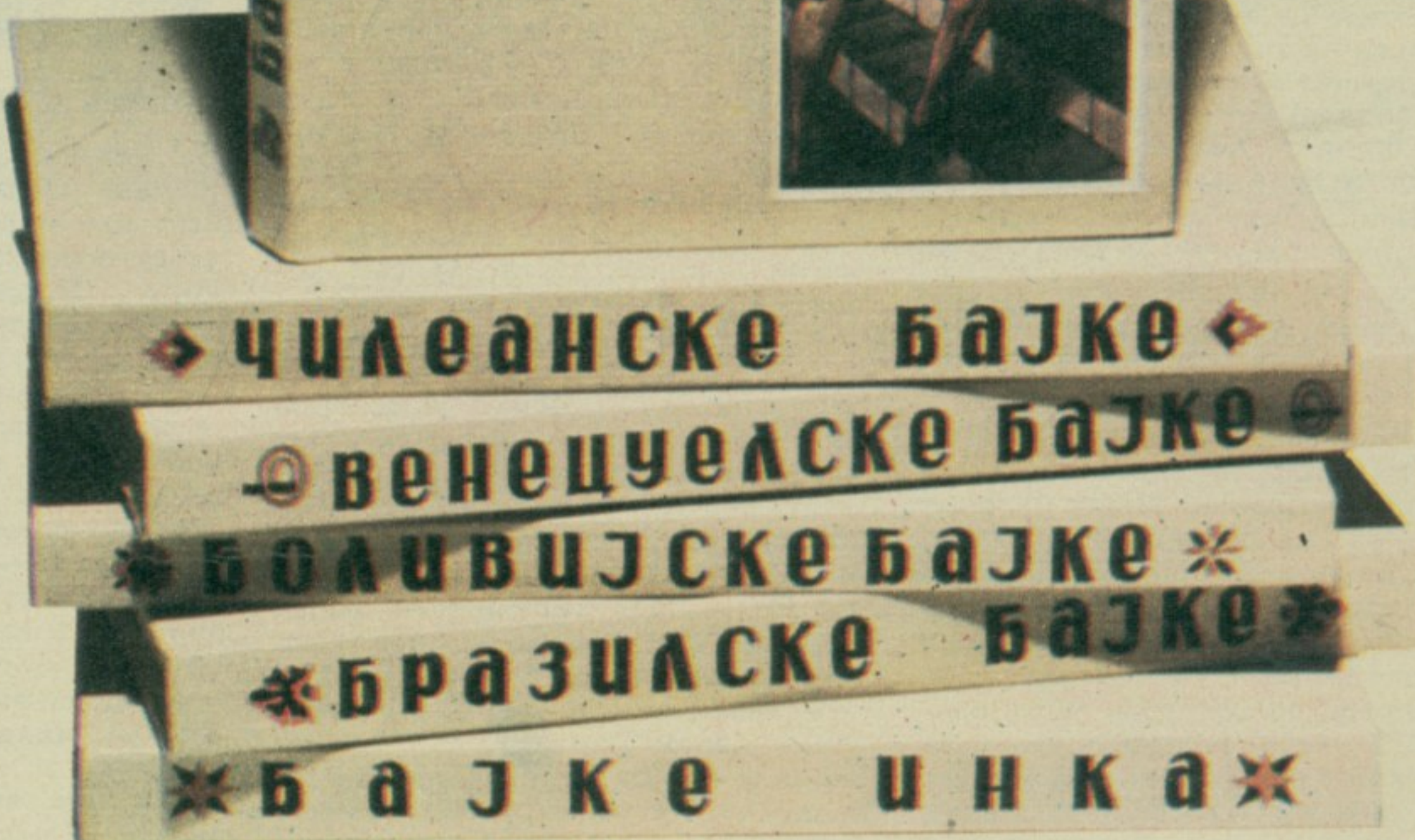
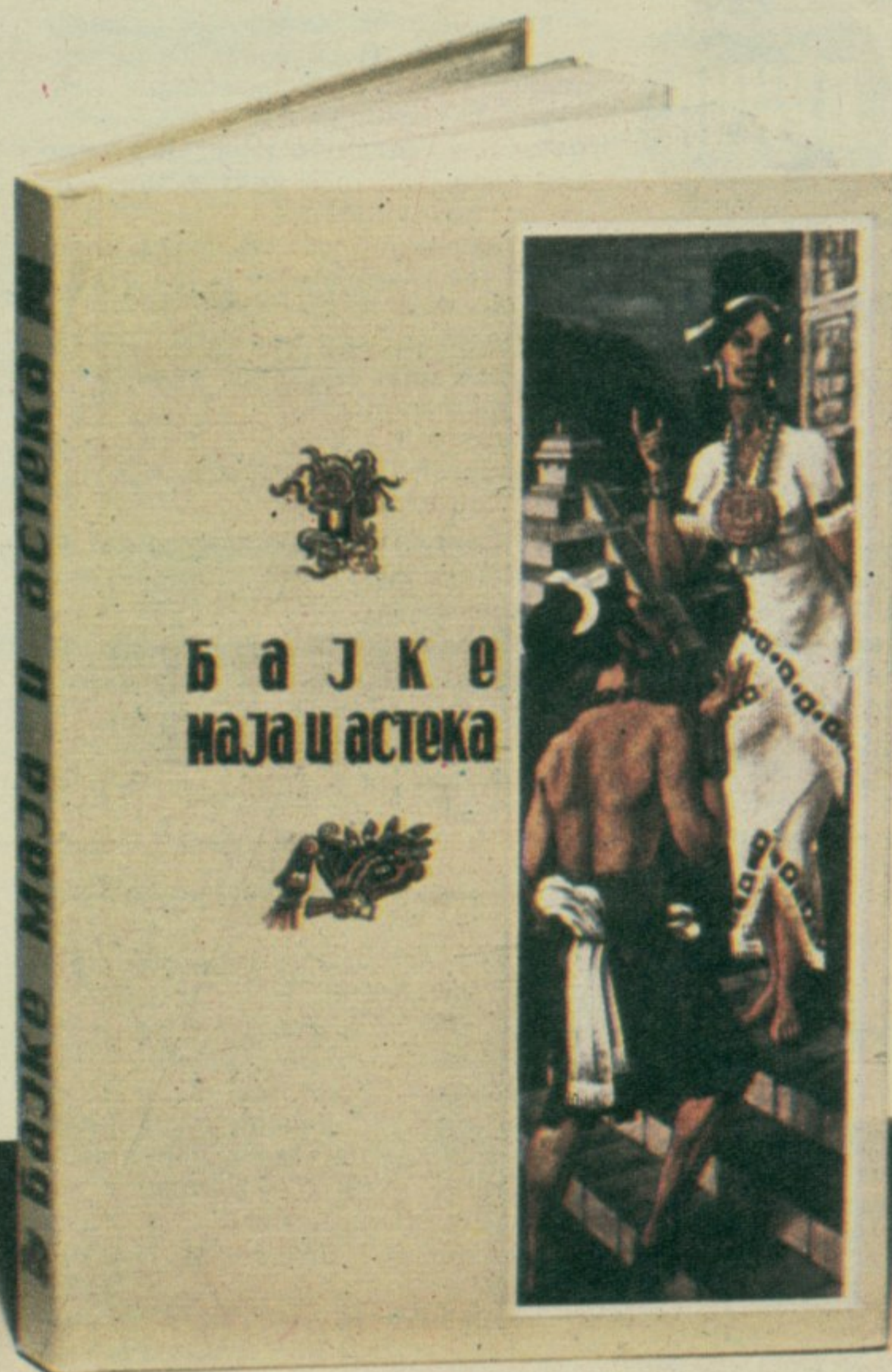
Шест књига деветог кола бајки:

1. БОЛИВИЈСКЕ БАЈКЕ
2. БРАЗИЛСКЕ БАЈКЕ
3. БАЈКЕ ИНКА
4. ВЕНЕЦУЕЛАНСКЕ БАЈКЕ
5. ЧИЛЕАНСКЕ БАЈКЕ
6. МЕКСИЧКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружитеће нова сазнања најмлађима.

Књиге су повезане пуним платном и богато илустроване.

Штампане су ћирилицом.

„НАРОДНА КЊИГА“ БЕОГРАД, Шафарикова бр. 11

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем Девето коло бајки

1. ЗА ГОТОВО — по цени од динара 300.— уз попуст од 5% тако да ћу износ од динара 285.— платити поштару кад ми уручи књиге.
2. НА ОТПЛАТУ — по цени од динара 300.— коју ћу вам отплатити у три месечне рате по 100.— динара а рате ћу уплаћивати до 10-ог у месецу до исплате целе суме.

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број, место, улица и број)

(Радна организација у којој је купац запослен)

(Овера радне организације за
купце на отплату)

(М. П.)

(Потпис купца, бр. л.к.
и где је издата)

Купци на отплату оверавају наручбеницу у радној организацији где раде а пензионери при куповини на отплату прилажу последњи чек пензије.

У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

Девето коло бајки можете поручити појединачно и у комплекту:

— Код издавача, „Народна књига“, Београд, Шафарикова 11

— У Салону књига „Народне књиге“, Београд, Цетињска бр. 1.

Чланови Клуба читалаца „Народне књиге“ приликом куповине за готово добијају стални попуст од 20%.

У нашим пословницама у:

- НОВОМ САДУ, Трг братства и јединства 5
- СМЕДЕРЕВУ, Липе, Маршала Тита 50
- ЛЕСКОВЦУ, Вождова 9
- СКОПЉУ, Бит Пазар 66
- ЧЕНТИ, Жарка Зрењанина 64

ФАНТАС-
ТИЧНА

ПРИЧА

ЈАНУШ ЗАЈДЕЛ

Бескрајан дугачак ходник. Осветљена таваница, тамно обојени зидови и блиставо орибан под скупљају се негде у даљини у једну тачку. Лаут је сасвим другачије замишљао то место, зато је био пријатно изненађен кад се уместо мрачних катакомби такав приказ указао пред његовим очима.

Лекар који га је ту довео стајао је неко време ћутећи и пружајући пацијенту могућност да се навикне на амбијент. Затим га је благо ухватио испод руке и повео кроз ходник.

Без избора

Тек тада је Лаут приметио да су квадрати на зидовима у ствари предњи делови мноштва потпуно истих сандука. Готово на свим сандуцима били су лични подаци оних који су се налазили у њима.

— Наш депозитаријум — рече лекар прилазећи зиду. — Погледајте!

Он повуче једну дршку и из зида се појави дугачак сандук. Из њега је струјала ужасна хладноћа. Лаут устукну један корак.

— Овај контејнер је празан — објасни лекар. — Један од малобројних слободних. Много је оних који желе да доспеју овде па понекад морају да чекају месецима... Места се ретко ослобађају, а изградња не успева да задовољи све веће потребе. Ви сте имали среће: управо је отворено ново одељење. У вашем положају свако даље чекање равно је смрти. Процес се из дана у дан погоршава. Надам се да сте се одлучили?

— Немам другог избора — одговори Лаут. — Данас се осећам горе него икад раније. Нека се то догоди што пре.

Сала осветљена великом голом

сијалаицом; гомила разних апарата чија му је сврха непозната. Хладноћа је полако обузимала тело, свест се гасила. Лаут помисли на жену за коју ће од тог тренутка бити само успомена...

Кроз трепавице се пробијала светлост која му је падала право на лице. Имао је утисак да му по длановима и табанима миле мрави.

— Готово. Носите га. Брзо следећег! — одсечно изговори неко поред Лаутовог уха.

Лаут осети да га носе, пажљиво, али брзо, као што келнер носи супу на послужавнику. Кроз трепавице му више није допирала црвенкаста светлост. Могao је да отвори очи, али је и даље чекао.

— Жив је. Све је у реду — зачу он топао, благ глас. Тек тада се одлучи да отвори очи.

Лежао је на меком душеку, у малој кабини. Човек у белом мантилу наже се над њим.

— Да нешто није омануло? — Лаут погледа своје руке, помери главу лево-десно.

— Напротив. Све је у реду. Ти си здрав и налазиш се под надзором специјалиста. Још два-три дана и моћи ћеш ходати.

Смрт и рађање

До Лаутове свести тешко се пробијао смисао тих речи. Затим, кад је одједном све схватио, низ тело поче да му цури хладан зној.

— Колико... колико је времена то трајало? — процеди он пажљиво посматрајући човека поред себе.

— Доста дуго... — одговори лекар после краће паузе.

— Колико? Чetrдесет година? Шездесет?

— Сто педесет. Другачије се није могло, разуми нас! Ништа нисмо могли убрзати. Погледај сам колико имамо посла: један пацијент силази с витализатора, други већ чека... и тако двадесет и четири часа дневно. — Лекар је говорио све брже, као да се бојао да ће га Лаут прекинути. Но, Лаут је ћутао.

Сто педесет година, помисли он. Сто педесет... Уосталом, каква је разлика — пола века или век и по? То је била смрт и ново рађање, само су сећања и успомене тако свеже, ужасно свеже...

— Зовем се Оври — продужи човек у белом мантилу, сад знатно спорије, као да га је успокојило понашање пацијента. — Ја сам твој старатељ и мој задатак је да ти саветима и објашњењима помогнем да се лакше снађеш у новом животу. Век и по је доста времена, свет се много променио, али не бој се. Људи су мање-више остали ис-

ТАМО И НАТРАГ

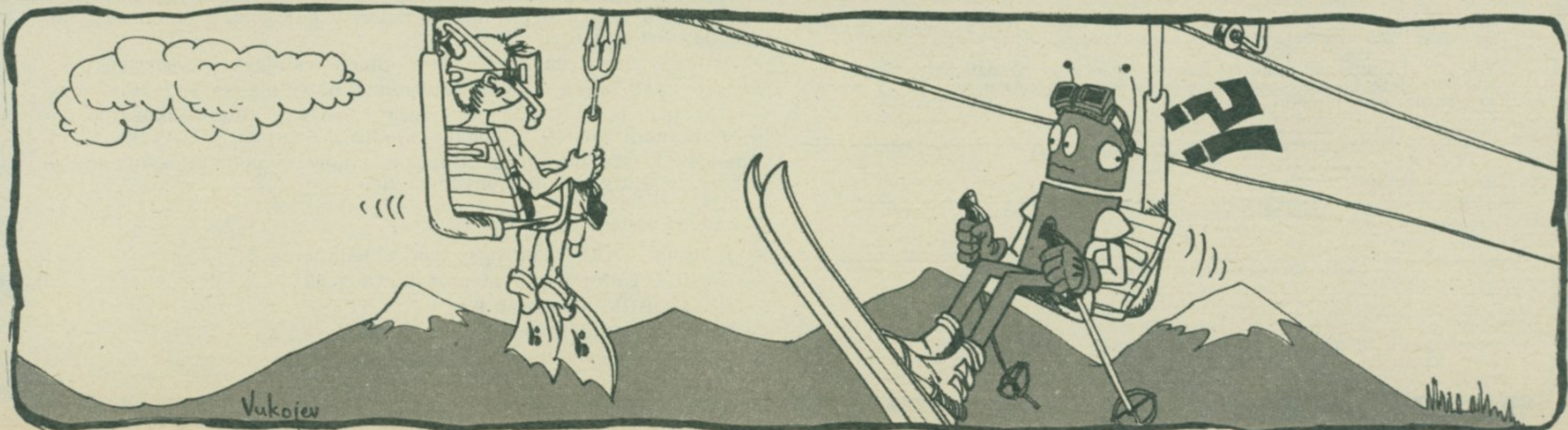
НИЈЕ ЗНАО КАКО ДА СЕ УКЉУЧИ У СУМАНУТИ РИТАМ ЖИВОТА, КАКО ДА СЕ СНАЂЕ У СВЕТУ У КОЈИ СЕ ВРАТИО ПОСЛЕ СТО ПЕДЕСЕТ ГОДИНА

ти. Покушај да седнеш... Не, још је рано. Лежи мирно. Да, људи су исти као што су били раније. Можда су постали нешто бољи, разумнији... Ви сте били прилично лаккомислени. Ваш метод, помоћу кога си стигао у наше време, данас нам задаје много проблема. За вас је то било једноставно: замрзнути неизлечивог болесника и оставити га смрзнутог док се не пронађе лек против његове болести. Одлична идеја, али нико није помислио на последице. А сад и сам видиш: добили смо у наслеђе од вас и ваших потомака стотине хиљада километара подземних ходника-фрижидера с милионима залеђених болесника који очекују излечење! Уместо да покушавате да лечите ви сте усавршавали методе конзервације пацијената. Твоја болест се могла излечити већ пре деведесет четири године. У сличном положају налазе се и многи други, још невитализовани пацијенти. Лече-

ње је престало да буде кључни проблем; проблем је постао број пацијената који чекају своје излечење! Ваши примитивни методи захтевају сложене процесе витализације, готово ручни рад. То одузима много времена. Стотине хиљада људи, већ излечених, чекају да буду пробужени. Милиони чекају почетак процедуре. Рекао сам да смо ми исти као и ви, можда само нешто мало бољи. Зато се и трудимо да извршимо моралне обавезе које нам је наметнула прошлост остављајући вас. Ви сте постали један од главних проблема наше цивилизације. Хиљаде научника проучавају методе аутоматског опслуживања подземних фрижидера које сте нам оставили у наслеђе. Међутим, праве бриге настају тек касније, после витализације. Но доста о томе, још ћеш помислити да те прекоревам... Једноставно, моја је дужност да те о свему детаљно обавестим.

ШРАФКО

Лаут је слушао са све већим за-
нимањем осећајући истовремено
како се његово тело враћа у жи-
вот. Опет је био здрав, снажан три
десетогодишњи мушкарац.

— Зар и ви не користите исти
метод? Зар не замрзавате своје не-
излечиве болеснике?

— Зашто бисмо то радили? Исти-
тина, понекад се укаже и таква по-
треба, али анабиоза траје највише
десетак година. Ми не остављамо
своје проблеме да би их други ре-
шавали! Можеш ли да седнеш?

Свећ срећних

Лаут седе. Тренутак касније ус-
таде и учини неколико корака.

— Како се осећаш после прве
шетње? — Доктор Оври пажљиво,
брижно погледа Лаута.

— Дивно. Али... све је то ипак
страшно! У шта сте претворили
нашу несрећну планету? Мрави-
њак, прави мравињак, овде је немо-
гуће живети!

— Зар се наше време толико раз-
ликује од нашег? — доктор Оври
је био истински изненађен. — Уос-
талом, наш адаптациони центар је
смештен у једној од најмирнијих
области планете.

— Не могу да замислим како се
човек може укључити у тај сума-
нути ритам живота! Не знам шта
ћу моћи радити у вашем свету. Не
схватам шта раде ти вечито ужур-
бани, узнемирени људи... За ме-
не овде нема места!

— Потруди се, Лаут! Покушај да
разумеш те људе, помешај се с њи-
ма, посматрај. Помоћи ћу ти — до-
бродушно рече доктор Оври. —
А ако и то не помогне, покушаћемо
да урадимо нешто друго. У нашем
свету су сви срећни, у њему нема
места за несрећне. Ако будеш са
потпуном сигурношћу утврдио да
си несрећан, дођи поново код ме-
не...

— Једном си ме питао, Лаут, при-
мењујемо ли ми ваш метод, да ли
шаљемо пацијенте у будућност. Та-
ла сам те делимично информисао
о томе, али сад кад ме питаш, мо-
рам ти све подробно објаснити. Ми
морамо учинити све што је у ста-
њу да учини наша цивилизација
за свога заблуделог претка. На-
ша је лозинка: „Ако си несрећан,
не сметај другима да буду срећни!
Сачекај своје време! Као што си
видео, данас има много више људи
на Земљи него у твоје време. Ипак,
међу нама нема несрећних. Прет-
поставимо: твој проблем је данас
нерешив, прескочи један век. Ако
је твоја машта лет у дубину Галак-
сије, ако ти је данашњица досадна
— сачекај хиљаду година. Будући
векови, видећеш, биће много за-
нимљивији...

— Зар само тако могу задовољи-

ти своје жеље? — Лаут се тужно
осмејнуо. — Ја сам већ сада оти-
шао сувише далеко од свога вре-
мена. А путовање у будућност...

— Када бих ти предложио да
се вратиш натраг?

— Зар је то могуће да се овако
здрав и снажан поново нађем у
свом времену?

— Засада то још није могуће, али
је теоријски доказано да таква мо-
гућност постоји. Зато, ако се стр-
пиш...

— Дуго?

— Каког то значаја има? Хи-
љаду или сто хиљада година, как-
ва је разлика, ако се налазиш у
анабиози? Кроз извесно време нау-
ка ће пронаћи начин да те врати у
време из кога си пошао. Ако се на-
то одлучиш, помоћи ћу ти. У име
наших идеја! Нико не сме дуго би-
ти несрећан. Ми смо цивилизација
срећних људи.

— Јесам ли ја први који жели
да побегне одавде у двадесети век?

— Ох, не — одговори доктор Оври
с осмехом. — Попуни овај кар-
тон, па да пођемо...

Повраћац

Лаут је стајао пред вратима ста-
на, држећи руку на кваци, али ни-
како није могао да се сети да ли да
улази или излази... Зар му је бо-
лест већ захватила и мозак? И где
су нестале обе штаке без којих у
последње време није могао учини-
ти ни корак.

Он сави десну ногу. Испружи је.
Затим то исто понови с левом. По-
скочи.

Чудо! Чудо, ништа друго!

— Елен! — узвикну он. — Елен,
чујеш ли? Ја ходам, ништа ме не
боли!

— Вратио си се? Ниси хтео да
идеш... тамо? — рече Елен, очију
пуних суза. — Ниси дозволио да те
замрзну? Ти си овде, овде!

Неколико дана касније, у тре-
нутку кад је Елен отишла да купи
неке намирнице у оближњој само
послузи, на врата стана Херберта
Лаута зазвони један седокоси муш-
карац с кожном торбом.

— Да ли овде станује Херберт?
Лаут?

— Да, ја сам. Шта желите?

— Изразили сте жељу да се ко-
ристите нашим услугама...

— То ми сад више није потреб-
но. Јутрос сам изненада оздравио.

— Драго ми је и честитам вам.
То је редак случај, мада су се слич-
не ствари и раније дешавале. Да
бисмо то питање дефинитивно ски-
нули с дневног реда, дозволите ми
да вас још једном прегледам.

— Разуме се, изволите... — Ла-
ут леже на отоман, а доктор отво-
ри своју торбу, наже се над Лау-
том, притисну му руком образ, а за-
тим дугачком пинцетом поче да
прегледа његово ухо...

У том тренутку Лаут се сети све-
га. Он се уплахилено трже, хтеде
да бикне, али доктор извади пин-
цету из његовог уха, и спокојно ре-
че:

— Све је у реду. Надам се да вас
није много болело. Имали сте мали
тумор на мозгу, па сам га морао од-
странити како се болест ника ви-
ше не би поновила.

— Хвала... рече Лаут наглас, а
у себи додаде „докторе Оври“.

Много вам хвала...

Био је савршено спокојан и од-
лично се осећао.

— Још једном вам честитам на
излећењу. Имате челичан органи-
зам! Уверен сам да вам више ни-
кад неће бити потребна помоћ ле-
кара. Збогом, Лаут!

укрштене речи

ПОЗНАТА МУЗИЧКА ДЕЛА:

1. „Горски вијенац“ — опера ораторијум, „Туга за југ“ — поема, 2. „Фантастична симфонија“, „Тројанци у Картагини“ — опера, 3. „Продана невеста“, „Далибор“ — опере. компоновали су:

АУТОР: ВЕ-МАК	2	ДЕЛО ЛУДВИГА ВАН БЕТ- ОВЕНА	РИЗИЧНО	ДУГО- ОЗНАКА ЦЕТИЊА	РЕКА У БУРМИ	ПЛАНИНА У СРБИЈИ	СУД, МИШЉЕ- ЊЕ	ОРАНИЦА	ОТАЦ (СЛОВ.)
1									
ЦРВЕНО КРВНО ЗРНИЦЕ									
ПТИЦА ПЕВА- ЧИЦА				ЦРВЕНА ПАПРИКА (ТУРЧ.)					
ТИКОВО ДРВО									ПЛОВИТИ БЕЗ ОД- РЕЂЕНОГ ЦИМЛА
ПРИТКА БОЛГЕ				СВЕТА (ТУРЧ.) ПАПА- ГАЗ				ОСОБА КОЈА ПРЕМЕ- ЊЕ	
							„ПРИМЕР“ 3		
ОБЛАСТ У ШПА- НИЈИ		ПРОСТ БРОЈ				ЖИМАЦИ, ЈЕЗД			
БОР		ЕВРО- ПЕЈСКО ДРЖАВА				ЧУВАР КРАВА			
ВУЛКАН НА СИЦИЛИ- ЈИ					СЕМАК У ФЕУДА- ЛИЗМУ СКИЦА				
				ИМАЛИН					
				ОЗНАКА КРАЊА					
ИСТРУ- ЛЕО			ВУЛКАН- ПРОТЛО						
ЛОЛА РИБАР			ДЕО ТЕ- РАЗИЈА						
МНОГЕ ПОТРО- БАТИ									
				ОБЛАСТ КОЈОМ ВЛАДА КАН					
КРОШКА (ДЕМ.)									
БИЛИМИ, ТЕПИСИ									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: С, р. КОНТРАБАС, оптеретити, примерак, ВИОЛИНА, а, ир,
о, чи, онагар, СВ, Лузганди, потајан, во, Нила, апел, ч, е, и, ета, перја-
ница, Лоара, ати, Об, сточић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор, НИП „ПОЛИ-
ТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-
рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нуррихана Ђозић, телефон
324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523.
Преплата за нашу земљу: тримесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин.
Преплата за иностранство: тримесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин.
Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња преплата у иностранству: Долар
29,—, ДМ 68,—, Фр. 143,—, СФр. 73,—, Шкр. 125,—. Девизне уплате слати преко Београдске
банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИ-
ТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централна 324-191 и 325-761. Руко-
писи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35II, тел. 322-711. На
основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973.
године не плаћа се порез.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Кад су некога упитали
шта је најређе на све-
ту, одговорио је: „Оно
што припада свима, а
то је здрав разум!“

(Леопарди)

MOTO-START

гума за жвакање са наградама без извлачења

Серија садржи 81 самолепљиву налепницу најмодернијих светских типова мотора. Налепите 10 купона из врећице »МОТО-СТАРТА« на дописну карту и пошаљите на: »ЈОСИП КРАШ«, Бранимирова 29, 41000 Загреб — добићете бесплатно велики постер за лепљење налепница.

Налазник наградне слике добија без извлачења једну од 6.503 награде: значку клуба »МОТО-СТАРТ«, спортске наочаре, во-зачку нацигу, и мотоцикл ТОМОС АУТОМАТИК.

© Walt Disney Productions

PEZ®

PEZ вам поклања поред укусних бомбона и драгих фигурица и доживљаје Дизнијевих јунака у стрипу.

Играјте се PEZ фигурама
Сладиите се PEZ бомбонама

ПОШТА
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице,

КУЛА ИЛИ ТВРЂАВА?

Које је значење речи тврђава и да ли се Беле Кула у Нишу сматра тврђавом?

Дарко Милановић, Зрењанин

Тврђава је одбрамбено утврђење бедемима, а кула високо уско здање, обично округлог или четвртасог облика, које стоји одвојено или као део веће грађевине, тврђаве. Нишка Беле-кула је — кула. Подигли су је Турци на источном излазу из Ниша, поред пута за Пирот, после битке на Чегру 1809. године: у 56 или 57 редова биле су узидане лобање око 950 погинулих српских родољуба. Сада се ту налази спомен-црквица. У Нишу, у центру, постоји Тврђава која је само део некадашње велике тврђаве подигнуте још у доба Римљана.

БИТКА НА НЕРЕТВИ

Да ли је Ричард Бартон играо у филму „Битка на Неретви“ и који су још страни глумци снимали у овом филму?

Светлана Илић, Канада

У овом филму Ричард Бартон не игра али у „Сутјесци“ тумачи лик

друга Тита. У „Неретви“ су играли други страни глумци: Силва Кошћина, Харди Кригер, Јул Бринер, Франко Неро... а од наших — Милена Дравић, Бата Живојиновић, Љубиша Самарџић, Неда Арнерић, Столе Аранђеловић, Фабијан Шоваговић...

КАД СЕ ВОЛЕ КОЊИ

Много волим коње, па те молим да ми кажеш где и како могу набавити неку књигу о овим лепим животињама.

Рујана Дракулућ, Загреб

На жалост, код нас је о коњима писано врло мало и литература о њима је оскудна. Ипак се надамо да ти можемо помоћи: НИП „Мала пољопривредна библиотека“ из Београда издала је брошуру „Савремено коњарство“ чија је цена 5 динара. Може се добити и поузећем ако се пише на адресу: НИП „Мала пољопривредна библиотека“, Господар Јованова 16/III, 11000 Београд, телефон 622-660.

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ

Занима ме одакле прикупљате рубрику „Веровали или не“.

Златан Ацовић, Сарајево

Своје прво „Веровали или не“ Американац Рипли написао је 1919. године. У то доба радио је као сарадник једног спортског листа и како му ништа једног дана није

падало на памет, скупио је неколико истинитих, али невероватних вести које су му лежале на столу, нацртао их и дао им наслов „Веровали или не“. Прва од њих говорила је о човеку који је, држећи пред собом огледало, унатрашке препешачио САД.

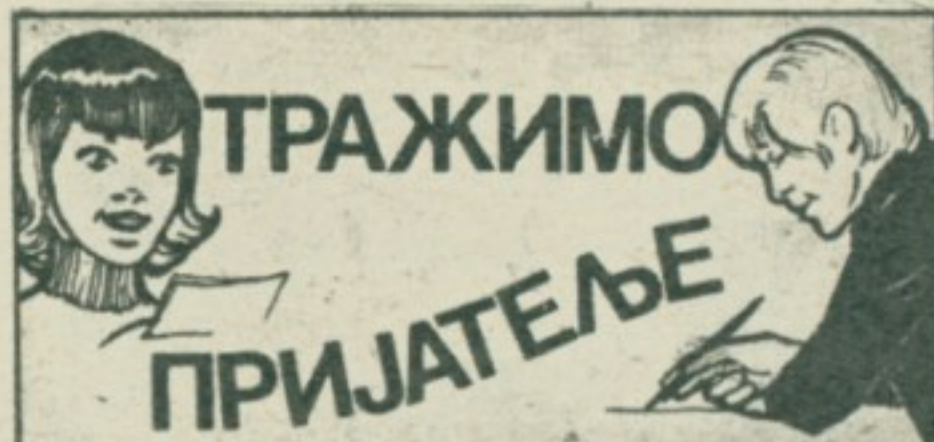
Чудна рубрика убрзо је освојила цео свет и прославила свог творца који је у потрази за невероватним пропутовао 198 земаља. Рипли је умро, а његов рад наставила је екипа која и данас, сакупљајући податке из читавог света, пише вести у којима је истина често невероватнија од измишљотина.

НЕМА ВИШЕ

У једном старом броју прочитала сам комплетан стрип „Тајанствени шести разред“ и веома ми се допао. Хоћете ли објавити наставак?

Еника Мађар, Зеленика

Што је изашло — изашло је и више неће излазити.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Дејан Грегов, 51000 Ријека, Виноградска 16 — 14 година, воли спорт, музику и скупљама постере мотора.

Љиљана Томић, 74274 Чечана, ОШ „Зорка Јотановић“, VIII-1 — скупља разне часописе и разгледнице.

Славица Буквић, 31330 Прибој на Лиму, ОШ „Бравко Радичевић“ — 11 година, навија за „Црвену звезду“, скупља маркице и разгледнице.

Мирјана Тадић, 25230 Кула, Маршала Тита 87/1 — 16 година, воли спорт, забавну музику и скупља разгледнице, салвете и постере.

Радмила Врачар, 54000 Осиек, А. Цесареца 47 — 14 година, хоби скупљање маркица.

Весна Шего, 58210 Селив, Пут Гашићких 18 — 14 година, воли забавну музику и спорт.

Зорка Тодорова, 92420 Радовиш, Наум Наумовски Борче 9 — 12 година, скупља значке и разгледнице.

Сузана Михајловић, 11300 Смедерево, Шарпланинска 25 — 11 година, воли музику и скупља значке и салвете.

Марија Холоши, 23300 Кикинда, Браће Татића 133 — 18 година, дописивала би се на немачком ради усавршавања језика

мини формуле макси успех!

Формат: мини (5x6см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

_____Ком

Формат: мини (5x6см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изази у скоро

НАРУЧУЈЕМ

_____Ком

СВЕ ФОРМУЛЕ

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дина.
Обе књиге комплет 50 дина.
Два комплета само 80 дина.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

